

**OHUTUSTEHNIKA JA TOOTMIS-
TERVISHOIU EESKIRJAD
TERAVILJA
VASTUVÕTUPUNKTIDELE
NING VARUMISSÜSTEEMI
ETTEVÕTETELE**

Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi Teaduslik-Tehnilise
Informatsiooni Büroo
Tallinn 1966

ARH

67028

A-27645

1966.05.06

OHUTUSTEHNIKA JA TOOTMIS- TERVISHOIU EESKIRJAD TERAVILJA VASTUVÕTUPUNKTIDELE NING VARUMISSÜSTEEMI ETTEVÕTETELE

*Kinnitatud Põllumajanduse ja Varumise Töö-
liste ja Teenistujate Ametiühingu Presiidiumi
poolt 1961. a. 26. aprillil (protokoll nr. 23)
ja kehtestatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu
Riikliku Varumiskomitee 1961. a. 6. mai käsk-
kirjaga nr. 69.*

ARHIIVKOGU

Eesti NSV Põllumajanduse Ministeriumi Teaduslik-Tehnilise
Informatsiooni Büroo
Tallinn 1966

OHUTUSTEHNIKA JA TOOTMIS-
TERVISHOIGUS EESKIRJAD
TARAVILJA
VASTUVÕTUPUNKTIDELE
NING VARUMISSÜSTEEMI
ETTEVÕTETELE

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

67 028

ARHIIVKOGU

I. ÜLDEESKIRJAD

1. Käesolevad eeskirjad kehtivad tegutsevates, rekonstrueeritavates ja ehitatavates teravilja vastuvõtupunktides, elevaatorites, realiseerimisbaasides, veskites, kruubitehastes, jõusöödatehastes, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehastes, varumissüsteemi kotitaara remondi töökodades ja -vabrikutes. Kõiki neid nimetatakse edaspidi ettevõteteks.

2. Kõik ettevõtted, projekteerimise ja teadusliku uurimise organisatsioonid, samuti varumissüsteemi konstrueerimisbürood on kohustatud arvestama ja täitma kõiki ohutustehnika ja tootmistervishoiu nõudeid, mis on esitatud käesolevates eeskirjades, samuti ka vastavates üleliidulistes normides, määrustes, standardites, eeskirjades ning instruksioonides ohutustehnika ja tootmistervishoiu kohta, mis on kohustuslikud kõigile tööstusharudele.

3. Varumissüsteemi ettevõtete ehitamisel ja monteerimisel tuleb juhinduda NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee poolt kinnitatud «Ohutustehnika eeskirjadest ehitus- ja montaaž-töödel».

Mehaanikatehaste, ehituskombinaatide ja teiste varumissüsteemi abiettevõtete ehitamine ning monteerimine peavad vastama spetsiaalsete eeskirjade nõuetele.

4. Käesolevate eeskirjade nõudeid, mis on seotud kapitalmahutustega, viiakse tegutsevates ettevõtetes ellu plaanilises korras.

5. Vastavalt Töökoodeksi paragrahvile 138 on keelatud ehitatud või rekonstrueeritud ettevõtet või tsehi käiku lasta ilma Tervishoiuministeeriumi riikliku sanitaarinspektori ja Ametiühingute Nõukogu tehnilise inspektori sanktsioonita.

6. Vastavalt käesolevatele eeskirjadele tuleb iga ettevõtte administratsioonil, arvestades kohalikke tingimusi, välja töötada ohutustehnika instruksioonid kõikide erialade töolistele.

7. Tootmisjaoskondades ja ettevõtte territooriumil peavad olema välja pandud instruksioonid, plakatid, pealdised, viidad, sisse seatud valgus- ja helisignaalid, mis hoiatavad ohu puhul või annavad selgeid ohutustehnika- ja tootmistervishoiualaseid juhtnöore.

8. Kogu ettevõtte administratiiv-tehniline personal on kohustatud läbi tegema kindlaksmääratud programmi kohased ohutustehnika- ning tootmistervishoiualased õppused, õiendama vastavad eksamid ja läbi tegema nendes küsimustes iga-aastase teadmiste kontrolli.

Isikud, kes ei ole läbi teinud õppusi või pole õiendanud eksameid, tuleb kõrvaldada tööde juhtimiselt tootmisjaoskondades.

9. Äsja värvatud töölisi võib lubada tööle ainult pärast:

- a) sissejuhatavat (üldist) ohutustehnikaalast instruktaaži;

- b) ohutuid töövõtteid tutvustavat instruktaaži vahetult töökohal.

10. Töölise üleviimisel teisele töökohale on administratsioon kohustatud õpetama talle ohutuid töövõtteid uuel töökohal.

11. Peale ohutustehnikaalase instruktaaži tuleb töolistele kinnitatud programmi kohaselt õpetada ohutuid töövõtteid. Pärast õppuste lõppu on administratsioon kohustatud kontrollima töolistete teadmisi ja andma neile välja vastavad tunnistused.

12. Töölise ohutustehnikaalase instrueerimise kohta tööle võtmisel ja kindlaksmääratud programmi kohase ohutute töövõtete õpetamise kohta tuleb teha vastav sissekanne isiklikule kontrollkaardile, korduva ohutustehnikaalase instrueerimise kohta ühelt töölt teisele üleviimisel või töötingimuste muutumise puhul aga teha sissekanne tsehhi ohutustehnikaalase instruktaaži registreerimise žurnaali.

13. Ettevõtetes tuleb organiseerida vastavate näitlike vahenditega varustatud ohutustehnika kabinetid või nurgad.

14. Alla 18 aasta vanuseid isikuid ei lubata töötada toot-

mises aladel, mis on loetletud NSV Liidu Ministrite Nõukogu Töö ja Töötasu Riikliku Komitee 1959. a. 29. augusti käskkirjaga nr. 629 kinnitatud nimekirjas.

15. Iseseisvale tööle, mis seisneb keeruliste agregaatide, seadmete ja mehhanismide teenindamises, raudteedel manööverdamises, samuti muudele vastutusrikastele ja ohtlikele töödele lubatakse vähemalt 18 aasta vanuseid isikuid, kes on läbi teinud spetsiaalsed õppused ning õiendanud eksamid ja kel on vastav tunnistus, mis annab neile õiguse töötada masinisti, kraanajuhi, motoristi, elektriku, keevitaja, kütja, haakija ja teistel erialadel.

16. Ettevõtte administratsioon on kohustatud:

a) õigeaegselt varustama töölisi eririietusega, kaitseabinõudega, sanitaarriietusega, erijalanõudega ja teiste individuaalsete kaitsevahenditega kooskõlas kehtivate normidega ja käesolevate eeskirjadega;

b) kindlustama eri- ja sanitaarriietuse õigeaegse pesemise ning remondi, samuti nõuetekohase hoidmise vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu Töö ja Töötasu Riikliku Komitee ning Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu Presiidiumi poolt kinnitatud «Eririietuse, -jalanõude ja kaitsevahendite väljaandmise, hoidmise ning kasutamise korra instruksioonile».

17. Ettevõtte administratsioon on kohustatud pidevalt jälgima, et töölised peaksid kinni ohututest töövõtetest, täidaksid instruksioone, mis on koostatud vastavalt käesolevatele eeskirjadele, ja kasutaksid kaitseabinõusid, eririietust ja teisi individuaalseid kaitsevahendeid.

18. Ettevõtte administratsioon on kohustatud igal aastal sõlmima kohaliku ametiühinguorganisatsiooniga kokkuleppe konkreetsete ohutustehniliste ja töötervishoiualaste ürituste kohta, näidates ära iga ürituse konkreetset tähtsust ja täitjad ning garanteerima selle õigeaegse läbiviimise.

19. Vastutus käesolevatest eeskirjadest kinnipidamise eest lasub ettevõtte administratsioonil — direktoril, peainseneril, tsehhiülematel ja tootmisjaoskondade juhatajatel.

20. Käesolevate eeskirjade väljaandmisega muutuvad kehtetuks varem jõus olnud «Ohutustehnika ja tootmistervishoiu eeskirjad NSV Liidu Varumisministeeriumi ettevõtetele».

21. Käesolevate eeskirjade rikkumises süüdi olevad isikud kui ka isikud, kes ei võta tarvitusele abinõusid nende täitmiseks, võetakse vastutusele kehtiva seadusandluse kohaselt.

II. ETTEVÕTTE TERRITOORIUM

TERRITOORIUMI KORRALDUS

22. Ettevõtte territoorium ja sellele paigutatud hooned peavad vastama tootmise tehnoloogilise protsessi nõuetele ning olema kooskõlas NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee poolt kinnitatud «Tööstusettevõtete projekteerimise sanitaarnormidega», «Tööstusettevõtete ja asustatud kohtade projekteerimise tuleohutuse normidega» ja «Ehitusnormide ning eeskirjadega».

23. Ettevõtte territoorium tuleb tarastada ning tõkestada kõrvalistel isikutel sinna sissepääs. Inimeste sisenemine territooriumile ja väljumine ettevõtte territooriumilt peab toimuma läbi kontrollpunkti.

24. Ettevõtte territoorium peab võimaldama sademete äravoolu hoonete ja ehitiste juurest. Ühtlasi peavad territooriumil olema nõuetekohaste gabariitide, kallete ja raadiustega autoteed, tuletõrje läbipääsud, rööbasteed, samuti tuletõrje- ja tarbevee torustik, kanalisatsioon, drenaažisüsteem ja välisvalgustusvõrk.

25. Tehnoloogiliseks otstarbeks tehtud augud ja teised süvendid peavad olema tihedasti ja tugevalt kaetud või kindlalt tarastatud.

26. Autotranspordi läbisõiduks ja jalakäijate liiklemiseks tuleb ettevõtte territooriumil (selleks määratud kohtades) teha korraliku kattega teed ja läbikäigud.

27. Territooriumi osad, mis asuvad tootmishoonete, ladude, välisklosettide sissepääsude (uste) ees, peavad olema kõva kattega (asfalt, betoon, munakivi, kivikillustik jne.) ning ühendatud teede ja jalakäijate radadega. Vaba territoorium tuleb haljastada.

Teede laius peab võrduma:

a) ühesuunalise liikluse puhul — auto (põhiline mark või tüüp antud ettevõttes) gabariitlaiusega, millele on lisatud 1,8 m, kusjuures kokku mitte vähem kui 3,5 m;

b) kahesuunalise liikluse puhul — auto (põhiline tüüp või mark antud ettevõttes) kahekordse gabariitlaiusega, millele on lisatud 2,7 m, kusjuures kokku mitte vähem kui 6 m.

28. Kohtades, kus autode ja jalakäijate rajad ristuvad kraavide ja tranšeedega, tuleb ehitada ülesõidu- ja ülekäigusillad; raudteedega ristumise kohtades ehitada tihedad katted rööpapea tasapinnal.

29. Autode ajutise seismise platsid enne ettevõtte territooriumile sõitmist peavad asuma juurdesõiduteedest kõrval ja olema kõva kattega.

30. Ettevõtte territooriumil peavad teed ja läbikäigud olema varustatud viitadega, samuti kirjade ja märkidega, mis piiravad autode kiirust ning osutavad seisukohtadele.

31. Jalakäijate rajad ja läbikäigud peavad võimalikult vähe ristuma autoteedega. Jalakäijate radade ja sildade laius üle kraavide peab olema vähemalt 1 meeter.

32. Territooriumi sisse- ja väljasõiduväravad peavad avanema sissepoole, kusjuures peab olema välditud nende isesulgumise võimalus.

33. Väravad (läbisõidu kohad), samuti kinnist tüüpi autokaaludelt ülesõidukohad peavad olema järgmiste mõõtmetega:

a) laius võrdne auto (põhiline mark või tüüp antud ettevõttes) laiusega, millele on lisatud 1 m, kusjuures kokku mitte alla 3 m;

b) kõrgus võrdne auto (põhiline mark või tüüp antud ettevõttes) gabariitkõrgusega, millele on lisatud 1 m, kusjuures kokku mitte alla 3,5 m.

34. Väravate ja autokaalude platvormidest üks meeter eespool peavad olema maasse kaevatud juhttulbad sellise arvestusega, et autod läbisõidul ei riivaks väravaid ega seinu.

35. Kõik töökohad ettevõtte territooriumil, sisse- ja ülesõidukohad, samuti jalakäijate rajad peavad pimedal ajal olema valgustatud.

RAUDTEED JA VEDURID

36. Normaali- ja kitsarööpmeliste raudteede, neist ülesõidu- ning ülekäigukohtade ehitus, samuti ettevõtte raudteemajanduse organiseerimine ja ekspluateerimine peavad

vastama Teedeministeeriumi «NSV Liidu raudteede tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadele» ja käesolevatele eeskirjadele.

37. Ettevõtte territooriumil asuvad raudteed peavad vastama üleliidulisele standardile: «Liikuva koosseisu ja ehitiste roobastele lähenemise gabariidid laiarööpmeliste raudteede ehitamisel, klassifikatsioon ja põhilised mõõtmed».

38. Kui raudtee poole olevad tootmis- või abiruumide väljapääsud on rööbastest alla 6 m kaugusel, tuleb raudtee 5 m ulatuses mõlemal pool väljapääsu piirata käsipuu-dega. Hoone väljapääsu juurde tuleb üles seada signalisatsioon, mis hoiatab hoonest väljuvaid inimesi veerevkoosseisu läbisõidu eest. Peale selle pannakse üles plakat, mis keelab raudtee ületamise selleks mitte ettenähtud kohas.

39. Raudtee umbteede lõpus peavad olema liivast või mullast prismad ja tõkestid valgussignaaliga.

40. Raudteedel peavad olema üles seatud järgmised standardsed teemärgid:

a) piirdetulbad pöörmete juures;

b) peatuskohta osutavad tulbad tõkkeseadmest 10 m kaugusel olevate ettevõtte väravate ette sõitmise puhuks;

c) hoiatavad märgid vile andmise ja vajaduse korral kolde tõmbeava sulgemise kohta.

41. Raudteede ülesõidukohtadel peab olema signalisatsioon, valvatavatel ülesõidukohtadel aga ka tõkkepuud.

42. Raudteede haruteed võivad elektri- ja sideliinidega, torujuhtmetega ning teiste maa-aluste ja maapealsete seadmetega ristuda ainult spetsiaalsete kaitseabinõude kasutamisel (kaitsevõrgud, galeriid ja spetsiaalsed torud).

43. Kõrgepingeliinide ristumist raudteede haruteedega, maanteedega, madalpinge-, side- ja signalisatsiooniliinidega ning maapealsete torujuhtmetega lubatakse ainult spetsiaalsetest eeskirjadest ja instruksioonidest kinnipidamise korral.

44. Tehaste raudteede ristumisel õhu elektriliinidega, mille pinge on alla 250 voldi, peab alumise kaitseadme (või vahetult juhtmete) kaugus rööpapeast olema vähemalt 7,5 m, pinge puhul üle 250 voldi aga vähemalt 10 meetrit.

45. Raudtee ristumisel maa-aluste kaablitega tuleb need alati paigutada risti rööbastega, mitte madalamale kui 0,75 m, ja kaitsta spetsiaalsete rennide või torudega.

46. Kitsarööpmelised raudteed peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) käsi- või hobuveo puhul peab kogu tee olema liiprite laiuselt sillutatud, mis tagab liiklemise ohutuse. Sillutise kõrgus ei tohi ületada rööpa pealispinda.

b) pöörmed tuleb varustada vastukaaludega, et vältida liikuva koosseisu ülesõidul pöörme iseümberlülitumist.

c) tee lõpul peab olema tõkesti, et vältida vagonettide rööbastelt mahajooksmist.

47. Vedureid (auruvedureid, mootorvedureid, elektrivedureid ja teisi), mille heli- või valgussignaalseadmed, toiteaparaadid, kaitseklapid, pidurdusseadmed, manomeetrid või muud seadmed on rikkis, eksploatatsiooni ei lubata.

Mootorvedureid ei lubata eksploatatsiooni veel radiaatori, bensiinisüsteemi, summuti ja elektriseadmetiku rikkisoleku ning mootori ülekuumenemise korral.

48. Veduri valgustuspinge ei tohi ületada 12 volti.

49. Veduri vaateakna juurde peab olema kinnitatud peegel, millest oleks võimalik näha rongi viimast vagunit, kui vedur veab, ja esimest vagunit, kui vedur tõukab.

50. Auruveduri katelde läbipuhumiseks tuleb eraldada spetsiaalne koht, mis on varustatud auru ja vee ohutu ärajuhtimise seadmetega.

51. Auruvedurite kollete puhastamiseks kaevatakse kraavid selleks eraldatud kohtadesse.

52. Puidu, turba või kivisöega köetavatel auruveduritel peavad olema korras sädemete püüdmise või kustutamise seadmed.

53. Mootorveduritel peavad olema ohutud käivitushoovad.

54. Igal veduril peab olema komplekt signaallippe, signaallamp ja vähemalt kaks pidurdamiskinga, et vältida vagunite liikumahakkamist.

TERRITOORIUMI KORRASHOID

55. Ettevõtte territoorium tuleb hoida puhas. Läbisõidu- ja läbikäigukohad peavad olema liiklemiseks vabad, tasan- datud, ilma lohkude ja aukudeta ning pimedal (õhtusel ja öisel) ajal valgustatud.

56. Suvel tuleb tootmis- ja administratiiv- ning sanitaar- olustikulisi hooneid ühendavaid teid ja radu kasta. Talvel

tuleb teed, rajad, estakaadid, platvormid ja välistrepid lumest puhastada, jäätumise puhul aga liivatada.

57. Atmosfäärivee ärajuhtimise kraavid tuleb hoida puhtad ja korras.

58. Sillad, läbisõidukohad, üleikäigukohad ja estakaadid tuleb hoida korras.

59. Tootmisotstarbelised maa-alused reservuaarid, kaevud, veemahutid jm. peavad olema kinnised või igast küljest tarastatud.

60. Materjale, detaile, seadmeid ja muid esemeid on keelatud hoida korratult. Materjalid, tooted, seadmed, vanametall ja muud peavad asuma spetsiaalselt selleks ettenähtud kohtades või need tuleb ettevõtte territooriumilt välja vedada.

61. Ehitus- ja muude materjalide (palgid, laudad, valtsmetall, telliskivid jne.) hoidmisel tuleb tarvitusele võtta abinõud nende varisemise ja mahaveeremise vastu.

62. Kui materjale, tooteid ja seadmeid hoitakse ettevõtte territooriumil lahtiselt, peavad nad olema paigutatud järgmiselt:

a) ehituskivid — mitte üle 1 m kõrgustes virnades, lame-dad küljed allapoole;

b) ilma konteineriteta telliskivid — lapiti riitades, mitte üle 25 rea üksteise peal;

c) plaatmaterjalid (asbesttsementplaadid, katusekivid, jm.) kuni 1 m kõrgustes riitades;

d) ümar puitmaterjal — kuni 2 m kõrgustes riitades, kusjuures read tuleb üksteisest eraldada vaheleasetatud laudadega ning külgedele paigutada toed laialiveeremise vältimiseks;

e) üle 1 m kõrgused suuregabariidilised ja raskekaalu-lised seadmed ning nende osad — ühes reas;

f) klaasikastid — vertikaalasendis, üksteise kõrval;

g) materjalid vaatides — riitadena, mitte rohkem kui kolm rida ülekuuti, kui vaadid on külili, ja kaks rida ülekuuti, kui vaadid on püsti, kusjuures ridade vahele asetada laudad.

63. Piki rööbasteid mahalaaditud materjalid, kütus ja muud veosed tuleb asetada vähemalt 1,5 m kaugusele lähemast rööpast. Pealelaadimiseks ettevalmistatud veosed peavad olema vähemalt 2 m kaugusel lähemast rööpast.

64. Raudtee gabariidi piiridesse pole lubatud paigutada materjali, taarat jm. Raudtee muldkeha ja territoorium

gabariidi piirides tuleb hoida puhas ning talvel puhastada lumest.

65. Ettevõtte territooriumil ei tohi lahtiselt (ilma spetsiaalse katteta, mis takistaks territooriumi saastumist) hoida jäätmehäki, kesti ega tolmu.

66. Jäätmehäki- ja prügikastid peavad olema tihedasti suletavate kaantega. Prügi ja jäätmehäki tuleb ettevõtte territooriumilt regulaarselt ära vedada või hävitada. Väliskäimlate süvendid tuleb õigeaegselt puhastada ja desinfitseerida, mitte lubada nende ületäitumist. Käimlad tuleb alati hoida puhtad. Öösel ja pimedal ajal peavad need olema valgustatud.

67. Reservuaarid, paagid ja muud põlevate ning plahvatusohtlike vedelike hoidmise mahutid tuleb paigutada ettevõtte territooriumil vastavalt spetsiaalsetele eeskirjadele.

68. Sadama seadmestik (tammid, kaldapealsed, kalda-kindlustusseadmed, jääloikajad jm.) tuleb hoida tehniliselt täiesti korras ja õigeaegselt remontida.

III. TOOTMIS- JA LAOHOONETE NING RUUMIDE KORRALDUS JA KORRASHOID

ÜLDNÕUDED

69. Tootmis- ja laoruumide korraldus ja korrashoid peavad vastama:

NSVL Riikliku Ehituskomitee poolt kinnitatud «Tootmisettevõtete projekteerimise sanitaarnormidele», «Tööstusettevõtete ja asustatud kohtade projekteerimise tuleohutuse normidele», «Ehitusnormidele ja -eeskirjadele» ning NSV Liidu Riikliku Peasanitaarinspektsiooni poolt kinnitatud «Tööstusettevõtete sanitaarse korrashoiu instruksioonidele».

70. Iga töötaja kohta peab tootmisruumi maht olema vähemalt 13 m^3 ja pindala vähemalt 4 m^2 .

71. Ettevõtte tootmisruumide kõrgus põrandast laeni peab olema vähemalt 3,2 m, energia- ja laomajanduse ruumide kõrgus vähemalt 3 m. Seejuures kõrgus põrandast kuni väljaulatuvate konstruktiivsete elementide alumiste osadeni peab olema vähemalt 2,6 m. Tootmisruumide kõrgus, kus eraldub rohkesti soojust ja niiskust (teraviljakui-

vatid, jõujaamad, katlamajad ja muud), määratakse tehnoloogilist protsessi ja töötsoonist liigsoojuse, -niiskuse ja gaaside eemaldamist arvestades.

72. Tootmisruumide siseüksed peavad avanema lähema väljapääsu suunas ja välisüksed — väljapoole.

73. Kõetavate tootmisruumide välisüksed peavad olema tuulekodadega. Tuulekoja välis- ja siseukse vahekaugus peab olema küllaldane, et väljumisel ja sisenemisel üks uks oleks suletud. Ustel peavad olema seadmed (vedrud jm.) isesulgumiseks.

74. Tootmisruumide seinte, lagede ja põrandate sisepinnad peavad olema siledad, ilma lõhede ja lohkudeta, et oleks hõlpus teha sanitaarremonti.

75. Tootmisruumidel, sõltumatult ventilatsiooniseadmete olemasolust, peavad olema avatavad õhuaknad või teised võimalused tuulutamiseks.

76. Õhuakendel või teistel ruumi tuulutamise seadmetel peavad olema kergesti käsitsetavad abinõud nende avamiseks ja vajalikku asendisse viimiseks.

77. Tuulutusaknaid peab saama puhastada ja remontida ka väljastpoolt, ilma ruumist väljumata.

78. Korrustevahelised aknad peavad paiknema vähemalt 1 m kõrgusel põrandast ja olema üleni kaetud kaitsmetega.

79. Valmistoodangu pakkimise ruumid tuleb põhitootmise ja laoruumidest eraldada. Valmistoodangu pakkimine ja kaalumise, kottide kinniõmblemine ning transportimine peab olema mehhaniseeritud.

80. Kui tsehhi laboratoorium ja administratiiv-tehnilise personali ruumid asuvad tootmishoones, peavad need olema tootmisruumidest helikindlate seintega eraldatud.

81. Tahke kütusega kõetavates statsionaarsetes teraviljakuivatites peab põhilise läbipääsu laius tuhaaukude pool olema vähemalt 0,8 m, vastasküljel (kui seal vahe ette nähakse) vähemalt 0,7 m ja kolde ees vähemalt 2,5 m.

Vedelkütusega kõetavate kollete ruumides peab düüsi ees olema vähemalt 2 m laiune läbipääs.

82. Kasutusel olnud kott-taarat tuleb töödelda eraldi asuvates spetsiaalse sisseseadega sorteerimis-, puhastamis-, parandamis- ja desinsektseerimisruumides.

M ä r k u s. Tegutsevates teraviljakuivatites lubatakse nende rekonstrueerimisel jätta düüsi ees oleva ruumi laiuseks vähemalt 1,5 m. Kolde-ruum peab olema kunstliku ventilatsiooniga.

Desinseksioonikambrist väljalaadimise ruumidel, samuti nakatusest puhastatud kottide pakkimise ja hoidmise ruumidel ei tohi olla ühendust ruumidega, kus toimub kottaara töötlemine enne desinseksiooni.

83. Valtside rihveldamise (teritamise) töökoda peab olema isoleeritud ruumis ning asuma tavaliselt samal korrusel valtspinkidega. Valtsvõllide transportimine rihveldamisingi ja valtspingi juurde peab olema mehhaniseeritud.

84. Vitamiinide hoidmise ja nende segude koostamise ruumid veskites, antibiootikumide ja rikastussegude koostamise ruumid jõusöödatehastes ja -tsehhides peavad põhilistest tootmistsehhidest olema isoleeritud. Kõrvaliste isikute sisenemine nendesse ruumidesse on keelatud, mille kohta tuleb välja panna vastavad sildid.

85. Suspensiooni ettevalmistamise ning seemnepuhtimise ruumidel peab seemnepuhastustehastes, -tsehhides ja -jäämades olema ventilatsioon ja ülejäänud ruumidest olgud eraldatud.

Seemnepuhtimise kemikaale tuleb hoida eraldi ruumides.

86. Pneumotranspordi kõrgsurve õhupuhumiseadmed, tootlikkusega 20 000 m³/tunnis ja rohkem, tuleb paigutada helikindlate seintega ruumidesse.

LAOD

87. Laoruumide kõrgus peab kindlustama ümberpaigutatavate ja iseliikuvate transpordimehhanismide ja koormate takistuseta liikumise ning kõrgus hoone konstruktsioonielementide alumiste osadeni või ülemiste statsionaarsete transpordimehhanismideni ning nende seadmete alumiste osadeni ei tohi olla alla 2,6 m.

Ladudes, kus hoitakse valmistoodangut ning vilja kottides, määratakse korruse kõrgus arvestusega, et saaks takistamatult kasutada virnadesse ladumisel autotõstukit, kusjuures vahe ülemise kotti ja lae väljaulatavate konstruktiivsete elementide vahel ei tohi olla alla 400 mm.

88. Laoruumide põrandad peavad olema kõva, tasase ja vastupidava kattega, mis võimaldab ümberpaigutatavaid ja iseliikuvaid transpordiseadmeid, viljapuhustusmasinaid ja teisi mehhanisme takistamatult ümber paigutada.

89. Katted, vahe- ja alusrestid peavad olema küllalt tugevad ja vastupidavad.

90. Igasse laoruumi (terade, jahu, kruupide, jõusööda, kliide ja muude toodete jaoks) peab tulema jõukaabel ohutute suletud lahkliititega ning pistikupesadega ümberpaigutatavate ning iseliikuvate masinate ja mehhanismide varustamiseks energiaga.

91. Maksimaalselt lubatav lahtise terviljakihi kõrgus tuleb laoruumi seintele märkida (kooskõlas projektiga) tugeva joonega ja hoiatavate pealkirjadega.

92. Ladude juures olevad platvormid peavad olema vähemalt 1,5 m laiused, aga seal, kus peale- ja mahalaadimine toimub autolaadijaga või mingi teise iseliikuva masinaga — vähemalt 2,5 meetri laiused.

Platvormide pind peab olema tugeva tasase kattega, mis võimaldab transpordimehhanismidel takistusteta liikuda. Platvormide kohal peab olema katus.

93. Valmistoodangu ladudel, mis paiknevad esimesest korrusest kõrgemal, peavad olema spetsiaalsed kaldpinnad ja liftid taarastatud toodangu ümberpaigutamiseks.

94. Taarastatud terade, valmistoodangu, jõusööda ja kliide ladudes tuleb virnade ja seinte vahele jätta läbikäigud:

a) toodangu kvaliteedi jälgimiseks — vähemalt 0,7 m lai;

b) koormatud mehhanismide liikumiseks ainult ühes suunas — mehhanismi maksimaalne laius (virnalaadija, autolaadidajad, käru ja teised) pluss 0,8 m;

c) mehhanismide kaesuunalise liikumise puhul — maksimaalse laiusega mehhanismi kahekordne laius (virnalaadija, autolaadija, käru ja teised) pluss 1,2 m.

95. Kui laohoones asub autolaadijate akumulaatorite laadimise jaam, siis peab see olema eraldatud ruumis, kuhu on sissepääs ainult väljast.

96. Kõigis tasaste põrandatega ladudes, kus vilja või mõne teise tooraine kihi paksus võib ületada 1 m, tuleb horisontaalse võre kohale püstitada püramidaalne võre, mis väldiks vilja ümberpaigutamisel ja väljalaadimisel tööliste sattumist väljalaskelehtrisse.

97. Püramidaalse resti tipp peab olema vähemalt 0,5 m kõrgemal vilja maksimaalsest tasemest laos, püramiidi ristlattide vahe mitte rohkem kui 250 mm.

Püramidaalne rest tuleb tugevasti kinnitada, nii et selle vertikaalne telg langeks kokku väljalaskeava tsentriga.

98. Transportööri ülemiste galeriide konstruktsioon kaldsete põrandatega ladudes, kus ei ole tagatud vilja täielik väljumine isevoolu teel, peab välistama võimaluse, et töölised pääseksid viljale. Nendesse ladudesse minnakse ainult läbi ühe ukse, mis on blokeeritud transportööri mootoriga nii, et transportööri pole avatud ukse korral võimalik käivitada. Töötada tohib neis ladudes laojuhataja või kellegi teise, laos töötamise eest vastutava isiku järelevalve all alles pärast vilja täielikku väljalaskmist isevoolu teel.

99. Kaldse põhjaga ladude konstruktsioon, kus kindlustatakse täielik vilja väljalaskmine isevooluga läbi luukide, peab olema selline, mis välistaks täielikult inimeste juurdepääsu viljale.

100. Igas laos, kust vili lastakse välja isevoolu teel, peab olema vähemalt kaks «Stopp»-nupp alumise galerii transportööri kiireks peatamiseks. «Stopp»-nuppudel peavad olema spetsiaalsed pealkirjad ja nuppudele peab hõlpsasti ligi pääsema. Nupp «Käik» peab asuma transportööri elektromootori juures.

SILOD (PUNKRID, SALVED)

101. Silod (punkrid, salved), mis tühjenevad teradest, kruupidest, jõusöödast ning teistest toodetest isevoolu teel, tuleb sõltumata nende asukohast sulgeda tihedate kateetega, millesse on ehitatud sisselaadimis- ja -ronimisluugid.

102. Silode, punkrite ja salvede sisepinnad ning põhjad peavad olema siledad, ilma aukude ja piludeta.

Silode, punkrite ja salvede põhjakonstruktsioon peab tagama saaduse täieliku väljumise.

103. Kõigil silodel, punkritel ja salvedel peavad olema aspiratsiooniseadmed, et nende täitmisel viljaga, valmistoodanguga või jäätmetega ei satuks tolmune õhk tööruumi.

104. Vilja, jahu, kruupide ja teiste silodes, punkrites ja salvedes hoitavate toodete temperatuuri kontrollimiseks ja proovide võtmiseks peavad olema spetsiaalsed seadmed ja abinõud, et inimesel poleks vaja hoidlatesse laskuda.

105. Jahu, kliide ja jõusööda taarata hoidmise silodel peavad olema seadmed, mis kindlustavad saaduse ühtlase väljavoolu.

106. Hoone seinte ja jahu lahtiselt hoidmise aereerita-

vate põhjadega punkrite vahel peavad olema vähemalt 0,7 m laiused läbikäigud.

107. Kõik luugid hoone vahelagedes peavad sulguma tugevate kaantega põranda tasapinnas.

108. Kõik silode, punkrite, salvede ja teiste seadmete sisselaadimis- ja ronimisluugid, sõltumata nende asukohast (välja arvatud katustel) peavad olema kaetud metallvõredega, mille silmade mõõtmed ei ületa 250×75 mm.

109. Sisseronimisluugid peavad olema täisnurksed, mõõtmetega mitte vähem kui 500×600 mm.

110. Kõik luukide võred peavad olema hingedel ning automaatselt sulguvate lukkudega või siis kinnitatud avanematult luugi äärte külge.

KELDRIRUUMID, TUNNELID, GALERIID JA PLATVORMID

111. Uutes ehitatavates hoonetes ei lubata tootmisruume paigutada keldrikorrustele.

Märkused: a) tehnoloogiliste tingimuste tõttu ja spetsiaalse põhjenduse korral lubatakse erandina elevaatorite töötornide, kuivatuspuhastus- ja teiste terviljaladude mehhaniseerimistornide alumisi korruseid projekteerida poolkeldri- ja keldriruumidesse;

b) poolkeldrikorruseks loetakse korrus, mille põrand asub madalamal planeeritud maapinna märgist, aga mitte rohkem kui ruumi poole kõrguse (põrandast laeni) ulatuses. Keldrikorruseks loetakse korrus, mille põrand asub madalamal planeeritud maapinna märgist rohkem kui poole kõrguse (põrandast laeni) ulatuses.

112. Hoone alumise korruse konstruktsioon peab hoidma ära põhjavee tungimise ruumidesse.

113. Tootmisruumidel, mis on keldri- ja poolkeldrikorrustel ja transporditunnelitel, peavad olema efektiivsed ventilatsiooniseadmed ning vähemalt kaks sisse- ja väljapääsu, mis on paigutatud keldriruumi või tunneli algusesse ja lõppu. Lühikestel tunnelitel (pikkusega 15 kuni 20 m) võib olla üks sisse- ja väljapääs.

Transporditunnelitel ja ladude alumistel läbikäigugaleriidel peavad olema väljapääsud vähemalt iga 60 m tagant.

Tunneli ja galerii läbikäigu laius peab olema vähemalt 0,7 meetrit.

114. Seadmete (transportööri, koppelevaatorite, transmissioonide jm.) paigutamiseks ning teenindamiseks või töölistele läbikäiguks ettenähtud galeriide ja platvor-

mide kõrgus põrandast nende väljaulatuvate konstruktiivsete elementideni peab regulaarse läbikäimise puhul olema vähemalt 2 m, mitteregulaarse läbikäimise puhul vähemalt 1,9 meetrit. Üksikud lahtiste rõdude ja ladude ülemiste transportööri galeriide ääred tuleb varustada 1 m kõrguste käsipuudega, kusjuures kuni 0,2 m kõrguseni olgu täiesti kinnine ääris.

115. Galeriidel ja platvormidel, mille pikkus on üle 10 m ja mis asuvad rohkem kui 2 m kõrgusel maapinnast või ruumi põrandast, peab olema vähemalt kaks sisse- ja väljapääsu, mis on ehitatud galerii või platvormi algusesse ja lõppu.

Läbikäigu laius galeriidel ja platvormidel peab olema vähemalt 0,7 meetrit.

VALGUSTUS

116. Tootmis-, lao- ja sanitaar-elukondlike ruumide loomulik ja kunstlik valgustus peab vastama «Tööstusettevõtete projekteerimise sanitaarnormidele», kehtivatele standarditele. «Elektrotehniliste seadmete ehitamise eeskirjadele», «Tööstusettevõtete elektrotehniliste seadmete ekspuaterimise ohutustehnika eeskirjadele» ja käesolevatele eeskirjadele.

117. Kõik tootmis-, lao- ja elukondlikud ruumid peavad olema loomuliku valgustusega.

118. Kõigis tootmis- ja kõrvalruumides peavad olema kasutusele võetud abinõud loomuliku valgustuse maksimaalseks kasutamiseks. Valgustusavasid ei tohi varjestada tootmiseseadmetega, toodanguga ega muude esemetega ei seest- ega väljastpoolt.

119. Valgustusavade (akende, laternate ja teiste seadmete) klaaspindu tuleb puhastada tähtaegadel, mis määrab ettevõtte administratsioon sõltuvalt ruumide ja valgustuspindade määrdumise tingimustest, kuid mitte harvem kui kaks korda aastas.

Klaasplokke lubatakse pesta väljastpoolt tuletõrjevooliku abil.

Akende purunenud klaasid tuleb kohe eemaldada ja asendada uutega.

120. Ettevõttes tuleb sisse seada kunstlik valgustus:

a) üldine — valgustuspunktide ühtlase või lokaliseeritud paigutamiseks;

b) kombineeritud (üldine ja kohalik) valgustus;

c) avariivalgustus.

Ainult kohaliku valgustusega pole lubatud piirduda.

121. Tootmis- ja kõrvalruumide töövalgustus peab vastama valgustusnormidele, mis on toodud käesolevate eeskirjade lisas 3.

122. Tootmis- ja laoruumide valgustusarmatuur ja elektrijuhtmistik peavad olema hermeetilised ja plahvatuskindlad vastavalt «Elektrotehniliste seadmete ehitamise eeskirjade» nõuetele.

123. Üldvalgustuse valgustite toitevool ei tohi olla üle 250 voldi.

124. Valgustusarmatuur tuleb paigutada vähemalt 2,5 m kõrgusele.

Galeriides ja tunnelites lubatakse valgustusarmatuur riputada alla 1,7 m kõrgusele, kui armatuuri kinnituskonstruktsioon ei sega teenindava personalj liikumist.

125. Silosid ja punkreid tuleb valgustada ülevalt läbi luugi prožektoritega või plahvatuskindlate kandelampidega, mille pinge ei ületa 36 volti.

126. Tootmishoonetes lubatakse kasutada ainult tolmu-kindlaid pinget alandavaid transformaatoreid.

127. Valgustid, mida teenindatakse redelitelt või tõstetavatelt platvormidelt, tuleb riputada alla 5 m kõrgusele.

128. Kõik statsionaarsed valgustid tuleb katta tolmu-kindlate kuplitega.

129. Kohtades, kus valgustusarmatuur võib sattuda mehaaniliste mõjude alla (purunemiseohtu), tuleb klaaskuplid katta kaitseabinõudega (metallvõrkudega).

130. Valgustusseadmete klaaskuplid peavad olema tugevasti kinnitatud.

131. Lampide võimsus valgustusseadmetes ei tohi ületada antud seadme jaoks maksimaalselt lubatavat.

132. Kandelampide pinge ei tohi ületada:

a) kõrgendatud ohtlikkusega ruumides — 36 volti;

b) eriti ohtlikes ruumides ja väljaspool ruumi — 12 volti;

c) töötamisel kateldes, tsisternides ja muudes taolistes kohtades — 12 volti.

133. Konksud, kronsteinid ja muud abinõud valgustus-

seadmete kinnitamiseks peavad olema tugevalt alusele (vahelaele, seinale või mujale) kinnitatud.

134. Pidev järelevalve valgustusseadmete nõuetekohase ekspluatatsiooni ja korrasoleku üle tuleb ülesandeks teha spetsiaalse ettevalmistusega isikutele — elektrimontööri-
dele, kel on vastav kutsetunnistus.

135. Avariivalgustus inimeste evakueerimiseks ruumidest peab kindlustama valgustuse põrandal piki põhilisi läbikäike ja treppe tugevusega vähemalt 0,3 luksit.

136. Töö jätkamiseks ettenähtud avariivalgustuse valgustid peavad saama energiat iseseisvast toiteallikast. Inimeste evakueerimiseks määratud avariivalgustuse valgustid peavad olema sõltumatud põhivalgustusvõrgust.

137. Avariivalgustusarmatuur peab olema eraldusmärkidega.

138. Valgustusseadmete ja -armatuuri klaaspindade puhastamiseks ja läbipõlenud lampide vahetamiseks peavad olema spetsiaalsed abinõud (redeltrepid ja muud), mis kindlustavad nendel töödel ohutuse.

VEEVARUSTUS JA KANALISATSIOON

139. Veevarustus ja kanalisatsioon peab vastama «Tööstusettevõtete projekteerimise sanitaarnormidele».

140. Ettevõtte peab olema varustatud majandus- ja joogiveega ning tehnoloogilise veega kas linna või naaberettevõtte veevärgist; nende puudumisel tuleb ehitada iseseisev veevärk. Võib kasutada arteesiakaevude, lahtiste veehoidlate või kaevude vett. Vee kvaliteet peab vastama GOST-i nõuetele.

141. Joogivesi peab olema kvaliteetne ja vastavalt Riikliku Sanitaarinspektiooni nõuetele tuleb regulaarselt kontrollida joogivee keemilist ja bakterioloogilist koostist.

Kui joogivee kvaliteet ei rahulda Riikliku Sanitaarinspektiooni nõudeid, tuleb ette näha seadmed (keedunõud, paagid) keedetud ja mahajahutatud vee hoidmiseks. Toorest vett lubatakse joogiveena kasutada Riikliku Sanitaarinspektiooni kohaliku organi loal.

142. Töötajate varustamiseks joogiveega tuleb ette näha tõusva joaga kraanid või kuni 15 liitrise mahuga paagid, millel on tõusvat juga andvad kraanid järgmistes kohtades:

a) veskite ja kruubitehaste hoonete teisel ja neljandal korrusel;

b) elevaatori ja kuivatus-puhastustorni köetavates ruumides;

c) maisi hübriid- ja sordiseemne- ning jõusöödatehaste ja kõrvalhoonete esimestel korrustel;

d) taararemondi töökojas, mitte kaugemal kui 50 m töökohast;

e) peale- ja mahalaadimisplatsidel, mitte kaugemal kui 75 m töökohast.

Joogiveepaake tuleb regulaarselt puhastada ja pesta ning vett paakides iga päev uuendada. Paakidel peavad olema tihedalt sulguvad ja lukustatavad kaaned.

Vee temperatuur peab joomisel olema 8—20° C.

143. Roisk-, pesu-, heit- ja fekaal-majandusvee eemaldamiseks peavad olema kanalisatsiooniseadmed, mis ettevõttel tuleb ühendada ülelinnalise kanalisatsiooniga või selle puudumisel peab ettevõttel olema oma puhastusseadmete süsteem.

144. Riikliku Sanitaarinspektsiooni loal võib ettevõtte territooriumil kanalisatsioonita kohtades kasutada selleks kaevatud auke.

145. Käimlate augud peavad olema ehitatud selliselt, et need ei reostaks õhku, pinnast ega pinnavett.

VENTILATSIOON JA KÜTE

146. Kõigis ettevõtte tootmis- ja abiruumides, sõltumata seal õhu saastumise astmest, peab olema loomulik, mehaaniline või sega ventilatsioon.

147. Õhu sanitaarhügieeniline seisukord tootmishoonete töötsoonis peab vastama kehtivatele «Tootmisettevõtete projekteerimise sanitaarnormidele».

148. Tolmusisaldus tootmishoonete töötsooni õhus ei tohi ületada järgmisi maksimaalselt lubatavaid kontsentratsioone:

a) jahu ja vilja tolmu, mis sisaldavad 10 või rohkem protsenti vaba SiO₂, — 2 mg/m³;

b) jahu ja vilja tolmu, mis sisaldab kuni 10 protsenti vaba SiO₂, — 4 mg/m³.

149. Tootmishoonete õhus tuleb tolmu kontsentratsiooni

ja koostist kontrollida regulaarselt ja mitte harvem kui kord aastas.

150. Ventilatsiooni- ja pneumotranspordiseadmed koos tehnoloogilise protsessiga peavad hoidma tootmisruumide meteoroloogilised tingimused normis ning vältima plahvatusi ja tulekahjusid.

151. Kõik jahvatamis-, sõelumis-, tuulutamis- ja muud masinad, pingid, aparaadid, samuti magnetpuhastusseadised, automaat- ja koppkaalud, kaalupealsed ja -alused punkrid, heitekarbid, puistekastid, elevaatorite statsionaarsete lintransportöörade mahalaadimise kärud, separaatorialused ja -pealsed punkrid, koppelevaatorite jalad ja pead tuleb aspireerida.

152. Seadmete aspireerimine pole kohustuslik, kui nende konstruktsioon on hermeetiline või neis tekitatakse hõrenodus teiste nendega ühenduses olevate masinate aspiratsiooniga.

153. Enne atmosfääri laskmist tuleb aspireeritud õhk filtrite või tsüklonite abil tolmust puhastada. Olenemata asukohast peavad tsüklonite väljaheitetorud olema katuse harjast vähemalt 1 m kõrgemal.

154. Veskites, kruubitehastes, jõusöödatehastes ja maisi hübriid- ning sordiseemnete töötlemise tehastes tuleb aasta külmadel ja üleminekuperioodidel seadmete aspireerimisega tööruumist eemaldatava õhu asendamisel kasutada retsirkulatsiooni.

Tööruumidesse tagasisuunatavat õhku tuleb korduvalt puhastada, et üldine tolmusisaldus tootmishoone töötsoonis ei ületaks maksimaalselt lubatavat kontsentratsiooni, mis on näidatud käesolevate eeskirjade 148. paragrahvis. Juurdevoolavat õhku tuleb võtta minimaalse saastumise tsoonist.

Juurdevoolavat õhku, mis saabub tootmistsehhidesse läbi juurdevoolu ventilatsioonisüsteemi, tuleb efektiivselt puhastada, aasta ülemineku- ja külmadel perioodidel aga ka soojendada.

155. Jõusöödatehastes tuleb koppelevaatorid, filtrid, tsüklonid, punkrid ja silod ühendada atmosfääriga spetsiaalsete plahvatust vältivate membraankaitseklappidega torujuhtmete abil.

156. Valtsirullide ja teiste toodete lihvimisel tuleb kasu-

tada märgmeetodit või eemaldada tolm lihvketta kattest imeva ventilatsiooniga.

157. Ehitatud ja rekonstrueeritud ventilatsiooniseadmed tuleb eksploatatsiooni võtta alles pärast katsetamist, seadistamist, passistamist ja nende töö efektiivsuse hoolikat kontrollimist.

Protokollid katsetuste tulemuste kohta tuleb hoida ettevõttes ventilatsioonisüsteemide passide juures.

158. Kõik ventilatsiooniseadmete osad tuleb igal dekaadil profülaktiliselt üle vaadata ja perioodiliselt läbi katsetada.

159. Ettevõtte administratsioon on kohustatud määrama ventilatsiooniseadmete seadistamise ja nende tõrgeteta ning efektiivse töö eest vastutava isiku. Ettevõttes peavad vastavates kohtades olema välja pandud ventilatsiooniseadmete tehnilise eksploatatsiooni instruksioonid.

160. Veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste ja -tsehhide, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste ning tsehhide, taararemondi töökodade tootmis- ja abiruumidel peavad olema küttesüsteemid.

Ettevõtte tootmisruumide õhu temperatuur peab külmal ajal olema vähemalt 10—15° C ja suhteline niiskus 60—70 protsenti. Suvel ei tohi õhu temperatuur ületada välis-temperatuuri üle 5°.

161. Küttekehi on keelatud katta ja varjata seadmetega, materjalidega, toodetega ning muude esemetega.

162. Keelatud on kasutada küttekehi, mille tolmust puhastamine on raskendatud (ribidega torud jm.). Küttekehad tuleb asetada sellisele kõrgusele, et oleks võimalik küttepindu süstemaatiliselt ja ohutult tolmust puhastada.

163. Aurutorud, samuti sinna juurde kuuluvad seadmed, mille pinna temperatuur on üle 50° C, tuleb katta soojaisolatsioonimaterjaliga või katetega, mis takistavad nendega kokkupüütumist.

Küttekehi küttepindade temperatuuriga üle 100° C on keelatud kasutada.

ELEKTRILIFTID (TÖSTUKID)

164. Veskite korpustes, kruubitehastes, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehastes, jõusöödatehastes ja teistes tootmisruumides, mis asuvad viie- või enamkorru-

selistes hoonete, samuti elevaatorites, peavad olema tõstukid (liftid) inimestele.

165. Inim- ja kaubatõstukite ehitus, paigutus, korrashoid ja ülevaatus peab vastama NSV Liidu Riikliku Mäetehnilise Järelevalve Osakonna poolt kinnitatud «Liftide ohutu ehituse ja eksploatatsiooni eeskirjadele».

RUUMIDE KORRASHOID

166. Ettevõtte administratsioon peab kindlustama tootmisruumide seisukorra pideva jälgimise. Kõik hoonetel ja ehitistel avastatud defektid, mis võivad põhjustada õnnetusjuhtumeid, tuleb viivitamatult kõrvaldada.

167. Töökohtadele ja läbikäikudesse ei tohi kuhjata valmistoodangut, jäätmepid, materjale ja muid esemeid.

168. Kõik tootmis- ja elukondlikud ruumid, samuti töökohad ja seadmed tuleb pidevalt hoida puhtad. Puhastamise korra määrab ettevõtte administratsioon konkreetseid tingimusi arvestades.

169. Põrandate, seinte, lagede ja seadmete puhastamiseks tuleb tootmisruume koristavatele töölistele anda vajalik inventar (tolmuimejad, kühvliid, luuad ja muud) ja seadmed, mis kindlustavad puhastustööde ohutuse ja mugavuse.

170. Tööruumide põrandad, seinad ja laed tuleb hoida korras ning neid tuleb õigeaegselt remontida.

171. Tolmu, pühkmete, jäätmepid ja riknenud toodangu eemaldamine tootmisruumidest ja transportimine ühelt korruselt teisele peab toimuma pneumotranspordi abil läbi spetsiaalsete vastuvõtjate ja isevoolutorude, mis hoiavad ära tolmu tungimise ruumidesse.

172. Kõigisse töö- ja elukondlikesse ruumidesse peab olema paigutatud küllaldane arv urne, mida tuleb iga päev puhastada ja desinfitseerida.

173. Tagavaraosade, masinate, valtsivõllide, sõelaraamide ja muude esemete paigutamisel tootmisruumidesse tuleb neile ette näha spetsiaalsed kohad või riiulid.

174. Suitsetamiseks tuleb määrata spetsiaalsed kohad kooskõlastatult tule tõrjeülemaga.

IV. ELUKONDLIKUD RUUMID

ÜLDNOUDED

175. Elukondlikud ruumid (garderoobid, riiete tolmust puhastamise ruumid, käimlad, pesemisruumid, duširuumid, naiste isikliku hügieeni ruumid, suitsetamis-, einetamis- ja soojendusruumid) ettevõtetes peavad olema ehitatud vastavalt tööstusettevõtte projekteerimise sanitaarnormide nõuetele. Nimetatud ruumid peavad olema ette nähtud vesikite, kruubitehaste, elevaatorite, teraviljakuivatite, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste, seemnetsehhide, jõusöödatehaste ja -tsehhide, kottide remondi töökodade, jõujaamade, vilja, valmistoodangu ja jäätmete ladude töötajatele ning laadimis- ja abitöölistele.

176. Sõltuvalt tootmisprotsesside sanitaarsest iseloomust peab elukondlike ruumide koosseis vastama käesolevate eeskirjade tabelis 1 toodud nõuetele.

177. Tootmishoonetes peavad elukondlikud ruumid olema paigutatud eraldi, kusjuures sissepääsud olgu vahetult hoovist, trepikodade või koridoride kaudu, mitte aga läbi teiste tootmisruumide.

Sissekäigud elukondlikesse ruumidesse peavad olema vahekodadest.

Märkus. Elukondlikud ruumid võivad asuda ka keldri- ja poolkeldrikorrusel, kui seal kasutatakse sundventilatsiooni.

178. Mittekõetavate lao- ja tootmisruumide töötajate garderoobid (riietusruumid), duširuumid ja käimlad võivad asuda naaberhoonetes. Kõetavate läbikäikude ehitamine ei ole sel juhul kohustuslik.

179. Garderoobid koduse ja tööriietuse jaoks, pesemis- ja duširuumid peavad olema eraldi meestele ja naistele.

180. Elukondlike ruumide kõrgus põrandast laeni peab olema vähemalt 2,5 m ja põrandast konstruktsioonide väljaulatuvate osadeni vähemalt 2,2 m.

181. Elukondlikes ruumides peab olema loomulik valgustus. Aknad peavad olema ehitatud lahtikäivate pooltega.

Märkus. Garderoobides, duširuumides, käimlates ja pesemisruumides lubatakse kasutada kaudset valgustust.

Kõigis elukondlikes ruumides, mis asuvad keldrikorrustel, lubatakse kasutada luminescentslampide kunstlikku valgust.

182. Garderoobides, käimlates, pesemisruumides, duši-

ruumides ja naiste isikliku hügieeni ruumides peavad põrandad olema niiskuskindlad, mitte libeda pinnaga ja heledad; katted olgu anorgaanilisest materjalist, seinad ja vaheseinad 1,8 m kõrguselt kaetud niiskuskindla heleda materjaliga, mida saab hõlpsasti puhastada ja kuuma veega pesta. Duširuumide laed värvida heledatoonilise õli-värviga, teiste ruumide laed liimvärviga.

GARDEROOBID

183. Garderoobid on ette nähtud koduse, tänava- ning tööriietuse (sanitaar- ja eriiietuse) hoidmiseks.

184. II grupi tootmisprotsessi tööriietuse garderoobid tuleb paigutada tänava- ja koduse riietuse garderoobidest eraldi.

185. IV ja II grupi tootmisprotsesside puhul peavad tööriietuse garderoobides olema eraldi hoiukohad määratud ja puhta tööriietuse jaoks, kusjuures määratud tööriietuse hoiukohtade paigutus peab võimaldama rõivaid transportida tolmust puhastamise ruumi elukondlikke ruume läbimata.

186. Garderoobides tuleb riided hoida kinnistes kappides. Kohtade arv riietuse hoidmiseks peab võrduma kõikides vahetustes garderoobi kasutatavate tööliste arvuga.

Tabel 1

Elukondlike ruumide koosseis olenevalt tootmisprotsesside sanitaarsest iseloomust

Tootmisprotsessi grupp vastavalt N 101-54	Tootmisprotsessi sanitaarne iseloomustus	Tööde loetelu	Elukondlike ruumide koosseis	
			üldised	spetsiaalsed
1	2	3	4	5
I	Normaalsetes meteoroloogilistes tingimustes ja ilma kahjulike gaaside eraldumiseta toimuvad tootmisprotsessid:			

1	2	3	4	5
	<p>b) käte ja riiete määratumist põhjustavad</p>	<p>Põhilised protsessid lukksepa-, mehaanika-, elektromehaanika-, puusepatöökodades, pumbamajades, jõujaamades ja elektritsehides</p>	<p>Garde-roob, duširuum, pesemisruum</p>	<p>—</p>
<p>II</p>	<p>ootmisprotsessid, mis toimuvad halvades meteoroloogilistes tingimustes või kahjulikest lisanditest saastatud õhuga ruumides või pingelise füüsilise tööga seotud tootmisprotsessid:</p>	<p>Pinkide ja seadmete seadistamine ja teised esimese grupi tootmisprotsessiga seotud tööd</p>	<p>Sama</p>	<p>—</p>
	<p>d) eriti tugeva tolmu eraldumisega</p>	<p>Põhilised protsessid veskites, elevaatorites, kuivatus-puhastustornides, teraviljakuivatites, teraviljaladudes, kruubitehastes, taararemondi töökodades, maisi hübriid- ja sordiseemne töötlemise tehastes, jõusöödatehastes, peale- ja mahalaadimistööd valmistoodangu ladudes</p>	<p>Sama</p>	<p>Tööriietuse tolmust puhastamise ruum</p>
	<p>h) õhu temperatuuriga töökohtadel alla -10° C</p>	<p>Tööd lahtisel territooriumil, teravilja ja valmistoodangu ladude, elevaatorite, kuivatus- ja puhastustornide, jäätmetsehhide, seemnetsehhide ning muude tsehhide kütmata ruumides</p>	<p>Sama</p>	<p>Tööliste soojendusruum</p>

187. Kinniste kappide mõõtmed peavad olema: ühepoolsetel — sügavus 50 cm, laius 25 cm ja kõrgus 1,8 m; kahepoolsetel — sügavus 50 cm, üldine laius 35 cm ja kõrgus 1,8 m.

Kinnisi kappe peab saama tuulutada (võred, varbkardinad, augud ustes jne.).

188. Läbikäikude laius suletud kappide vahel peab olema vähemalt üks meeter, istepinkidega kappide juures — mitte alla 1,5 m, pinkide paigutamisel läbikäikudesse — mitte vähem kui 1,7 m (kuni 5 m pikkuse kapirea puhul) ja mitte vähem kui 2 m (üle 2 m pikkuse kapirea puhul). Läbikäikude laius kappide ja muu riietehoiu sisustuse vahel peab olema vähemalt 0,7 m.

189. Kappide arv garderoobis ühe garderoobi kasutava töötaja kohta määratakse tootmisprotsessi grupist, riiete liigist ja hoidmisviisist olenevalt tabeli 2 järgi.

190. II grupi tootmisprotsessi puhul peavad koduse ja tööriietuse hoidmise garderoobides olema 0,3 m laiused pingid lahtiriietumiseks, arvestusega 0,6 jooksvat meetrit pinki ühele riietumiskohale. Lahtiriietumiskohtade arv peab moodustama vähemalt 25% kõige arvukama vahetuse töötajate arvust.

RIIETE TOLMUST PUHASTAMISE RUUMID

191. Garderoobide juures peavad olema iseseisvad ventilatsiooni-aspiratsiooniseadmetega tööriiete tolmust puhastamise ruumid.

Tabel 2

Jrk. nr.	Tootmisprotsessi grupp	Garderoobis hoitava riietuse liik	Kappide arv garderoobis ühe garderoobi kasutava tööliste kohta
1	I b	Tänavatöö	1 kahepoolne kinnine kapp
2	I c ja II	Tänavakodune töö	1 kahepoolne kinnine kapp 1 ühepoolne kinnine kapp

KÄIMLAD

192. Käimlad tuleb paigutada nii, et vahemaa käimlast kõige kaugema töökohani ei ületaks 100 meetrit.

193. Käimla sissepääs peab olema isesulguva välisuksega esikuga.

194. Mitmekorruseliste tootmishoonete igal korrusel peavad olema meeste ja naiste käimlad.

Üle ühe korruse lubatakse käimlaid ehitada, kui naaberkorruste töökohtade arv on alla 30, kusjuures käimlad paiknegu suurema töökohtade arvuga korrusel.

Käimlad üle kahe korruse on lubatud, kui ühel korrusel töökohad puuduvad või kui kolmel korrusel ei ole üle kümne töökohta.

Märkus. Käimlaid võib ehitada mitmekorruselise tootmishoone ühele korrusele kooskõlastatult Riikliku Sanitaarinspektsiooni organitega.

195. Istepottide arv oleneb ühes vahetuses töötavate inimeste arvust (vastavalt tabelile 3).

Tabel 3

Käimlat kasutavate ühes vahetuses töötavate inimeste arv	Istepottide arv	
	naiste käimla- tes	meeste käimla- tes
kuni 25	1	1
26 „ 40	2	2
41 „ 55	3	3
56 „ 70	4	4
71 „ 85	5	5
86 „ 100	6	5
101 „ 125	7	6
126 „ 150	8	6
151 „ 200	9	7
201 „ 225	10	8
226 „ 250	11	8
251 „ 275	12	9
276 „ 300	13	9

Märkus. Käimla kasutajate arv määratakse kõige suurema vahetuse järgi. Kui käimla kasutajate arv ei ületa 15, lubatakse ehitada ühe istepotiga ühine käimla meestele ja naistele.

196. Istepotid peavad olema paigutatud eraldi asetsevatesse väljapoole avanevate ustega kabiinidesse. Kabiinid peavad olema eraldatud 1,75 m kõrguste vaheseintega, mis

on alt 0,2 m kõrguseni lahti. Kabiini mõõtmed 1,2 × 0,9 m.

Meeste käimlates peavad olema pissuaarid, kusjuures ühe istepoti kohta olgu üks pissuaar või 0,4 m rennpissuaari.

197. Välised statsionaarsed käimlad, mis on paigutatud kanalisatsioonita kohtadesse, ei tohi reostada pinnast, kaevusid ja joogivee puurkaevusid. Need käimlad peavad olema köetavad ja kunstliku valgustusega.

Läbikäigu laius käimla kabiinirea ja vastasoleva seinaga või ruumi vaheseina vahel peab olema vähemalt 1,8 m. Pissuaaride paigutamisel kabiinide ette tuleb läbikäigu laiust suurendada 0,7 m võrra.

PESEMISRUUMID

198. Kõigis ettevõtteis, sõltumata duširuumide olemasolust, tuleb ette näha kraanikaussid arvestusega 1 kraan kõige arvukama vahetuse 20 inimese kohta (igal juhul vähemalt üks kraan), piisavalt vett ja seepi käte ning näo pesemiseks töö ajal ja pärast tööd.

199. Läbikäigu laius kraanikausside ja vastasoleva seinaga vahel peab olema vähemalt 1,1 m; vahemaa pesemiskohtade kraanide vahel vähemalt 0,6 m.

200. Garderoobide kraanikaussidel peavad olema kuuma ja külma vee segamis-reguleerimiskraanid. Pesemisruumides peavad olema käterätikute nagid ja seebialused.

201. Pesemisruumid peavad asuma:

a) veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste, elevaatorite, maisi hübriid- ja sordiseemne töötlemise tehaste ja kottide remondi töökodade töölistele — garderoobis või selle naaberuumides;

b) katlamajade ja jõujaamade töölistele — ühes sama hoone ruumidest;

c) laadimis-, lao- ja transporditöölistele — soojendusruumis, samuti ka einetamisruumis.

DUSIRUUMID

202. Duširuumid ehitatakse käesolevate eeskirjade 175. paragrahvis loetletud töölistele.

203. Duširuumid peavad asuma garderoobide naaberuumides. Üle kuue dušiga duširuumi ja garderoobi vahel

peab olema vahekoda. Dušikabiinide paigutamine hoone välisseina äärde on keelatud.

204. Arvestuslikuks duširuumi kasutamise ajaks pärast iga vahetust on 45 minutit.

205. Dušside arv määratakse kõige suurema vahetuse tööliste arvu järgi, sõltuvalt tootmisprotsessi grupist:

a) II d ja II h grupi puhul — 5 inimest ühe duši kohta;

b) I c grupi puhul — 7 inimest ühe duši kohta;

c) I b grupi puhul — 20 inimest ühe duši kohta.

206. Dušikabiinide mõõtmed (telgmõõtmed) peavad olema $0,9 \times 0,9$ m, sisemised mõõtmed aga vähemalt $0,85 \times 0,85$ meetrit.

207. Läbikäigu laius dušikabiinide ridade vahel peab olema vähemalt 1,5 m, ridade ja hoone seina või vahe-seina vahel vähemalt 0,9 meetrit.

208. Dušikabiinidel peavad olema dušid, individuaalsed segistid, mille reguleerimisseadmed on kabiini sissekäigu juures, veekindlad eesriided ja seebialused.

209. Duširuumide naabruses peavad olema ruumid 0,3 m laiuste riietumispinkidega (nagidega seljatugedel), kusjuures ühele riietumiskohale on arvestatud 0,4 jooksvat meetrit pinki. Riietumiskohtade arv määratakse arvestuse järgi kolm riietumiskohta ühele dušile. Pingiridade vahekaugus peab olema vähemalt 1 meeter.

210. Duširuumides peab pidevalt olema kuum ja külm vesi. Duširuumi kasutamise korra ja graafiku määrab ettevõtte administratsioon ja see pannakse välja garderoobis.

211. Täiendavalt üldkäimlatele peab ka duširuumi juures olema käimla, arvestusega üks istepott iga 100 dušši kasutava inimese kohta.

212. Duširuumides peab olema loomulik või kunstlik ventilatsioon, mis eemaldab täielikult auru ega lase tekida udul. Duširuumides, kus on üle viie duši, peab olema sundventilatsioon.

213. Küttekehadena tuleb duširuumides kasutada siledaid torusid või katetega radiaatoreid, et vältida põletus-haavu.

NAISTE ISIKLIKU HÜGIEENI RUUMID

214. Naiste isikliku hügieeni ruumid nähakse ette siis, kui suurimas vahetuses on vähemalt 100 naist. Need ruu-

mid peavad olema teistest isoleeritud ja asuma tervishoiu-
punkti kõrval.

Sissepääs naiste isikliku hügieeni ruumi olgu läbi eraldi
vahekoja.

Märkus. Kui suurimas vahetuses töötavate naiste arv on alla
100, siis tuleb elukondlikes ruumides naiste käimla juures ette näha
spetsiaalne tõusva dušiga kabiin.

215. Naiste isikliku hügieeni ruumide koosseis ja sisus-
tus peab vastama kehtivatele tööstusettevõtete projektee-
rimise sanitaarnormidele.

RINNALASTE TOITMISE RUUMID

216. Rinnalaste toitmise ruum nähakse ette juhul, kui
suurimas vahetuses töötavate naiste arv on vähemalt 100.

Need ruumid paiknegu tehase läbipääsuvärava juures
või tehaseesisel väljakul asuvas hoones.

217. Rinnalaste toitmise ruumide koosseisus peab olema:

a) ooteruum ja käimla. Ooteruumi pindala määramisel
arvestatakse 0,7 m² iga rinnalast toova inimese kohta;

b) rinnalaste toitmise tuba, kus on sooja veega kraani-
kauss või sooja vee seadis.

Rinnalaste toitmise toa pindala määramisel arvestatakse
1,5 m² ühe toitva ema kohta. Toitvate emade arvuks võe-
takse 2,5% suuremas vahetuses töötavate naiste arvust.
Nimetatud ruumide üldpindala, arvestamata ooteruumi
juures olevat käimlat, peab olema vähemalt 15 m².

218. Ettevõttes, kus kõige suuremas vahetuses töötavate
naiste arv on alla 100, tuleb kooskõlastatult kohalike ter-
vishoiuorganitega rinnalaste toitmiseks ette näha selleks
kõige sobivamad ruumid.

Märkus. Rinnalaste toitmise kohtade sisustus peab olema koos-
kõlastatud kohalike tervishoiuorganitega.

SUITSETAMISRUUMID

219. Suitsetamisruumid tuleb ette näha juhtudel, kui
tootmistingimuste tõttu on suitsetamine tootmisruumides
keelatud.

220. Suitsetamisruumid peavad olema paigutatud nii,

et vähemaa kõige kaugemast töökohast suitsetamisruumini ei ületaks 75 m.

221. Suitsetamisruumi pindala määramisel arvestatakse 0,02 m² suurima vahetuse iga töötaja kohta, kusjuures ruumi pindala ei tohi olla alla 8 m².

222. Kooskõlastatult tuletõrjeinspeksiooniga võib ette näha veeurnidega, liivakastidega ja muude tuleohutust tagavate vahenditega suitsetamiskohad.

TÖÖLISTE SOOJENDUSRUMID

223. II h grupi tootmisprotsessi puhul peavad töölistel olema soojendusruumid, seejuures hoone sees ja õues töötavatele inimestele eraldi.

224. Tööliste soojendusruumid nähakse ette järgmistes kohtades:

a) elevaatori korpuses — kaalu- ja separaatoriruumides, silopealsetel ja -alustel korrustel kabiinid pindalaga vähemalt 1,25×1 m, aga suures elevaatoris mahtuvusega 50 000 tonni ja rohkem ka koppelevaatori pea korrusel, jaotusruumis ja töötorni esimestel korrustel;

b) veskite tootmiskorpustes, maisi hübriid- ja sordiseemne töötlemise tehastes, kruubitehastes ja jõusöödatehastes (kui neis puudub küte) arvestusega 0,1 m² suurima vahetuse iga töötaja kohta, kuid mitte alla 8 m²;

c) valmistoodangu ladudes kaalude alalise asukoha juures, pindalaga mitte alla 8 m²;

d) kuivatus-puhastustornides, mehhaniseeritud tornides, seemnetsehvides, pindalaga 4 m² või kaks kabiini põhilistel tootmiskorrustel;

e) suurte elevaatorite raudteelt vastuvõtukohtades arvestusega 0,4 m² ühe töötaja kohta, kuid mitte alla 2 m², ning vastuvõtukohtades kahte salve — kabiin;

f) eraldi asetsevad ruumid laadijate ja laotööliste soojenduseks pindalaga 0,1 m² suurima vahetuse iga töötaja kohta, kuid mitte vähem kui 8 m².

225. Soojenduskabiinis peab olema laud ja taburet, soojendusruumis (toas) — lauad, pingid, kuuma vee ja keedetud joogivee paagid ning pesunõud.

226. Õhu temperatuur tööliste soojendusruumides ja -kabiinides ei tohi olla alla 15° C.

EINETAMISRUUMID

227. Einetamisruumide ehitus peab vastama «Tööstusettevõtete projekteerimise sanitaarnormidele».

Igas einetamisruumis peab olema kvaliteetne joogivesi, tuline vesi, kraanikauss, seep ja käterätt. Ruumis peab olema ventilatsiooniseadeldis.

TERVISHOIUPUNKTID

228. Ettevõtetes töötajate arvuga 300 kuni 800 inimest peab olema velskripunkt; töötajate arvuga 800 ja enam — arstipunkt.

Tervishoiupunktide koosseis ja sisustus peab vastama «Tööstusettevõtete projekteerimise sanitaarnormide» nõuetele.

229. Kõigis ülejäänud ettevõtetes peavad olema hädavajalikud esmaabivahendid, esmaabikapp ravimite ja sidemetega, kunstliku hingamise aparaat, kanderaamid ja muud esemed vastavalt tervishoiuorganite poolt kehtetatud normidele.

ELUKONDLIKE RUUMIDE KORRASHOID

230. Kõik elukondlikud ruumid peavad töötama häireteta ja olema korras. Elukondlikke ruume ei ole lubatud kasutada muuks.

231. Kõiki elukondlikke ruume tuleb iga päev koristada ja regulaarselt tuulutada. Kui pole võimalik kasutada loomulikkult ventilatsiooni, tuleb ehitada sundventilatsioon.

232. Garderoobe, riietusruume, duširuume ja teisi sanitaarelukondlikke ruume tuleb perioodiliselt desinfitseerida.

233. Renne, kanaleid, reste, pissuaare ja istepotti tuleb duširuumides ning käimlates regulaarselt puhastada ja pesta. Tuleb tagada pesu- ja heitvete äravool põrandalt. Istepottide, pissuaaride jms. pesemise seadmed peavad olema korras. Käimlate põrandad olgu alati kuivad.

234. Plaatidega katmata paneelid duširuumides ja käimlates kaetagu perioodiliselt õlivärviga või mingi muu veekindla kattega.

V. TOOTISSEADMED

SEADMETE PAIGUTUS

235. Pingid, masinad, aparaadid, mehhanismid, kopplevaatori torud, isevoolu torujuhtmed, materjalijuhtmed ja muud tootmiseseadmed peavad olema paigutatud nii, et nende montaaž, remont ja teenindamine oleks mugav ja ohutu, samuti soodustaks tootmisruumide (seinte, põrandate, lagede, akende) ja seadmete hoidmist nõuetekohases sanitaarses korras.

Seadmed peavad paiknema vastavalt NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee poolt kinnitatud «Ehitusnormidele ja eeskirjadele» ning käesolevatele eeskirjadele.

236. Veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste ja tsehhide, elevaatorite, teraviljakuivatite, kuivatus-puhastustornide, maisi hübriid- ja sordiseemne töötlemise tehaste, taararemondi ettevõtete ja ladude korpustesse statsionaarsete seadmete paigaldamisel peavad olema järgmised vabad läbikäigud ja vahekaugused:

a) piki- ja põiklääbikäigud, mis väljuvad vahetult treppiplatvormidele või naaberuumidesse, samuti läbikäigud masina- või pingigruppide vahel — laiuslega vähemalt 1 m; üksikute masinate ja pinkide vahel — laiuslega vähemalt 0,8 meetrit;

Märkused: 1. Sõelu, separaatoreid, kroov- ja pesemismasinaid, samuti muid seadmeid, millele on teenindamisel vaja ligineda igast küljest, ei lubata paigutada gruppina.

2. Valtspinke võib paigutada gruppina, kui igas grupis ei ole üle viie pingi, kusjuures pinkide grupi üldine pikkus koos elektrimootoritega ei ületa 12 m.

b) grupina paigutatud valtspinkide rihmarataste vahekaugus transmissioonajami puhul — vähemalt 0,35 m, pingiga samale vahelaele paigutatud individuaalse elektriajami puhul aga vähemalt 0,7 m;

c) sõelakorrusel:

1) piki- ja põiklääbikäigud hoone seinte ja sõelte vahel — laiuslega vähemalt 1,25 meetrit;

2) vahekäigud sõelte vahel nende pikemal küljel — laiuslega vähemalt 1,5 m ja lühemal küljel — vähemalt 1 meetrit.

d) mehhanismide, nagu näiteks kopplevaatorite peade,

tigutransportööride (tigude) ja muude seadmete teenindamisplatvormidel, lavadel ja galeriidel peavad olema vähemalt 0,8 m laiused piki- ja põiklääbikäigud.

237. Lääbikäigud separaatorite, samuti separaatorite ja hoone konstruktiivsete elementide vahel peavad olema:

a) separaatorite korral, mille sõelad võetakse välja küljelt, ajamivõlli poolel vähemalt 1,4 m, külgsuunas vähemalt 1 meeter laiad;

b) ringliikumisega sõeltega separaatorite (КДП-100, КДП-80) korral ajamivõlli ja sõelte väljavõtmise poolel — laiusega vähemalt 1,4 m; külgsuunas — vähemalt 1 meeter;

c) ülejäänud separaatorite puhul, mille tootlikkus on kuni 40 tonni tunnis (arvestades elevaatori puhastust), kusjuures sõelad liiguvad edasi-tagasi ja nad võetakse välja ajamivõlli poolelt, ajamivõlli poolel — laiusega vähemalt 1 m, külgsuunas — vähemalt 0,8 meetrit;

d) kõigi separaatorite puhul terade väljalaske poolel — laiusega vähemalt 0,7 meetrit.

238. Liikumata osadega seadmeid, nagu isevoolu torujuhtmeid, materjalijuhtmeid, õhutorusid, koppelevaatorite torusid ja muid seadmeid, võib käesolevate eeskirjade 235. paragrahvi nõuete täitmisel paigutada (külgedega, mida ei teenindata) seintest 0,15 m kaugusele.

239. Lint- ja muude transportööride paigutamisel peavad olema järgmised läbikäigud:

a) seina ja transportööri ühe pikikülje vahel — laiusega vähemalt 0,7 m, kahe paralleelselt paigutatud transportööri vahel aga vähemalt 0,8 meetrit.

Kui transportööridel on mahalaadimisvankrid, tuleb suurendada läbikäigu laiust, arvestades vankri väljaulatuvaid osi;

b) linttransportööride horisontaalsete ja vertikaalsete ajam- ja pingutusjaamade, samuti pöördjaamade teenindamiseks ühe külje ja otsa laiusega vähemalt 0,7 m. Pingutusjaamade koormuste paigutamine läbikäigu piirkonda on keelatud;

c) transportööride all või peal iga 30 m tagant, kuid vähemalt üks laiusega 0,8 m keskel.

ÜLDISED NÕUDED TOOTMISSEADMETE E HITAMISE JA PAIGUTAMISE KOHTA

240. Seadmed (pingid, aparaadid, mehhanismid jne.) peavad olema hoolikalt paigaldatud ja kinnitatud kindlatele vundamentidele, alustele või sängidesse. Seadmete paigutamisel korrustevahelistele lagedele või galeriidele peavad need olema arvestatud dünaamilistele koormustele.

241. Masinate, mille pöörete arv on 450 ja rohkem minutis, samuti mistahes pööretega töötavate vahelae külge kinnitatud masinate ja seadmete sõlmede vundamendipoldid peavad olema kontramutritega. Poltide vardad peavad ulatuma üle mutri (või kontramutri) 1,5 kuni 2 keerme-sammu.

242. Masinate mehhanismid ja kõik põhilised tööorganid peavad olema välja reguleeritud ning korras, töötama sujuvalt, ilma terava, neile mitte iseloomuliku mürata, tõugeteta, kasvava vibratsioonita, sissesööbimiseta või ebanormaalse hõõrdumiseta mehhanismide ajamosades.

243. Kõik masinate edasi-tagasi liikuvate ja ümber horisontaalsete või vertikaalsete telgede pöörlevate detailide ja sõlmede massi tasakaalustatus peab olema kontrollitud ja need peavad olema balansseeritud.

Balansseerimisel lisatavad koormused kinnitatakse rihmaratta siseküljele, mitte ligemale kui 20 mm rihmaratta vöö äärest. Lisatavad koormused ei tohi olla teravate servadega.

244. Seadme võib pärast lühiajalisi peatusi käiku lasta tsehhiülema või vahetusmeistri (vahetuse vanema) loal tingimusel, et on kontrollitud antud seadme korrasolekut.

Äsja monteeritud seadmeid või pärast kapitaalremonti ning pikaajalist seismist paigaldatud seadmeid võib käiku lasta ettevõtte peainseneri või tsehhiülema loal. Enne tuleb kontrollida:

a) kokkupaneku õigsust ja kinnitusdetailide ühenduse kindlust;

b) kõrvaliste esemete puudumist;

c) pöörlevate sõlmede balansseeritust;

d) õlitussüsteemi tööd;

e) ülekande- ja ajamrihmu;

i) varjestuse olemasolu ja seisukorda ning vastavust kehtivatele eeskirjadele;

j) seadme käivitamist tühikäigul ajammehhanismi või ajutise ajami abil.

245. Seadmete hankelepungute sõlmimisel, tellimuste koostamisel ja seadmete vastuvõtmisel on ettevõtte kohustatud nõudma valmistajatehaselt ja hankijalt, et nende poolt väljalastavatel ja hangitavatel seadmetel oleksid konstruktiivsed varjestused ja kaitseabinõud. See nõue ei vabasta ettevõtet kohustusest seadmete paigaldamisel ehitada varjestusi ja kaitseabinõusid, mis on tingitud kohalikest töötingimustest.

246. Pingid, masinad, aparaadid, mehhanismid ja muud tootmiseseadmed tuleb varustada vajaliku varjestusega ja kaitseeseadmetega ning paigaldada nii, et nende remontimine ja teenindamine oleks hõlpus ning ohutu.

247. Pinkide, masinate, aspiratsiooni-, pneumo- ja aerosooltranspordiseadmete kohalemonteerimisel tuleb rakendada abinõusid ja seadmeid, mis vähendaksid maksimaalselt müra ja töökoha vibratsiooni ning vastaksid NSV Liidu Riikliku Peasanitaarinspektsiooni poolt kinnitatud «Müra piiramise sanitaarnormidele, ning eeskirjadele tööstuses» ja «Ajutistele töökoha vibratsiooni vähendamise sanitaarnormidele ning eeskirjadele».

248. Üle 20 kilovattise võimsusega elektrimootoriga kõrgsurveventilaatorite, kesksurve-telgventilaatorite, kompressorite ja õhupuhurite kasutamisel tuleb väljalaskeotorude või korpuste ümber asetada vastavad summutid.

249. Seadmeid on keelatud moderniseerida ja rekonstrueerida nii, et müra märgatavalt suureneb (üle normidega lubatud määra), kui seejuures ei võeta kasutusele spetsiaalseid abinõusid müra vähendamiseks.

250. Kõigi töötavate agregaatide üle peab olema pidev järelevalve, et õigeaegselt kõrvaldada kõik müra suurenemist põhjustavad defektid (hammasrataste, laagrite, liigend-detailide kulumine, agregaadi sõlmede ebaõige kokumonteerimine ja paigutus, mitteõigeaegne ning puudulik õlitus jne.).

251. Kõigil masinatel, pinkidel, aparaatidel, mis saavad liikumise transmioonilt, peavad olema ajamirihmade peale- ja mahaviimiseks transmioonij käigu ajal spetsiaalsed rihmapaigaldajad ja -eemaldajad, ning kui mõlemad rihmaharud läbivad üht ava põrandas, ka rihmahoid-

jad. Ajamrihmu on keelatud transmissiooni käigu ajal käsitsi paigaldada ja eemaldada.

252. Kõik masinad, pingid, aparaadid ja mehhanismid peavad ohtlikes kohtades olema järgmiselt varjestatud:

a) katmata liikuvad osad (piid, hammassegmendid, võlvide väljaulatuvad otsad, hoorattad jne.), lahtised ülekanDED (rihmarattad, rihmad) nii, et oleks kindlustatud seadmete ohutu teenindamine.

b) hammasrattad ja sidurid, mis ühendavad reduktoreid mootorite ja teiste seadmetega, peavad olema kaetud kõigist külgedest kinniste katetega, mis on tugevasti kinnitatud masina liikumatute osade või pöranda külge;

c) masinate pöörlevate osade väljaulatuvad elemendid (stopperpoldid, liistud jm.) peavad olema varjatud siledade katetega.

253. Masinad, pingid, kontraajamid, millel on töö- ja tühikäigu rihmarattad, tuleb varustada rihma üleviimise lukustusseadmetega, mis takistavad rihma juhuslikku üleminekut tühikäigusebilt töökäiguseibile ja vastupidi.

254. Masinate ja mehhanismide juhtimisseadmed (käivitusnupud, käepidemed, lahklülitid jms.) peavad olema ehitatud nii, et oleksid välditud igasugused juhuslikud sisselülitamise võimalused ja nende käsitlemine oleks mugav. Seadmete käivitusnupud olgu pealkirjastatud, mis näitab, millistele masinatele nad kuuluvad.

Kõigil määrimist nõudvatel pinkidel, masinatel, aparaatidel ning transmissiooniosadel peavad olema automaatsed määrimisseadmed või küllaldase mahuga määrdetämbid, mis täidetakse määrdega pinkide, masinate, aparaatide ning transmissioonide seisu ajal.

255. Kui ei ole võimalik ehitada automaatseid määrimisseadmeid, kuid on vaja määrida laagreid ning täita õlimahuteid käigu ajal, tuleb kindlustada ohutu juurdepääs laagritele või ehitada spetsiaalsed torud ja õlimahutid, mis on paigutatud ohutusse ja kättesaadavasse kohta.

Laagrite määrimise käsiõlituskann peab olema pikendatud tilaga (vähemalt 200 mm), mis kindlustab ohutu juurdepääsu laagritele.

256. Kõik seadmed koos varjestustega tuleb katta heledate vastupidavate värvidega.

257. Raskekaaluliste masinate kohale tuleb kinnitada

konksud talide ja plokkide riputamiseks, et tõsta masinate raskeid osi remondi või ülevaatuse ajal.

258. Kõigil masinatel, pinkidel, aparaatidel, mehhanismidel ja ettevõtte muudel seadmetel peavad olema individuaalsed ajamid.

Olemasolevad transmissiooniseadmed peavad vastama Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu poolt kinnitatud «Transmissioonide ohutu ehituse ja eksploatatsiooni eeskirjadele» (lisa 4).

259. Seadmete ajamirihmade ja rihmarataste varjestus valmistatakse nurkrauast (karkass) ja kaetakse tavaliselt lehtterasega.

260. Rihmarataste ja ajamirihmade varjestus peab olema tugev, kõvasti kinnituma põranda või masina, pingi jne. raami külge ning olema eksploatatsioonis mugav.

261. Varjestus peab kindlustama mahalangenud rihma hõlpsa ja ohutu viimise rihmarattale, rihma peale- ja mahaviimise käigu ajal spetsiaalsete rihmapaigaldajate ning rihmaeemaldajate abil (grupiajami puhul), samuti seadme puhastamise varjestust eemaldamata. Selleks peab varjestus olema pööratava ülaosaga ja alumises osas — 150 mm kõrguseni põrandast — ilma külglekita.

262. Keelatud on ehitada ühist varjestust ühe masina kahele ajamile või kahele kõrvuti paigutatud masinale.

263. Transmissioonivõllide ja nende väljaulatuvate otste, sidurite ning poltide varjestus tuleb valmistada lehtterasest sileda kattena, mis spetsiaalse kronsteini abil kinnitatakse tugevasti transmissiooni liikumatu osa, hoone seina või lae külge.

264. Igal põrandas oleval aval, millest läheb läbi ajamirihm, peab peale üldise ajamirihma varjestuse olema veel vähemalt 200 mm kõrgune külgedelt kinnine torukujuline varjestus.

265. Kõik rihmarattad või ajamirihmad, mis on paigutatud tööpingist, masinast või aparaadist üle 250 mm kaugusele, peavad olema igast küljest varjestatud ja ajami teenindamise kergendamiseks ärapööratavate või -võetavate osadega.

266. Pearihmad ja korrustevahelised ajamirihmad (transmissioonilt transmissioonile) tuleb varjestada kogu pikkuses ja iga rihmaharu eraldi. Laiuti peab rihm olema varjestatud terasplekist kattega.

Rihma ülevaatamiseks ja õblemiseks (pärast transmissiooni seiskamist) peavad varjestuses olema spetsiaalsed ukSED ja eemaldatavad osad.

267. Hoone või platvormi põrandast kuni 2 m kõrgusele paigutatud ajamirihmade, rihmarataste ja muude selliste elementide varjestus peab olema vähemalt 2 m kõrgune, kuid ülalt alla minevate rihmade vedavate harude varjestus kogu korruse või platvormi kõrgune.

268. Põrandapealsetel transmissioonivõllidel ja nende siduritel, mis on paigutatud kuni 2 m kõrgusele põrandast, peavad peale üldise varjestuse olema veel kinnised katted (kapslid).

269. Põrandapealse transmissiooni varjestuse konstruktsioon peab kindlustama:

a) et rihmapaigaldaja tiibade keeramise statsionaarse kangi käepide ja rihmapaigaldaja tiibade kinnitus pärast rihma pealepanemist asuksid ajamirihma harude vahel;

b) ohutu juurdepääsu laagritele, ilma et tarvitseks minna varjestuse taha (transmissiooni käigu ajal), samuti rihma pealeviimise ja ruumi koristamise ilma varjestuse taha minemata või varjestust eemaldamata.

270. Rihmahoidjad, mis on ette nähtud nii rihmaseibilt mahakukkunud või mahaheidetud rihma ümber pöörleva võlli mähkumise ärahoidmiseks kui ka avariide ning õnnetusjuhtumite vältimiseks, tuleb paigaldada:

a) kui mõlemad rihmaharud läbivad põranda ühes avas;

b) ripptransmissiooni rihmaratta äärmise asetuse puhul võlli otsale või kõrgele paigutatud masinate, näiteks koppelavaatorite, tigutransportööride (tigude) ja muude taoliste seadmete korral.

271. Rihmapaigaldaja tiivad peavad töötä asendis kinnituma rihma liikuvate harude vahele spetsiaalse hoidja või statsionaarse kangi abil.

272. Rihma pealeviimisel transmissiooni käigu ajal tuleb statsionaarse kangi abil pöörata rihmapaigaldaja tiibu. Tiibade pööramine vahetult kätega on kategooriliselt keelatud.

273. Ripptransmissiooni puhul, kui pole võimalik statsionaarset kangi paigaldada, lubatakse rihmapaigaldaja tiibu pöörata spetsiaalse mittestatsionaarse kangi abil.

274. Rihmapaigaldaja tiibade pööramiseks kasutatav mittestatsionaarne kang peab olema sirge, sile, ilma oks-

teta ja sellise pikkusega, et kasutamisel selle alumine ots jääks töölise kõrvale, mitte kõrgemale kui 50 cm põrandast.

275. Iga transmissiooni jaoks peab olema vähemalt kaks mittestatsionaarset kangi ja kangide hoidmise kohal peab olema pealkiri «Kangide koht».

276. Mittestatsionaarsete kangide kasutamisel rihmapaigaldaja tiibade pööramiseks peavad rihmaratta rihmapaigaldajapoolsel küljel olevad kodarad olema üleni sileda kinnise kattega kaetud.

Kui ühel võllil teine rihmaseib paikneb rihmapaigaldaja sõrmele lähemal kui 250 mm, siis tuleb naaberrihmaseibi kodarad kinni katta.

277. Masina, tööpingi, kontraajami või mingi muu seadme ajamrihma ohutuks mahavõtmiseks rihmaseibilt tuleb paigaldada statsionaarsed rihmaeemaldajad.

278. Rihmaeemaldajad peavad olema monteeritud varjestusse, mis on tugevasti kinnitatud masina, tööpingi raami või nende liikumatute osade külge. Rihmaeemaldajad paigutatakse varjestusse rihma pealejooksva haru poolt.

279. Võimaluse korral peab ajamrihmad maha võtma rihmapaigaldajapoolsele küljele arvestusega, et rihm langeks rihmapaigaldaja kahvlile või masina liikumatule osale.

280. Ajamrihmasid peavad eemaldama ja paigaldama käigu ajal spetsiaalsete abinõudega ainult kogenud ja praktiliselt väljaõpetatud isikud.

281. Mootoriruum ja tootmistsehhid peavad olema omavahel ühendatud signalisatsiooniga, et hoiatada tootmistsehhide töölisi mootori käivitamise puhul ja saada vastusignaali.

Selleks tuleb kasutada valjukõlalisi signaalkellasid, viilesid, sireene, valgustabloosid ja teisi seadmeid, mille signaale tootmismüra ei summuta.

282. Peale üldise signalisatsiooni peavad kõik veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste ning -tsehhide, maisi hübriid- ja sordiseemne töötlemise tehaste, elevaatorite, teraviljakuivatite, kuivatus-puhastustornide korrused olema läbirääkimiste pidamiseks ja korralduste andmiseks varustatud korrustevaheliste ning tsehhisest sideliinidega (raadiotelefonid, telefonid, signaalkellad jne.).

283. Mitme töölise poolt teenindatavate seadmete gru-

piviisilise käivitamise puhul tuleb sisse seada signalisatsioon kõikide tööliste hoiatamiseks masinate käivitamisel.

284. Enne transmissiooni, masinate, tööpinkide, aparaatide, transportöörade, koppelevaatorite ja muude seadmete käivitamist tuleb anda kindlaksmääratud signaalid ja vastu võtta vastussignaalid, mis lubavad nimetatud seadmeid käivitada.

285. Kõiki töötajaid tuleb hoolikalt instrueerida ja neile selgeks õpetada vajalike signaalide andmisel kehtiv kord ning signaalide kasutamine.

Juhend signaalide andmise kindlaksmääratud korra kohta peab olema välja pandud signaalide sisselülitamise seadme juurde.

SEADMETE EKSPLUATATSIOON

286. Kõik ekspuateritavad seadmed peavad olema täielikult korras. Töötamine mittekorrasolevate seadmetega on keelatud ja selle kohta tuleb välja panna vastavad hoiatavad kirjad.

287. Seadmete pikaajalise väljalülitamise või mittekorrasoleku puhul peavad ajamrihmad olema maha võetud, individuaalse ajami puhul elektrivool välja lülitatud.

288. Töötamise ajal peavad kõik seadmed asuma nende töö eest vastutava isiku järelevalve all, kes on kohustatud kontrollima tööohutuse nõuete täitmist, puhtust, samuti vajaliku varjestuse ja kaitseseadmete olemasolu vastavates kohtades ja nende korrasolekut.

289. Rikete avastamisel seadmetes või ohutustehnika vahendites, mis võivad endaga kaasa tuua avariisid või traumasid, tuleb viivitamatult katkestada töö kuni rikke täieliku kõrvaldamiseni.

290. Iga liiki seadmete teenindamise ja reguleerimise kord, samuti vajalikud ohutustehnika ja tootmistervishoju abinõud peavad seadmete ekspuaterimisel vastama spetsiaalsetele instruktsioonidele, mis on välja töötanud ettevõtte administratsioon. Instruktsioonid peavad olema vastavates tootmisruumides nähtavatel kohtadel välja pandud.

291. Tootmisruumis tule puhkemise tunnuste avastamisel tuleb ventilatsiooni-, pneumotranspordi- ja aerotranspordi-seadmed viivitamatult välja lülitada ning ventilaatorid ja õhupuhurid seisma jätta.

292. Ventilatsiooni- ja pneumotranspordiseadmed peavad olema pidevalt korras, neid tuleb regulaarselt puhastada ning süstemaatiliselt korraldada profülaktilisi ülevaatusi ja perioodilisi kontrollkatseid.

Perioodiliste ülevaatuste tähtsajad määrab ettevõtte administratsioon.

293. Masinaid, tööpinke, aparaate ja transmissioone võib sisemiselt üle vaadata, samuti rihmu õmmelda ainult pärast seadmete täielikku seiskumist.

294. Kõrgele paigutatud seadmete (triööride, koppelevaatorite peade, magnetpuhastusseadeldiste, aspiratsiooni- ja muude seadmete) teenindamiseks peavad olema tugevad korras platvormidega ning tugevate, ühe meetri kõrguste ja alt 20 cm kõrguseni kinniste servadega käsipuudega trepid.

295. Masinate, agregaatide ning mootorite töö ajal peavad varjestused ja kaitseseadmed olema korras ja asuma ettenähtud kohtades. Seadmete töötamine ilma nõuete kohaste varjestusteta ei ole lubatud.

ELEVAATORITE, VESKITE JA TEISTE ETTEVÖTETE SEADMED

Koppelevaatorid

296. Koppelevaator, tootlikkusega kuni 15 t/tunnis, paigaldatakse nii, et selle jala alumisest servast kuni põrandani jääks jala tühjendamise kergendamiseks ummistumise korral vähemalt 150 mm vahe.

297. Koppelevaatori jala juures peab olema küllaldaselt vaba pinda, vähemalt 0,7 m igas kolmes küljes jala ja laagrite teenindamiseks ning remontimiseks.

298. Koppelevaatorite süvendid tuleb hästi isoleerida põhjavee sissetungimise vastu. Iga süvend peab olema pealt kaetud tugeva hingedel oleva kaanega või ümbritsetud vähemalt 1 m kõrguste ja alt 200 mm kõrguseni kinniste servadega käsipuudega.

299. Koppelevaatori pea hõlpsaks teenindamiseks ei tohi kaugus vahelaelt või platvormilt (lavalt) koppelevaatori pea teljeni ületada 1,5 m.

Koppelevaatori pea teenindamise platvormil peavad olema vähemalt 1,5 m kõrgused ja alt 200 mm kõrguseni kinniste servadega käsipuud.

300. Koppelevaator ehitatakse nii, et selle lint ja kopad ei puutuks torude siseseinte vastu. Koppelevaatori torude sisepinnad peavad olema siledad, ilma sissepoole ulatuvate osadeta (poltideta, naelteta, lappideta jne.).

301. Igal koppelevaatoril peavad olema küllaldase pikkusega äravõetavad luugid (vähemalt üks kogu toru pikkuse kohta), mis võimaldaksid linti hõlpsalt pingutada.

Lindi pingutusluugid, vaateluugid, samuti koppelevaatorite peade katted peavad töö ajal olema tugevasti ja hermeetiliselt suletud.

302. Koppelevaatoritel, tootlikkusega 45 ja rohkem tonni tunnis, peavad olema pidurdusseadmed.

303. Koppelevaator käivitatakse ainult ühest kohast, kusjuures käivitada võib alles pärast hoiatussignaali andmist. Peatamine peab olema võimalik vähemalt kahest kohast.

304. Koppelevaatori jalas esinevate ummistuste kõrvaldamiseks tuleb töölistele anda spetsiaalsed kraabitsad.

Stationsaarsed lintrahandõõrid

305. Transportõõride ajam- ja pingutusjaamad ning pöördtrumlid ja tühjendusvankrid peavad olema varjestatud, et vältida käte sattumist trumli ja lindi pealejooksva haru vahele.

306. Transportõõride vertikaalsete pingutusjaamade koormused peavad olema põrandast vähemalt 2 m kõrguseni varjestatud. Varjestus peab olema kinnitatud põranda või seinte külge.

Juurdepäas koormustele nende kaalu reguleerimiseks peab olema hõlpus.

307. Iseliikuvatel tühjendusvankritel peavad olema töökindlad sisse- ja väljalülimismehhanismid ning häireteta ja kiiresti töötavad pidurdusseadmed. Transportõõri raami otstes peavad olema vankrite tõkestid.

308. Inimjõul liikuvad tühjendusvankrid peavad olema ühe inimese poolt kergesti ümberpaigutatavad. Inimjõul liikuva tühjendusvankri ümberpaigutamine transportõõri töö ajal on keelatud.

309. Tühjendusvankri kambrid peavad olema aspireeritavad ega tohi läbi lasta tolmu ning vilja.

310. Taarastatud toodete transpordiks ettenähtud lint-

transportööridel peavad olema vähemalt 200 mm kõrgused servad.

311. Kui transportööri pikkus on üle 30 m, tuleb läbikäigud transportööri alla või ülekäiguplatvormid ehitada arvestusega, et kõrgus põrandast kuni transportööri väljaulatuvate konstruktiivsete elementideni või platvormi tasapinnast kuni vahelae väljaulatuvate konstruktiivsete elementideni oleks vähemalt 1,8 meetrit.

Transportööripealsete läbikäikude kohad peavad olema ülalt ja külgedelt varjestatud. Transportööride ülekäiguisildadel peavad olema 1 m kõrgused alt 20 cm kõrguseni kinniste servadega käsipuud.

312. Kui transportööri pikkus on üle 50 m, tuleb ette näha seiskamise võimalus vähemalt kahest kohast, käivitamise võimalus aga ainult ühest kohast.

313. Mitme transportööri töötamisel ühes ahelas peab nende järjestikune käivitumine olema tagatud blokeerimisega, mille skeem tuleb välja panna nähtavale kohale transportööri kõrval.

Tigutransportöörid (teod), kraaptransportöörid ja aerorennid

314. Statsionaarsed tigutransportöörid, kraaptransportöörid ja aerorennid peavad olema paigutatud tugevatesse korpustesse, millel on poltide ning liblikmutritega kinnitatud kaaned. Transportöörid ei tohi avatud kaantega töötada.

315. Kliide, söödajahu, jõusööda ja teiste pehmete puistainete vagunisse laadimisel kasutatavate tigude avatud osa peab olema varjestatud tugeva võrega, mis ei lase teenindaval personalil kokku puutuda lahtise teoga.

316. Tigutransportööride ja kraaptransportööride rennide põhjas peab olema vähemalt üks siiber iga 4 m tagant ja lõpus isevooluga väljalaskeavad või renni tootega ületäitumisel ise avanevad kaitseklapid.

317. Teo keere ei tohi kokku puutuda renni põhja ja seintega.

318. Tigutransportööri laagrite määrimiseks tuleb kasutada väljapoole renni paigutatud määrdeniplid.

Kald- ja figurennid

319. Kald- ja teokujulised allalaskerennid peavad olema tugevasti kinnitatud vahelagede, seinte ja vastuvõtulaudade külge.

320. Kald- ja teokujuliste allalaskerennide tööpinnad peavad olema siledad, ilma väljaulatuvate detailideta.

321. Kald- ja teokujuliste allalaskerennide külgede kõrgus peab olema küllaldane, et vältida ümberpaigutatava toote väljapudenemist.

322. Seintes ja vahelagedes kald- ja teokujuliste rennide ees olevatel vastuvõtuavadel peavad olema kas spetsiaalsed kaaned või ukсед, mis avanevad ainult toote sisseandmise ajal, või nad on varjestatud 1 m kõrguste käsi- puudega.

Kald- ja teokujuliste allalaskerennide ees olevad avad ei tohi lasta tööruumidesse tugevaid välisõhu voolusid (tõmbetuult).

323. Allalaskerennide kalde korral üle 16° tuleb neile paigutada kiirusevähendajad (amortisaatorid, vastassuunalised tõusud jne.).

324. Kald- ja teokujuliste allalaskerennide vastuvõtulaud peavad olema 1,4 m kõrgused ning pidurdusseadistega (vastassuunalise tõusuga jm.).

325. Ärapööratavad vastuvõtulaud peavad olema tugevasti kinnitatud hingedele, vastaspoolelt aga metallkonksudele või kindlatele tugeledele.

Pöördtorud

326. Pöördtorud peavad olema tugevasti kinnitatud ülemise vahelae külge, samuti kindlalt ühendatud toru hoidmise ja ümberpaigutamise seadmega.

327. Pöördtorude ümberpaigutamiseks peab piisama ühe inimese jõust, mehhaniseeritud pööramiseks kasutatavad mehhanismid ja seadmed peavad töötama kergelt, ilma kinnikiilumisteta.

328. Pöördtorude ajammehhanismid, mis asuvad kuni 2 m kõrgusel põrandast, peavad olema hoolikalt varjestatud.

Mehhaanilised labidad

329. Raudteevagunitest ja autodest vilja väljalaadimiseks kasutatavate mehhaaniliste labidate kilbi raskus ei tohi olla üle 5 kg.

330. Ajammehhanismi liikuvad osad, vertikaalne pöördplokk ja tasakaalustav koormus, samuti vagunist või autost väljuvad horisontaalsed ja vertikaalsed töötrossi harud peavad olema hoolikalt varjestatud.

331. Labida töötrossi pikkus peab olema selline, et juhul kui labida kilp asub raskekaalulise vaguni või auto kaugemas nurgas, jääks vintsi trumlile 2 kuni 3 varukeerdu.

332. Trossi käsitsi kandmine labida järel on keelatud.

333. Automaatselt ja poolautomaatselt juhitatavatel mehhaanilistel labidatel peavad vahetult labida käepideme küljes olema sisse- ja väljalülimiseseadmed.

334. Labida juhtimisseadme korrasolekut tuleb kontrollida iga vahetuse vastuvõtmisel ja üleandmisel.

335. Mehhaanilise labida töötamisel on isikutel, kes ei ole otseselt seotud labida tööga, keelatud viibida vagunis või autokastis.

Lüüsslugurid

336. Ajamvõllid, rihmaseibid, sidurid ja reduktorid, mis panevad liikuma lüüsslugureid, peavad olema kindlalt varjestatud.

337. Luugid lüüsslugurite toite- ja väljaviivates torudes tuleb ehitada vähemalt 250 mm kaugusele tiivikust, et tööliste käed toru puhastamise ajal ei satuks lüüssluguri tiivikulabade vahele.

338. Lüüssluguri tiiviku pöörlemist tuleb proovida võlli otsast käsitsi. Tiiviku pööramine labadest on keelatud.

Pneumovastuvõtjad

339. Vastuvõtja mehhaanilise ergutusega rootor peab ilma koormuseta olema käega vabalt pööratav, ta ei tohi korpust puudutada ning peab pöörama ilma müra- ja vibratsioonita.

340. Öhu sisseimemisava peab mehhaanilise ergutusega rootoritel olema võrguga kaetud.

341. Saadused, mis lähevad mehhaanilise ergutusega vastuvõtjatesse, peavad enne läbima magnetid.

342. «Düüs»-tüüpi vastuvõtja äravõetavatel kaantel peavad nende ohutuks paigaldamiseks olema käepidemed.

Tsüklonid, väljalaadijad

343. Tsüklonite ja väljalaadijate korpuste õmblused, äärikute ja luukide kaante ühendused peavad olema tihedad ja tolmukindlad.

344. Igal tsüklonil ja väljalaadijal peab kontrollimiseks ja puhastamiseks olema hermeetiliselt suletav luuk. Ligi-pääs luugile peab olema vaba ja ohutu.

345. Kõrgele paigaldatud tsüklonite, väljalaadijate ja nende koonuste teenindamiseks tuleb ehitada spetsiaalsed platvormid, millel on vähemalt 1 m kõrgused, alt 200 mm kõrguseni kinniste servadega käsipuud.

346. Tsüklonite ja väljalaadijate hoidmise ja puhastamise korra määrab ettevõtte administratsioon arvestusega, et need oleksid alati puhtad.

Õhutorustik

347. Õhutorustik peab olema tugevasti kinnitatud vahelagede ja talade külge spetsiaalsete riputite ja klambritega. Paigutamisel piki seinu ja kolonne tuleb torustik kinnitada spetsiaalsetele toenditele. Kinnitus masinate külge peab samuti olema tugev.

348. Õhutorustikul peavad horisontaalsetel lõikudel olema torustiku puhastamiseks hermeetiliselt suletavad luugid iga 4 m järel.

349. Õhutorustiku õmblused ja ühendused peavad olema tihedad.

350. Ilma vastavate ümberarvutusteta on olemasoleva õhutorustiku külge täiendavate masinate või tolmueemaldamispunktide lülitamine keelatud.

Isevoolutorustik

351. Kogu isevoolorustik peab olema tugevasti kinnitatud ega tohi lasta ümbrusse prahti ning tolmu; torustiku luugid peavad tihedalt sulguma ja alati olema peal.

352. Kui transporditavate saaduste temperatuur on kõrgem ümbritseva keskkonna omast, tuleb isevoolutorustik valmistada halva soojusjuhtivusega materjalist.

353. Kui isevoolutorustiku abil transporditakse jahu läbi mitme korruse, tuleb tolmu eraldumise vältimiseks ehitada toru selliselt, et toote liikumise suund muutuks.

354. Isevoolutorustikus, mis läbib erinevate temperatuuridega ruume ja suubub väljapoole ruume, samuti torustikus, mis on ühendatud aspiratsiooniseadmega, peavad olema klapid, mis vabalt ripuvad kõrgendatud õhurõhuga tsehhides või on neil vastukaal madaldatud õhurõhuga tsehhides.

355. Terade ja teiste saaduste vagunitesse laadimisel peavad väljalasketorudest laialipuistajad olema paigaldatud nii, et neid, kui nad ei tööta, saaks viia väljapoole raudtee gabariiti. Nende teenindamiseks peavad olema ehitatud vastavad platvormid.

Siibrid

356. Siloaluste punkrite ja salvede siibrid peavad kindlalt toetuma juhtpalleelidele ja neil peavad olema väljakukkumist vältivad piirajad.

Siibrid peavad soontes liikuma kergesti, ilma viltuminekute ja kinnikiilumisteta.

357. Siibrid peavad olema tihedasti ühendatud isevoolutorudega, et vältida prahi ja tolmu tungimist ümbrusse.

Ventilaatorid

358. Ventilaatori alus peab olema tugevasti kinnitatud vundamendile või vahelaele. Raam, mille külge monteeritakse ventilaator, peab olema paigaldatud kummist alustele.

359. Ventilaatori rootor peab olema hoolikalt balansseeritud. Vibratsioon ei tohi ületada 0,5 mm katte ülemises ning 0,3 mm alumises osas.

360. Ventilaator peab töötama löökideta ja mitteomase mürata.

361. Elektrifitseeritud ettevõtetes peavad ventilaatoritel olema individuaalsed elektrimootorid, mis on otse-

selt või kiilrihmajamiga ühendatud ventilaatorite võllidega.

362. Ventilaatori paiknemisel ühel võllil elektrimootoriga peavad sidur ja võllid kogu pikkuses olema suletud tugevasti kinnitatud kattega.

363. Kui ventilaatorid töötavad avatud sisseimemisava-dega, peavad need olema kaetud võredega, mille silma külje pikkus on 25 mm.

Imevfiltrid

364. Filtriklapp, tolmu kogumise koonus ja ukсед peavad olema hermeetilised.

365. Filtrite töötamine mittetäieliku sukkade arvuga, samuti rebenenud ja kinnikleepunud sukkadega ning mittekorrasoleva raputusmehhanismiga on keelatud.

366. Hammasrattad peavad olema varjatud tugevate katetega.

Separaatorid

367. Separaatorite peavõll kogu pikkuses, ventilaatorite ülekanded, tigutranspordid (teod) ja harjamehhanismid, samuti ajamrihm (2 m kõrguseni) peavad olema varjestatud.

368. Pideva ringliikumisega sõelte ja poolristuvate ajamrihmadega separaatorite rihmaseibide juurde tuleb paigutada rihmahoidjad.

369. Inertsajam tuleb varjestada spetsiaalse kattega.

370. Pideva ringliikumisega separaatorite balanssiiride koormused tuleb tugevasti kinnitada ning balanssiirid hästi varjestada.

371. Pideva ringliikumisega separaatorite sõelakastide kinnitus peab olema tugev ning kinnituspoldid kontramutritega.

Silinder- ja ketastriöörid

372. Silindertriööri ajamvõll, kontraajami võll ja hammasrattad peavad olema varjestatud.

373. Määrde lisamine määrdetoosi ning selle juurdekeeramine silindri pöörlemise ajal on keelatud.

Kroovmasinad

374. Rist- ja pikilatid peavad olema tugevasti kontramutritega kinnitatud ja latt-trumlid balansseeritud ning töötama ilma vibratsioonita.

375. Terad peavad enne kroovmasina abrasiivtööpinnale minemist tingimata läbima magnetpuhastusseadeldise.

376. Ummistused tuleb masinast kõrvaldada spetsiaalsete roopidega. Ummistuste kõrvaldamine käsitsi, ilma roobita, on keelatud.

Vilja harjamasinad

377. Harjad ja latid peavad olema tugevasti kontramutritega kinnitatud ning rootorid balansseeritud.

378. Käigu ajal on keelatud reguleerida harjatrulli ja paigalseisvate harjade vahelist tööpilu.

Pesupesemismasinad

379. Pesupesemismasinad peavad olema paigutatud 50—75 mm kõrguse äärega metallist või betoonist vannidesse.

380. Horisontaalse pesupesemismasina kate või vertikaalse pesupesemismasina trumli kate peab olema tihe ning vältima vee väljapritsimist.

381. Trumli ja kogumisvanni pesemiseks peavad olema kummitorud, mis on ühendatud veetorustikuga.

382. Masina töö ajal on keelatud teo vannist välja kraapida teri, välja võtta sinna juhuslikult kukkunud esemeid, samuti võtta teo vannist ja trumlist vilja- või veeproove.

Konditsionaatorid

383. Torud, mis juhivad konditsionaatori juurde auru ja kuuma vett, peavad olema kaetud küllaldase soojaisolatsioonikihiga.

Valtspingid

384. Et vältida sõrmede sattumist pöörlevate valtside vahele, tuleb valtsidele panna kaitsevõred.

385. Siibri ja toitevõlli vahelise pilu, samuti aspiratsioonitorude ja -kanalite puhastamiseks peavad olema spetsiaalsed ohutud ja mugavad abinõud. Valtspingi töö ajal on keelatud puhastada või välja võtta katteid saaduste suunamiseks toitevõllidelt töötsooni või haarata sõrmedega produkti sisse jäänud kõrvalisi esemeid.

386. Hammasrattad või kettülekanDED peavad töötama neile mitteomase mürata, neil peab olema ettenähtud arv hambaid ning nad peavad olema kaetud kindla kattega, milles ei ole pilusid ning mis sulgub tihedalt kaanega.

387. Valtside ajamrihmad ja rihmaseibid või sidurid peavad valtsi otsese sidestuse puhul elektrimootoriga olema varjestatud nii väljastpoolt kui ka valtspingi siseküljelt. Seejuures on keelatud ehitada ühist varjestust kahe kõrvuti asetseva pingi rihmaseibide jaoks.

388. Valtse tuleb maha võtta, edasi toimetada ja kokku panna ainult spetsiaalsete seadmetega (kraana või muud vankrid, talid, monorelsid jne.).

389. Valtspingi kaaned ja luigid peavad olema suletud ja tolmukindlad. Spetsiaalselt valtspinkide kaantesse ehitatud aspiratsioonipilusid on keelatud kinni liimida või kinni toppida.

Plaansõelad ja kivikogujad

390. Plaansõelatel ja kivikogujatel 3KT ning 3K-15 peavad olema kindlalt varjestatud ülemised ja alumised balanssiirid, ühekorpuseliste sõelte põrandapealne kontrajam, võllide pöörlevad otsad ja kontraajami põrandapealsed võllid.

391. Pillirood või trossid, millele riputatakse sõelaraamid, peavad olema normaalse pingsusega. Trosside otsad peavad olema põimitud või joodetud.

392. Sõelakastide, hoorataste ja balanssiiride kinnitus peab olema tugev, täieliku pingutuspoltide komplektiga, kontramutrite ja splintidega.

393. Sõelakastid peavad olema riputatud vähemalt 0,35 m kõrgusele põrandast.

394. Poolristuvate ajamrihmadega sõelte rihmaseibide juurde tuleb paigutada rihmahoidjad.

Balanssiire peab paigaldama ja maha võtma spetsiaalsete vankrite abil.

Prismaatilised ja silindrilised puhastusmasinad (бураты), tsentrifugaalpuhastusmasinad (tsentrifuugid)

395. Masinate kapid ja saaduste väljajuhtimise koonused peavad olema tihedad, ilma piludeta; luugid peavad olema üle löödud tiheda kangaga, täpselt sobitatud ning tolmu-kindlad.

396. Latt- ja sõeltrumlite ning tigude ajamrihmad ja rihmaseibid, samuti ketid ja ketirattad peavad olema tugevasti varjestatud ning hammasrattad kaetud.

397. Puhastusmasinate ummistuste kõrvaldamiseks ja tsentrifuugi isevoolutorude puhastamiseks tuleb kasutada spetsiaalseid kraabitsaid, millel on kasutamisel pikuse piirajad, et vältida käte tõmbamist masinasse.

Radiaalsed latt-masinad ja vertikaalsed jääkproduktide töötlemise masinad

398. Latid peavad olema tugevasti kinnitatud ja rootorid hoolikalt tasakaalustatud.

399. Ummistuste kõrvaldamine kätega, ilma spetsiaalsete abinõudeta on keelatud.

Kriisimasinad

400. Kätega kogumistigudest ummistusi kõrvaldada on keelatud. Tiivikul ja teo ajamvõllil, -rihmal ja rihmarattal peavad olema tugevasti kinnitatud varjestused.

Kaalumis- ja pakkimisaparaadid, fassimis- ja õmblusmasinad

401. Õmblusmasinate transportöörid peavad olema reverseeritavad. Kordusõmbluste tegemiseks on keelatud saadustega täidetud kotte käsitsi vedada mööda transportööri.

402. Kaalumis- ja pakkimisaparaatidel, samuti jahu ja kruupide käsitsipakkimisel kasutatavatel automaatkaaludel ja pakkimisautomaatidel peab tolmu eraldavates kohtades olema efektiivne aspiratsioon.

403. Kinnipressunud saaduste eemaldamiseks toitetoru-dest, toitjatest, kobestajatest ja lüüsulguritest kasutatagu spetsiaalseid roope. Kinnipressunud saaduse käsitsi eemaldamine on kategeooriliselt keelatud.

404. Õmblusmasinad, transportööri- ja ühte sobitatud kaalumispaltvormid, käsitsipakkimise automaatkaalud ning traatõmblusmasinad tuleb sisse ja välja lülitada jalgpedaali abil, mis peab alati olema korras ning töötama kergelt.

405. Õmbluspea tõstmine ja langetamine peab olema täielikult mehhaniseeritud ja toimuma nupu kaudu, mis on asetatud õmbleja töökoha juurde käte kõrgusele.

406. Käivitada õmblusmasinat ilma ajamrihma hoolikalt varjestamata või traatõmblusmasinat ilma kilbita traadi klambritesse etteandmise kohal on keelatud.

407. Kaalumis- ja pakkimisaparatuuride raputusmehhanismide, õmblusmasinate ja neid teenindavate transportööri- ja iseeneslik tööselülitumise võimalus peab olema täielikult välistatud.

408. Pakkimis- ja fassimisosakondade pörandates asetsevad luugid peavad olema varjestatud ning, ajal mil neid ei kasutata, kaantega suletud.

Magnetpuhastusseadmed

409. Gruppidesse koondatud üksikutest hobuserauakujulistest, joonekujuliselt üksteise kõrvale asetatud magnetitest jne. koostatud magnetpuhastusseadmete konstruktsioon peab olema selline, et magnetite väljavõtmine, nende esilenihutamine, ümber telje pööramine ja muud operatsioonid ei oleks seotud suure füüsilise jõu kuluga.

410. Magnetpuhastusseadmed tuleb paigutada nii, et metallilisand kõrvaldataks täielikult, mille sattumine masinatesse (kroovmasinad, valtspingid, lihvpingid, kollendrid jne.) võib põhjustada avarii või sädemete tekkimise ja tolmu plahvatamise.

411. Elektromagnetiliste puhastusseadmete voolu juhtivad osad peavad olema hästi isoleeritud.

412. Et vältida käte sattumist lindi ja elektromagnettrumli ajami vahele, tuleb paigaldada vastav varjestus.

413. Magnetpuhastusseadmete puhastamiseks metallili-

sandeist tuleb kasutada spetsiaalseid käsiharju, metallilisandite kogumiseks aga spetsiaalseid kantavaid kaste.

414. Magnetraudu tuleb magneetida spetsiaalsete aparatuuridega selleks eraldatud kohas.

Kopp- ja automaatkaalud

415. Kopp- ja automaatkaalud ei tohi täitmisel ja tühjendamisel lasta ruumi tolmu.

Kaalu siibrite mehhanismi peab saama üks tööline hõlpsasti avada. Lugeja ja kaalu skaala peavad olema küllaldasel määral loomulikult ja kunstlikult valgustatud.

Jahvatuskivid

416. Jahvatuskivide ekspluateerimise ohutuse tagamiseks peab olema:

a) vähemalt kolm metallvõru liikuval kivil ja kaks seisval kivil, seejuures metallvõrude kogulaius peab olema vähemalt $\frac{2}{5}$ liikuva kivi kõrgusest;

b) kivid ilma pragudeta;

c) liikuv kivi hoolikalt balansseeritud;

d) jahvatuskivide ümbris korras ja see tugevasti kinnitatud;

e) rihmapaigaldaja transmissiooni vedava rihmaseibi juures.

417. Ummistuse kõrvaldamiseks ümbrisest ja toiteseadmete puhastamiseks peavad olema spetsiaalsed ohutud abinõud. Puhastamine vahetult käega on keelatud.

418. Kivide tõstmiseks peavad olema spetsiaalsed abinõud (kraanad, talid) ja alused ning kivide täkkimiseks vastav korrasolev instrument ja kaitseprillid.

KRUUBITOOTMISE SEADMED

Kestapurustajad

419. Sõrmi või latte võib kontrollida ja remontida alles pärast masina lõplikku peatumist.

420. Masina töö ajal on keelatud avada luuki ja pista kätt silindrisse.

Aurutajad (horisontaalne, automaatne Neruši konstruktsiooniga, vertikaalne), helveste lintkuivatid, aurutus- ja keetmisaparaadid, vertikaalsed aurukuivatid

421. Aurutajate, aparaatide ja kuivatite töötamise ajal peab olema tagatud:

a) manomeetrite korrasolek;

b) seadme tööruumi hermeetilisus;

c) kõigi ligipääsetavate aurujuhtme lõikude hoolikas isoleerimine ja ühenduste tugevus, et aur ei saaks tungida tööruumidesse;

d) lüüsulgurite töökindlus, ajamrihmade, rihmaseibide ja kettülekannete varjestuse korrasolek.

422. Aururõhk ei tohi olla suurem manomeetri skaalal vastava märgiga näidatust.

423. Pista kätt aurutaja vastuvõtu- ja väljalasketorusse ning lüüsulguritesse on keelatud.

424. Aurutajate ruum peab olema efektiivse ventilatsiooniga.

425. Automaatse aurutaja juhtimispuhl peab olema korras.

426. Aurutusaparaatide platvormile minekuks peab olema ehitatud tugev ja püsiv trepp. Platvormil olgu 1 m kõrgused käsipuud.

427. Seadet remonditakse ainult pärast selle peatamist, auruventiili sulgemist ning auru väljalaskmist aparaadist.

428. Proove vertikaalse aurukuivati väljalasketoru luugist tuleb võtta väikese puidust kühvliga.

Pidevalt töötavad koorimismasina

429. Reguleerimisratas peab pöörduma ilma erilise pingutusega.

430. Masina töötamise ajal on keelatud avada teo luuki ja puudutada latte, samuti pista kätt pöörleva trumli ja sõela korpuse vahele.

Sorteerimislaud

431. Renni ja toitekanalite puhastamiseks peavad olema spetsiaalsed roobid ja kantavad trepid.

432. Klõppimise või ebaühtlase käigu puhul on keelatud masinate töötamine.

433. Tõmmitsatele riputatud masinaid on lubatud reguleerida ainult pärast nende peatamist.

434. Liugurit võib määrada masina käigu ajal ainult suletud põskede puhul. Masina käigu ajal on keelatud nihutada paralleele liuguri sissetöötamisel ja kronsteini reservuaarist välja lasta läbitöötanud õli.

Bespalovi masinad

435. Trossidel ei tohi olla rebenenud kiudusid. Trosside otsad peavad olema hästi kinnitatud klambritesse.

436. Sukad ei tohi lasta läbi tolmu ega võimaldada õhu juurdevoolu.

Keetuulimasin, imevaspiraatorid, kahekordse läbipuhumisega aspiraatorid

437. Keetuulimasina toitevõlli tuleb puhastada spetsiaalse roobiga.

438. Imevaspiraatori töötamise ajal on keelatud avada luuki settekambri ülaosas.

439. Aspiraatori töötamise ajal on keelatud avada tuuleklappi ja pista kätt teokambrisse. Aspiraatori luugid ja vaateaknad peavad olema hermeetilised.

Tsentrifugaal-vibratsioon-sorteerimismasinad

440. Reduktor, elastsed sidurid, elektrimootorid ja vibraatori võllid peavad olema varjestatud ning vertikaalvõlli hammasrattad suletud kindla kattega.

Mantelvaltspingid

441. Pingi valts peab olema hoolikalt balansseeritud ja töötama rahulikult, ilma tugeva müra ja klõppimiseta.

442. Enne pingi lõplikku seiskumist on keelatud haarata pingi töösooni (valtsi ja mantli vahele) kukkunud kõrva-

lisi esemeid. Siibri ja toitevõlli vahelise pilu puhastamiseks tuleb kasutada spetsiaalset roopi.

443. Mõradega valtsid ja mantlid tuleb eksploatatsioonist kohe kõrvaldada.

Koorimismasinad

444. Toiteseadmete puhastamiseks peavad olema spetsiaalsed roobid.

445. Kivide tõstmiseks peavad olema talid või kraanad ning kivide raiumiseks korras instrumentide komplekt.

446. Et vältida kivide tööpindade kokkupuutumist, purunemist ja pragude tekkimist, on keelatud reguleerimismehhanismi täielikult alla lasta.

447. Et vältida koorimismasina ülemise kivi lahtitulemist, peavad olema seadised, mis ei lase masinal ületäituda.

Kollendrid

448. Masin peab töötama ühtlaselt, ilma kloppimiseta.

449. Kollendril peavad olema seadmed, mis ei lase sõela korpusel kokku puutuda abrasiivtrumliga:

Masina väljalaskeklapid peavad olema täielikult avatavad.

450. Trumli abrasiivpindadel ei tohi olla pragusid; trummel peab olema hoolikalt balansseeritud.

Alusel asuvad pikendatud võlliga lihvimisagregaadid, vertikaal-rootor- ja ketaslihvimismasinad

451. Töötamise ajal on keelatud pista kätt masina korpuse ja ääriku sisse, vertikaal-rootormasina vastuvõtu- või väljalaskeluugi vahele ja ketasmasina ketaste vahele.

JÕUSÕODA TOOTMISE SEADMED

Heinakobestajad

452 Pakkimistraadist vabastatud heinad (õled) laaditakse kobestajatesse spetsiaalsete lohistite või transportööri abil. Heina tõukamine kobestaja toiteavasse käsitsi on keelatud.

Vasarpurustajad

453. Vasarpurustajatel peab olema küllaldaselt magnetkaitsmeid viljas leiduvate juhuslike metallilisandite kõrvaldamiseks.

454. Rihmaseibidel ja kiilrihmadel peab olema igast küljest tugevasti kinnitatud varjestus.

Purustaja paigutamisel elektrimootoriga ühele völli peavad völlid ja neid ühendav sidur olema tugevasti kinnitatud katte all.

455. Nupud «Käik» ja «Seis» peavad olema paigutatud ligistikku, mitte kaugemale kui 1,5 m elektrimootorist ja purustajast.

456. Vasarpurustajad peavad töötama hästi balansseeritud rootorigega. Purustajaga ei tohi töötada, kui esinevad vibratsioon, löögid või muud defektid. Keelatud on avada purustaja katet enne rootori lõplikku peatumist.

457. Kui heina antakse heinapurustajasse läbi küljava, peab tema ülemine toiteava olema suletud.

458. Purustaja võib käivitada alles pärast hoolikat kontrollimist, et tema korpuses ja ventilaatoris ei esineks kõrvalisi esemeid, löökisid ja kinnikiilumisi.

459. Purustaja tsüklon peab pidevalt tühjenduma.

Õlikoogi- ja maisipurustajad

460. Õlikoogi- ja maisipurustajatel peavad olema kaitseklapid õlikoogitükkide ja maisitõlvikute masina toiteavast väljapaiskumise vältimiseks.

461. Kategooriliselt on keelatud tõugata kätega või mingite instrumentidega masina toiteavasse kinnijäänud õlikoogitükke. Kinnijäänud õlikoogitükkide eemaldamiseks tuleb masin peatada.

462. Õlikoogid suunatagu masinasse transportööri abil.

Melassihoidlad

463. Melassireservuaarid ja kulupaagid peavad olema eelkuumutusseadmetega. Igal reservuaaril või paagil peab olema tihedalt sulguv luuk. Luugikaante peale paiguta-

takse võred, mis peavad alati olema lukustatud ja plommitud. Juurdepääs luukidele peab olema vaba ja ohutu.

464. Kõrgele paigutatud melassireservuaaridel ja -paakidel peavad olema spetsiaalsed platvormid, millel on vähemalt 1 m kõrgused ja alt 20 cm kõrguselt kinniste servadega käsipuud.

465. Melassi eelsoojendamise aurujuhtmetel peab olema küllaldane soojaisolatsiooni kiht.

Pumbad

466. Melassipumbad tuleb paigutada hõlpsasti ligipääsetavatesse ja hästi valgustatud kohtadesse; nende juurde viivad trepid peavad olema korras, küllalt tugevad ja käsipuudega.

Pumbad peavad töötama ilma löökideta ja tugeva mürata.

Dosaatorid

467. Dosaatoripealsete silode ja punkrite koonused ning dosaatorite peal olevad torud peavad olema tugevad, et need silodes saaduste võlvide allakukkumisel ei puruneks.

Proovivõtmisklapid peavad olema hästi reguleeritud ja kergesti ümberlülitatavad.

Pöörlevad kangühendused, põrkemehhanismid ja üldajam peavad olema hästi varjestatud.

Segajad

468. Segajate ülemised kaaned peavad olema hästi suletud ja kinnitatud. Avatud kaantega segajatega töötamine on keelatud.

Segajate ummistused tuleb kõrvaldada ainult pärast mootori väljalülitamist ja ajamrihma mahavõtmist. Ummistuste eemaldamiseks tuleb kasutada spetsiaalseid roope.

Jõusööda mikrolisandite segude valmistamise seadmed

469. Täidistega (õlikoogid, kuumutatud õlikoogid, kliid jne.) mikrolisandite (mikroelemendid, antibiootikumid,

vitamiinid ja teised preparaadid) kaalumise, peenendamise ja segamise seadmed peavad olema hermeetilised ja aspiratsiooniga, mis väldib tolmu eraldumist mikropurustajatest, sõeltest, segajatest ja mikrolisandite transpordiseadmetest.

Jõusööda brikettimise ja granuleerimise pressid

470. Brikettimispressid peavad olema paigutatud spetsiaalsetele vundamentidele ja tugevasti kinnitatud.

471. Pressi hooratas, mootori rihmaseib, ajamrihm, toitjate ja allapressijate ajamid peavad olema igast küljest varjestatud. Võllide väljaulatuvad otsad olgu suletud kinniste katetega.

472. Pressi hammasrattad peavad töötama ilma suurema müra ja löökideta ning olema kaetud tugeva kattega.

473. Töötavaid osi tuleb määrada spetsiaalsete seadmete abil.

474. Igal brikettimispressil peab olema spetsiaalne toitja ja allapressija jõusööda pressimiskambrisse etteandmiseks. Jõusööda lükkamine toitekambrisse käsitsi on keelatud.

475. Granuleerimispressid tuleb paigutada spetsiaalsetele vundamentidele või vahelagedele ja tugevasti kinnitada.

Presside soojendamise aurujuhtmestik peab olema hästi isoleeritud.

Maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste seadmed

476. Enne tehase töö algust, pärast sesoonidevahelist perioodi, on tehase administratsioon kohustatud kontrollima kõiki seadmeid ja ohutustehnika vahendeid ning kindlustama käesoleva eeskirjade range täitmise kõigis tööloikudes.

477. Kuivati ventilaatorikambri sissepääsu ette tuleb välja panna hoiatav pealkiri «Ära mine kambrisse enne agregaatide täielikku seiskumist».

478. Põiktüüpi kuivatites on maisi kuivatamise ajal töölistel keelatud viibida kuivatite soojuskandja survetsoonis.

479. Luugid, ukсед ja vaheseinad, mis on ette nähtud soojuskandja suuna muutmiseks, peavad olema kinnitatud

nii, et oleks välditud nende avanemise võimalus tugeva õhujoa mõjul.

480. Kuivatuskambrite ülemistel luukidel peavad lisaks kaantele olema tugevad võred, milles on maisi sisselaadimise avad.

481. Põleti leegi ohutuks jälgimiseks peab vaateaken olema spetsiaalse klaasiga.

482. Põleti tuleb süüdata ohutute abinõudega, mis takistab tugevate plahvatuste tekkimist ja ohtlikke kokkupuu- teid kõrgepinge süüteelektroodidega.

Teraviljakuivatite seadmed

483. Kõik kuumad torujuhtmed ja difuusorid, mis on paigutatud ligipääsetavatesse kohtadesse, peavad olema hoolikalt isoleeritud.

484. Vedelkütusel töötavate kolletega kuivatites tuleb põleti süüdata ohutute abinõudega, mis väldivad tugevaid plahvatusi vedelkütuse ülejääkidest.

485. Kuivati kollete siibrid ja ukсед peavad olema ehitatud nii, et need ise ei sulguks ega avaneks.

486. Et vältida põletusi kuuma auruga, tuleb koldest kasti kogutud šlakk veega üle valada alles pärast jahtumist.

487. Kolde remontimine ja täielik puhastamine eelneva jahutamiseta on keelatud.

488. Termomeetrite paremaks kasutamiseks tuleb need paigutada vaatlemiseks soodsatesse, hästi valgustatud kohtadesse.

489. Ventilatorite imevate torude otstes peavad olema kaitsevõrgud, silma mõõtmetega mitte üle 25×25 mm.

490. Läbitöötanud soojuskandja kambrite ukсед peavad olema kuivati töö ajal tihedasti suletud, hermeetilised ega tohi lasta gaase kuivatiruumi.

491. Tööliste viibimise korral remondi või puhastamise ajal teraviljakuivati aparaadis või alumises punkris tuleb sisse- ja väljalaskesiibrid tihedasti sulgeda. Ühtlasi tuleb rakendada abinõusid, mis välistavad ventilatorite sisse- lülümise või siibrite juhusliku avanemise.

492. Teraviljakuivati käivitamine pärast pikemat vahe- aega peab toimuma tsehhiülema juuresolekul.

493. Viljaproovi tuleb kuivati kuumast kambrist võtta puust kühvliga. Proovi võtmine paljaste kätega on keelatud.

494. Teraviljakuivateid, millel on soojuskandja ja vilja temperatuuri mõõtmise automaatsed ning distantskontroll-aparaadid, ei tohi panna tööle, kui need aparaadid ei ole korras.

495. Nõuded, mis on esitatud käesolevate eeskirjade 483. ja 484. paragrahvis, kehtivad ka liikuvate teraviljakuivatite kohta.

496. Liikuvate teraviljakuivatite transportimisel tuleb rangelt kinni pidada mitmesuguste liikuvate teraviljakuivatite spetsiaalsete eksploatatsioonieeskirjade nõuetest.

497. Ventilaatorite töötamise ajal on keelatud avada õhutorude vaateluke.

Taararemondi töökodade seadmed

498. Kasutusel olnud kotte tuleb puhastada mehhaaniseeritult spetsiaalsete kotikloppimismasinatega. Kotikloppimismasinade konstruktsioon peab välistama vajaduse hoida kotte käsitsi nende puhastamisel tolmust ja jäätmetest. Ei ole lubatud kasutada «XM» marki masinaid, mille puhul tuleb kotte hoida käsitsi.

499. Puhastatavate kottide varule tuleb iga masina juures sobivamal küljel ette näha vaba koht. Kotid peavad seejuures asuma vastavatel alustel (laudadel), mille kõrgus põrandast on vähemalt 0,6 m.

500. Õmblusmasinad lubatakse paigutada ühisele, mitte üle 15 m pikkusele lauale.

501. Kõik õmblusmasinad peavad olema kaitseabinõudega, mis hoiaksid ära nõelaga sõrme torkamise. Õmblusmasinate pead ei tohi vibreerida. Nõelahoidja jala juurde peab olema kinnitatud kaarekujuline plaat.

502. Kõik masinad ja aparaadid peavad olema eraldi väljalülitatavad, kusjuures väljalülitamine peab toimuma vahetult masina juures.

503. Kottide tolmust ja jäätmetest puhastamise masinad peavad olema aspireeritud ega tohi ajada ruumi tolmu.

504. Lisaks kotikloppimismasina aspiratsioonile tuleb töötsoonis kottide vastuvõtmisel ja ümberpöörämisel, sorteerimis-, puhastamis- ja parandamisruumides, samuti

vahetult õmblusmasinate laudade juures tekkiva tolmu eemaldamiseks ette näha efektiivselt tegutsev kohalik aspiratsioon.

505. Lisaks üldisele loomulikule ja kunstlikule valgustusele tuleb puhastamis- ja parandamisruumides ette näha kohalik valgustus; selleks riputada vähemalt 100-vatine varireflektoriga lamp töölise pea kohale, kusjuures lambi kõrgus peab olema reguleeritav.

506. Töökodades, mille tootlikkus on 5000 ja rohkem kotti vahetuses, antakse kotid õmblusmasina juurde spetsiaalse signalisatsiooniga linttransportööri abil.

507. Kott-taara tsehhidevahelisel transportimisel, samuti autokasti laadimisel või mahalaadimisel tuleb kasutada linttransportööri, spetsiaalseid kärusid ja autolaadijaid.

508. Riidest kotid tuleb laduda kümnekaupa keskelt kokku murtuna kuni 2,5 m kõrgustesse virnadesse, kusjuures keskmine jämedam kokkumurdekoht peab jääma väljapoole. Virnadevahelised läbikäigurajad inimestele olgu vähemalt 1,5 m, vankritele vähemalt 2,5 m laiad.

509. Paikade lõikamise pingi ketasnoa varjestuse ja laua serva vahel peab olema 3 mm laiune pilu.

VI. TÖÖTAMINE SILODES JA PUNKRITES

510. Kõik tööd silodes peavad olema mehhaniseeritud nii, et inimestel ei tarvitseks sinna laskuda.

511. Erandjuhtudel, tsehhiülema kirjalikul loal, võivad töölised laskuda vilja, jahu ning kliide silodesse, punkritesse ja salvedesse. Laskuma peab spetsiaalse vintsi abil vastutava isiku juhtimisel, kusjuures tuleb kinni pidada kõigist käesolevate eeskirjadega ettenähtud ohutustehnika abinõudest.

512. Vahetult silosse ja punkrisse laskuda ning kaitsetrossiga vintsi teenindada tohivad ainult spetsiaalselt silodes töötamise ohutuid töövõtteid tundvad töölised, kellel on meditsiinilise läbivaatuse tõend, et nende tervislik seisund lubab töötada kõrguses ja laskuda silodesse.

513. Enne laskumist silosse või punkrisse tuleb neid hoolikalt tuulutada ja veenduda süsihappegaasi puudumises. Kui puuduvad spetsiaalsed aparaadid või keemilised

reaktiivid süsihappegaasi puudumise kontrollimiseks, on töölise laskumine silodesse, punkritesse, kaevudesse ja kollektoritesse ilma voolikrespiraatorita või isoleeriva hapnikuaparaadita keelatud.

Kui vooliku pikkus on 12 m ja rohkem, tuleb õhku anda elektrimootoriga käivitatava õhupuhuriga.

514. Enne maski pähepanemist tuleb respiraatori voolik õhupuhuri abil tolmust hoolikalt puhastada ja näomaski sisemine osa denaturaadis niisutatud vatiga puhtaks pühkida.

Voolikrespiraatorit tuleb kasutada ka eriti tolmustes tingimustes töötamisel, näiteks silode ja punkrite seinte pühkimisel.

515. Sel ajal kui tööline on silos või punkris, tuleb terade ja teiste saaduste sisse- või väljalaskmine katkestada, ühtlasi peab terade ja teiste saaduste juhuslik sisse- või väljalaskmine olema välditud.

516. Vastutav töödejuhataja (tsehhiülem, tema asetäitja, meister) on kohustatud isiklikult kontrollima vintsi, trossi, korvi, vöö, kõie ning respiraatori olukorda ja jälgima, et iga tööline täidaks vastuvaidlematult kõiki ohutustehnika nõudeid silosse laskumise ettevalmistamisel, laskumisel ja seal töötades.

517. Inimeste silosse laskumise vintsi ehitus ja eksploatatsioon peavad vastama käesolevate eeskirjade XI peatükile «Tõstemehhanismid», lisaks veel järgmistele nõuetele:

a) ühe töölise laskumiseks peab terastrossi jämedus olema vähemalt 7,7 mm. Tross peab kandma üleliidulises standardis «Terastrossid» lifti või kraana trossi nimetust;

b) trumli, samuti juhttrumli või -ploki ja trossi diameetrite suhe peab olema vähemalt 40;

c) vintsil peab olema töökindel pidur ja ohutu käepide, kusjuures inimene võib laskuda ainult käepideme pöörlemisel suunas, mis on vastupidine käepideme pöörlemissuunale tõusul;

d) vintsi staatilised ja dünaamilised katsetused peavad toimuma koormusega, mis on kaks korda suurem maksimaalsest töökoormusest.

Katsetamise ajaks peavad tugikingad (tungrauad) olema lastud põrandani. Tagaratta eemaldumine põrandast

viitab vintsi mitteküllaldasele paigalpäisivusele. Sel juhul ei tohi vintsi kasutada;

e) mutrid sadula või korvi varda küljes, mille abil sadul või korv riputatakse trossi otsa, peavad kinnitamiskohal olema splinditud;

f) sadula varda küljes peab olema kaitsevöö (laskuva töölise kinnitamiseks), mis tagab töölisele sadulal ohutu laskumise ja tõusu;

g) kaitsetrossiks peab olema esimese sordi kanepkõis, välisläbimõõduga vähemalt 25 mm;

h) töölise kinnitamiseks kaitsetrossi külge kasutatakse karabiiniga tuletõrjevööd;

i) kaitsevööde ja trossi tugevuse proovimiseks riputatakse 15 minutiks trossi otsa kahe pandlaga kinnitatud vööga 500 kg raskus;

j) kaitsetrossi tuleb järele anda liikumatu toe abil, mille ümber tross peab tegema vähemalt 360° keeru;

h) kaitsetross peab olema silo kõrgusest 5 m pikem.

518. Töölise peab laskma silosse või punkrisse:

a) sujuvalt, ilma jõnksudeta;

b) sadulas või korvis, kusjuures laskuv tööline on spetsiaalse vöö abil tugevasti kinnitatud vintsi sadula varda külge ja teise vööga kaitsetrossi külge;

c) varustatult voolikrespiraatoriga või hapnikuaparaadiga.

519. Kaitsetrossi ja respiraatorivoolikut antakse järele vastavalt töölise laskumisele, kusjuures kaitsetrossi teine ots peab olema tugevasti kinnitatud, et vältida trossi väljalibisemist seda järele andva töölise käest.

Silosse laskuval töölisel on keelatud vabastada laskumise ajaks kaitsetrossi vöö küljest, kusjuures kaitsetrossi teist otsa hoidval töölisel on keelatud seda käest lahti lasta silosse laskumise ja seal viibimise kestel.

520. Inimeste viibimine silodesse ja punkritesse puistatud viljal, kliidel, jäätmetel, jõusöödal jms. selle väljalaskumise ajal isevooluga on keelatud.

521. Töölistel on lubatud laskuda kaevu, kollektorisse ja muudesse sellistesse kohtadesse alles pärast viimaste tuulutamist ning üksnes teise töölise juuresolekul. Viimane peab kogu aeg viibima laskumiskoha juures, et jälgida ja vajaduse korral abistada silos töötajat.

Igal laskuval töölisel peab olema voolikrespiraator, ta

olgu kinnitatud kaitsevööga ja trossiga, mille vaba ots peab olema tugevasti kinnitatud vaatleva töölise asukoha juurde. Vaatleja peab kogu aeg hoidma nõõri käes, et võtta töölistelt vastu signaale. Nagu laskuvale töölisele nii peab ka vaatlejale igal üksikjuhul olema spetsiaalselt tutvustatud ohutuid töövõtteid ja isikliku ohutuse abinõusid.

VII. PEALE- JA MAHALAADIMIS- NING LAOTÖÖD

ÜLDNÕUDED

522. Üldjärelevalve peale- ja mahalaadimis- ning lao- ja transporttööde õige korraldamise ja organiseerimise üle ettevõtte territooriumil autode ja raudtee juurdesõitudeedel, samuti teravilja vastuvõtupunktide ja varumissüsteemi ettevõtete sadamakaidel lasub vastavalt käesolevatele eeskirjadele ettevõtte direktoril või tema asetäitjal, keda edaspidi nimetatakse ettevõtte juhatajaks.

523. Vilja ja selle töötlemissaaduste käsitsi peale- ja mahalaadimine on üldiselt keelatud. Erandina võib laadimistöid teha ajutiselt käsitsi ainult kõrgemalseisva majandusorganisatsiooni loal kindlaksmääratud aja kestel.

524. Ettevõtte juhataja on kohustatud:

a) kindlustama kõik laadimis-, lao- ja transporttööde kohad vajalike mehhanismide, seadmete, abinõude ja inventariga vastavalt käesolevates eeskirjades esitatud nõuetele;

b) mitte lubama vahetult laadimis-, lao- ja transporttöid juhtida isikuil, kes pole õiendanud vastavaid katseid nende tööde tehnika ja käesolevate eeskirjade tundmise kohta;

c) organiseerima tööliste peale- ja mahalaadimis- ning lao- ja transporttööde tehnika ning nende tööde ohustehnika õppusi, samuti kaitsevadmete õige kasutamise ja nende korrasoleku lihtsamate kontrollmooduste õppusi.

525. Peale- ja mahalaadimis- ning lao- ja transporttööde ning muude üksikute operatsioonide vahetu juhtimine pannakse isikutele, kelle alluvusse määratakse töö-

lised. Edaspidi nimetatakse neid käesolevates eeskirjades töödejuhatajateks.

Töödejuhatajaid ei lubata laadimistöid juhtida enne käesolevate eeskirjade ja tööde tehnika kohta kontrollkatsete õiendamist.

526. Töödejuhataja on kohustatud:

a) kindlaks määrama mehhaniseeritud peale- ja mahalaadimise ning ümberpaigutamise korra ja abinõud transpordi ning teiste masinate ja mehhanismide kasutamiseks vastavalt käesolevatele eeskirjadele ja spetsiaalsetele ohutustehnika instruksioonidele;

b) süstemaatiliselt kontrollima tööde tegemise tehniliste tingimuste ja ohutustehnika eeskirjade täitmist tööliste poolt;

c) tutvustama töölist või tööliste gruppi ohutute töövõtetega tööliste suunamisel üksikute ülesannete täitmisele.

527. Mitte ühtki äsja tööle võetud või teiselt töölt ületoodud inimest ei tohi lubada peale- ja mahalaadimistöödele ilma vastava meditsiinilise läbivaatuse ja nimetatud tööle füüsilise sobivuse kindlaksmääramiseta, samuti töö sisekorra eeskirjade ja ohutustehnika instruksioonidega tutvumata.

528. Alla 16-aastaste noorukite rakendamine laadimistöödele on keelatud. Alla 18-aastastel meestel ja kõigil naistel on keelatud:

a) üle 20 kg raskuste kandmine;

b) kahekesi üle 50 kg raskuste kandmine.

16- kuni 18-aastasi mehi ja üle 18-aastasi naisi võib lubada järgmistele töödele:

a) vilja ümberpaigutamine mehhaaniliste labidatega, transportööriidega, isetteandjatega ja teiste transpordimehhanismidega;

b) vilja kühveldamine koppelevaatorite vastuvõtuseadmetele ja transportööriidetele, samuti vilja väljalaadimine vagunitest ja autodelt;

c) toodangu väljapakkimine mehhaniseeritud pakkimisaparatuuridel, kus ei ole vaja tõsta täis kotte, samuti kottide markeerimine ja kinniõmblemine.

529. Üle 80 kg raskuste kandmine ühel töölisel on keelatud.

Kui raskus kaalub üle 50 kg, tuleb see maast üles tõsta teiste tööliste abiga.

Kui raskus kaalub üle 50 kg, siis lubatakse seda kanda mööda horisontaalset teed mitte rohkem kui 15 m kaugusele. Kui kaugus on üle 15 m, kasutatagu transpordimehhanisme või lihtsaid koormuse ümberpaigutamise abinõusid — käsikärsid, vagonette ja muud.

Üle 80 kg raskuste ümberpaigutamine peab toimuma transpordimehhanismidega või lihtsamate abinõudega (käsikärsid, vankrid, vagonetid ja muud).

530. Üle 80 kg raskusi tõstetagu mehhanismide abil.

531. Respiraatorites tolmustes tingimustes töötavatele töölistele tuleb ette näha puhkepausid iga 30 minuti järel. Neid töid peavad tegema vahetusbrigaadid või -lülid. Pauside kestus ja sagedus määratakse kindlaks töö sisekorra eeskirjadega, kooskõlastatult kohaliku ametiühinguorganisatsiooniga või ametiühingute nõukogu tehnilise inspektoriga.

532. Kui temperatuur on alla -25°C , siis transporditööliste vahetusgrupid teevad ainult vagunite ja autode laadimistöid, kusjuures tööde kestuse määrab kindlaks ettevõtte administratsioon koos ametiühinguorganisatsiooniga olenevalt kohalikest oludest.

533. Laadimistöid tuleb teha mehhaniseeritult transporditööriide, koppelevaatorite, isetteandjate, virnalaadijate, autolaadijate, mehhaaniliste labidate, iseliikuvate viljaladidajate, autotõstukite, lihtsate kitsarööpmeliste seadmete, vintside, allalaskerennide ja muude abinõudega, mis kõrvaldavad täielikult vajaduse kanda koormusi seljas.

534. Laadimisplatside valgustus peab olema küllaldane normaalseks tööks.

535. Laadimisplatside territoorium peab olema tasane, ilma aukude ja lohkedeta ning oluliste kallakuteta. Kooramatud tööliste läbikäiguks tuleb ehitada asfalteeritud või puidust ning teistest materjalidest tasased, siledad rajad.

Kui tee, mida mööda liiguvad töölistes, muutub libedaks, tuleb raputada liiva, saepuru jne. Teel tekkinud jää tuleb viivitamatult lahti raiuda ja ära koristada.

536. Transpordimehhanismide toimetamiseks üle raudteede ehitatakse ümberpaigutatavad, vähemalt 2,5 m laiused alused.

537. Laadimistöodel kasutatavad trapid peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) trapid, mis on ette nähtud kooramatud tööliste ühe-

suunaliseks läbipääsuks, peavad olema vähemalt 1 m laiused, kahesuunaliseks läbipääsuks aga vähemalt 1,5 m laiused;

b) trappidel tuleb lüüa mitte üle 15—20 mm paksused ristliistud üksteisest 35 cm kaugusele;

c) pikkade trappide ja sildade puhul tuleb kõikumise vältimiseks nende alla asetada puidust pukid.

Pukkide asendamine saadustega täidetud kottidega on keelatud.

538. Trapid ja sillad, mida kasutatakse 1,5 m kõrgusel ja kõrgemal või kaldalt praamile ning laevale või praamilt praamile minekuks, peavad olema vähemalt 1 m kõrguste, alt 20 cm kõrguselt kinniste servadega käsipuudega.

539. Kõigil seadmeil, mis on ette nähtud koormuste transportimiseks, peavad olema abinõud, mis kindlustavad tööde mugavuse ja ohutuse ning sildid, mis näitavad tõstevõimet, lubatud tõstekõrgust ning seadme korrasolekut.

540. Inventar ja laadimisabinõud peavad olema kinnistatud kindlatele brigaadidele või määratud tööde koha juurde kuuluvaks. Mittekorrasolevate taglaste, instrumentide ja abinõude kasutamine on keelatud.

TÖÖD LADUDES

541. Et vältida tööliste vajumist viljasse ja viljas olevatesse tühemikesse; on viljal käimine keelatud. Kui on vaja vilja peale minna, katkestatakse selle väljalaskmine ja asetatakse viljale tugevad kilbid või laiad alused.

542. Väljalaskeavade kohal püramidaalsete restide puudumise või nende mittekorrasoleku korral on tasaste põrandatega ladudes töötamine keelatud; ka tööliste viibimine viljal on selle isevooluga väljalaskmise ajal keelatud.

543. Töötamist kaldpõrandatega ladudes, mis ei taga vilja täielikku väljumist, võib lubada alles pärast vilja isevooluga väljalaskmist, mis peab toimuma laojuhataja või mõne teise laotöö eest vastutava isiku järelevalvel.

544. Kaldpõrandatega teraviljaladudes, kus täielikult kindlustatakse vilja väljavool isevooluga läbi väljavooluugi, töötatakse silo tüüpi teraviljahoidla režiimi kohaselt.

545. Kaldpõrandatega ladude ukсед peavad olema lukustatud. Nendes ladudes peab inimeste viljale pääsemine nii ustest kui ka transpordigaleriidelt olema välditud.

546. Jõusööda, maisitõlvikute, kliide, söödajahu, keede, viljatolmu ja muude puistvornade õonestamine nende ümberpaigutamisel on keelatud.

Puistvornade eemaldamine, transportööri lindile või väljalaskeavasse suunamine peab toimuma vastavate masinate abil ja järgmiste tingimuste täitmise korral:

a) puistvirna ümberpaigutamise eest otseselt vastutava isiku järelevalvel;

b) tööliste asumisel vabal kohal puistvornast eemal;

c) puistvirna tipu õigeaegsel allatõmbamisel spetsiaalse riistaga;

d) puistvirna järkjärgulisel ümberpaigutamisel alt üles tõusvate astmetena.

547. Jõusööta ja jäätmeid tuleb taarastada spetsiaalsete abinõudega.

Jõusööt ja jäätmed tuleb lasta autodele lahtiselt spetsiaalsetest väljalaskepunktist isevoolu teel või laoruumi põrandalt mehhanismide abil.

548. Vilja, jõusööda, kliide, söödajahu, keede, viljatolmu ja muu sellise hoiu- ning väljalaskekohtades peavad olema üles pandud spetsiaalsed instruksioonid, plakatid või pealkirjad, mis viitavad ohtudele ja tutvustavad ohutuid töömeetodeid ja -võtteid.

TRANSPORDIMEHCHANISMID

549. Ümberpaigutatavad ja iseliikuvad mehhanismid ja nende abivahendid peavad vastama käesolevate eeskirjade nõuetele.

550. Nii ümberpaigutatavate kui ka iseliikuvate transpordimehhanismide konstruktsioon peab tagama normaalse stabiilsuse nii hästi töö ajal kui ka töökohtadele ümberpaigutamise ajal.

551. Kiiruste ümberlülitamise mehhanismid peavad garanteerima, et ei toimuks iseeneslikku ümberlülitumist või lahtisidestumist.

Mehhanismide kiirusi tuleb ümber lülitada järk-järgult, peatudes vajalikul määral igal kiirusel. Reverseerimisega peab kaasnema vahepealne peatamine.

552. Tõstevintside, autotõstukite ning teiste masinate trosside tugevust ja kõlblikkust edaspidiseks tööks tuleb perioodiliselt kontrollida vastavalt käesolevate eeskirjade XI osa nõuetele.

Trossi diameeter peab vastama passis näidatule või arvutatule.

553. Kraapetteandjate (iseetteandjate) ülemine vaba haru peab olema hoolikalt varjestatud.

554. Kõik elektrifitseeritud transpordimehhanismid ja -seadmed, millel on elektrijuhtmestik, elektrimootorid, valgustusseadmed jne., peavad vastama käesolevate eeskirjade IX osas elektriohutuse eeskirjade nõuetele.

555. Igal mehhanismil või nende grupil peab olema vajalik korrasolev instrumentide komplekt.

556. Mehhanismide töötamise ajal ei tohi töökohal olla isikuid, kes ei võta tööprotsessist osa.

557. Tõste- ja transpordimehhanismid tuleb paigutada selliselt, et nende endi, samuti nende ning teiste masinate, hoone seinte ja väravate ning muude paigutuskohtade vahele jääks 1 m laiune läbipääs.

558. Mehhanisme käivitab ainult neid teenindav isik.

Enne mehhanismi käivitamist peavad olema hoolikalt üle vaadatud kõik sõlmed ja detailid — trossid, vintsid, pidurid ja muud seadmed ning kindlaks tehtud nende takistusteta töötamise võimalus, varjestuse kinnituse tugevus ja voolikjuhtme ning maanduse korrasolek.

559. Mistahes mehhanismides, aparaatides või käivitusseadmetes töötamise ajal rikete avastamisel tuleb mehhanism viivitamatult peatada ja teatada defektidest töödejuhatajale või mehaanikule.

560. Mehhanisme on keelatud käigu ajal remontida, määrada pöörlevaid osi, kätega puhastada transportööri linti ja aidata kaasa lindi liikumisele, pöörata seismajäänud rulle, kohendada rihma, samuti määrada rihmaseibid, trumleid ja rihmasid kanifooliga, naftabituumeniga ja muuga, et vähendada rihma ja lindi libisemist.

561. Isetteandja kraaposa käivitatakse pärast selle viimist puistviljale. Isetteandjate vintsidel peavad olema ohutud käepidmed, mis võimaldavad kraaposa alla lasta ilma pörkmehhanismi pörklinki ära pööramata.

562. Tõstetava raamiga ja kaldenurga muutmise spet-

siaalse tõsteseadmega transportööride töötamise ajal on inimestel keelatud viibida ülestõstetud raami all.

563. Töötavaid mehhanisme on keelatud jätta järelevalveta. Liikuvaid mehhanisme tuleb ümber paigutada ja paigaldada töödejuhataja järelevalve all.

564. Kõigil juhtudel ja mistahes olukorras peab transpordimehhanismide ümberpaigutamine uuele kohale toimuma väljalülitatud elektrimootori ja pistikupesast lahtiühendatud juhtmega.

565. Voolikjuhet tuleb edasi toimetada ja hoida spetsiaalsetel, ratastel olevatel poolidel.

566. Ladude platvormidele, trampliinidele, sildadele ja teistele kõrgematele kohtadele tuleb transpordimehhanismid veeretada, tõsta ning paigaldada vintsidega mööda tugevasti kinnitatud kaldpinda või muude ohutute ja seda tööd kergendavate spetsiaalsete abinõudega, töödejuhataja järelevalve all.

567. Mittestatsionaarsete transportööride ümberpaigutamisel peavad tööliselised asuma ainult nende otstes ja mitte mingil juhul keskel või transportööri liikumisteel ees.

568. Isetteandja ümberpaigutamisel tuleb tema pöörlevad kraaposad paigutada paralleelselt kanderatastega. Seejuures on isetteandja kõrval viibimine keelatud.

569. Mittestatsionaarseid transpordimehhanisme ei tohi ümber paigutada (edasi veeretada) kiiremini inimese normaalsest käimisest.

570. Mittestatsionaarsete transpordimehhanismide ja viljapuhastusmasinate ümberpaigutamisel autode ning traktoritega pukseerides tuleb kasutada masina kindlat jäika ühendust puksiiriga.

571. Vilja, kliide, jõusööda ja muu laadimisel raudteevagunitesse on käsitsi tasandamine ja tööliste viibimine vagunis keelatud. Vagunite laadimine vilja, kliide, jõusööda ja muude saadustega peab toimuma iseliikuvate ja rippuvate vagunilaadijate ning teiste mehhanismidega.

572. Tiiviku töötamise ajal on mistahes rikete (torude ja siibrite ummistumine, ketaste labade haakumine korpusel külge jm.) kõrvaldamine keelatud.

TM3 tiivikute ootamatu peatumise puhul ja vajaduse korral tiivikut vagunist välja viia, tuleb võtta kasutusele abinõud, mis väldivad tiivikuga transportööri ümberkukumist.

573. Mehhaaniliste labidatega töötamisel, eriti vintsi tühikäigul, tuleb jälgida, et tross ei moodustaks silmuseid.

574. Töötamisel vagunitühjendajatega, mille tööorganid on võetud tigu- või kraaptransportööridelt, on keelatud viibida vagunis.

Vagunitühjendaja tigu- või kraapmehhanismi on lubatud vagunis ümber paigutada alles pärast nende täielikku seiskumist.

575. Mittestatsionaarsetel taaratransportööridel olgu pikilauad, mis väldivad kottide libisemist ja kõrvalekukkumist. Samuti tuleb ette näha seadmed, mis väldivad transportööri ümberkukkumist kottide kogunemisel selle maha jooksva otsa juurde.

576. Töölisel on keelatud viibida töötavate viljalaadivate liikuvate osade juures.

577. Ülestõstetud platvormide puhul on keelatud seista autotõstukite vahetus läheduses, samuti on autotõstukitel töötamine keelatud, kui nende hüdroüsteemis esineb rikkeid või surveforustiku ühenduskohtades lekkimisi.

Autotõstukitel on lubatud töötada ainult korras vintside, trosside ja teiste detailidega. Seejuures peavad hästi töötama seadmed, mis väldivad masina ümberpaiknemist platvormil viimase tõstmisel.

578. Autolaadijaga võib asuda tööle alles pärast selle tehnilise korrasoleku kontrollimist garaaži või laadimisjaama administratsiooni poolt.

Kottide alusrestid peavad olema tugevad ja vastama autotõstuki maksimaalsele tõstevõimele. Alusrestidele kottide virna paigutamisel või sealt võtmisel on ainult autotõstuki juhil lubatud viibida virna juures.

579. Koormusi on keelatud laadida kõrgemale kaitse-seadmest, mis takistab koormuste kukkumist juhi töökohale või üle masina raami.

580. Koorma transportimisel peavad masina tööorganid olema järgmises asendis: raam maksimaalselt taha kallutatud; haardeseade peab tagama lasti tõstmise vähemalt masina kliirensi kõrgusele maast (põrandast), kuid mitte rohkem kui 500 mm kõrgusele õhukummidega masinate puhul ning 250 mm veolintidega masinate puhul.

581. Saadustega täidetud kotid peavad virnadesse olema laotud seotuna, kusjuures kotid mööda horisontaali ja ver-

tikaali peavad olema paigutatud nii, et oleks välditud alla-varisemine.

582. Pneumaatilistel statsionaarsetel ja mittestatsionaarsetel viljaümberlaadijatel võivad töötada ainult need töölised, kes tunnevad hästi nende seadmete ehitust ning oskavad neid käsitseda.

Enne töö algust tuleb kontrollida düüside, viljajuhtmete, samuti viljajuhtmete liikumist juhtivate vintside ja tõstetokkade korrasolekut.

TÖÖTAMINE RAUDTEE JUURDESÕIDUTEEDEL

583. Üldreeglina peavad vagunid liikuma manöövervedurite või vintside abil.

Vagunite käsitsi ümberpaigutamisel tuleb kasutada šarniirkange. Vaguni ümberpaigutamisel šarniirkangi abil peab tööline asuma vaguni kõrval väljaspool rööbasteed.

584. Vagunid peab ümber paigutatama töödejuhataja järelevalve all.

585. Vedurite ja manööverkoosseisude liikumiskiirus tehasesisestel raudteedel ei tohi ületada:

- a) 15 km tunnis — veduri liikumisel ees;
- b) 10 km tunnis — vagunite liikumisel ees;
- c) 5 km tunnis — raskendatud oludes liikumisel (järsud langused, väikeste raadiustega käänakud, tihe hoonesus, halb nähtavus ja muud), ülesõidu- ning ülekäigukohades, kaaluteedel, koosseisu sisse- ja väljasõidul ettevõtte väravast, veduri juurdesõidul koosseisule vagunite külge- ja lahtihaakimiseks;

d) 2 km tunnis — vagunite ümberpaigutamisel vintside abil.

586. Sõit teedel, vagunite väljaviimine ning etteandmine ummistatud raudtee gabariidi puhul on keelatud.

587. Auru- või mootorvedurite liikumisel vagunitega või vaguniteta mööda ladude, virnade ning riitadega külgnevaid teid peavad masinistid ja koostajad eriti hoolega jälgima, et raudtee gabariitides ei asuks transpordimehhanisme, kantavaid voolikjuhtmeid jne.

588. Kui liikuv koosseis ei ole korras, veosed on paigutatud või kinnitatud valesti, lahtiste platvormide küljelaudade riivid on katki ning poolvagunite ukсед väljapoole lahti, on manööverdamine keelatud.

589. Rongide koostamisel liikumiseks vagunid ees peavad ühel kahest esimesest vagunist olema pidurdusplatvormid, millelt koostaja jälgib eesolevat teed.

590. Koostaja, kes vahetult juhib manööverdämist, peab võtma sellise asendi, et talle oleks üheaegselt nähtavad vedur, manööverdava koosseisu lõpp ja haakija. Koostaja peab olema masinistist sellisel kaugusel, et viimane kuuleks või näeks koostaja signaale.

591. Manööverdava koosseisu tagurpidi liikumisel peab koostaja liikuma vähemalt 30 m liikumissuunas ees, kusjuures ta peab asuma parema nähtavusega poolel ning olema ühenduses masinisti ja haakijaga.

592. Vagunite külge- ja lahtihaakimine liikumise ajal ja vagunite ümberpaigutamine tõugetega on keelatud.

593. Enne vagunite ümberpaigutamist tuleb neilt maha võtta ülekäigulauad, sillad, kõrvale lükata rennid, transportöörid ja muud seadmed, mis takistavad vagunite liikumist.

594. Vagunite liikumisel teel, mis asub vahetult piki rampe või väljaulatuvate vastuvõtuseadmetega hooneid või platvorme, peavad töölised asuma ainult vaguni vabal vastaspoolel. Ühes suunas ja ühel teel on mitme lahtihaagitud vaguni üheaegne liikumine keelatud.

Paigalejäävad naabervagunid peavad olema pidurdatud vaguni piduriga või paigaldatud pidurduskingadega.

595. Vagunite üksteise vastu tõukamine, samuti paigalt lükkamine vaguneid üksteise vastu tõugates, on keelatud.

596. Vagunid peatatakse eranditult pidurduskingade abil. Neid peab olema külladasel arvul.

597. Vagunite ümberpaigutamisel on keelatud neid jätta ristirööpa või pöörangu ning piirtulba vahele, samuti pöörangule või ristirööpale.

598. Vaguniuksed tuleb avada metallkäepidemete ja spetsiaalsete riistadega. Kangi kasutamine vaguniuste avamiseks on keelatud.

Vaguniuste avamisel tuleb töölistel ukse käepidemest kinni hoides minna ukse liikumise suunas kõrvale.

Vaguniuste avamisel ja sulgemisel on keelatud kätega toetuda vastu ukse tugilatti või prussi.

599. Raudteeplatvormi küljelaua avamisel tuleb töölistel paikneda selliselt, et küljelaua kukkumisel see kedagi ei riivaks.

Jätta küljelaud ühe lukustushaagiga kinnitatuks on keelatud.

600. Kitsarööpmelistel teedel võib vagonette pidurdada ainult pidurseadmete abil. Kasutada tuleb kas lint- või klotspidurit.

601. Vankri või vagoneti välisele küljele peavad olema märgitud number ja maksimaalne kandevõime.

602. Kallutatava kastiga vankrid või vagonetid peavad olema riividega, mis takistavad iseeneslikku kasti kaldumist.

603. Inimeste sõitmine nii tühjadel kui ka koormatud vagonettidel on keelatud.

604. Vagonettide liikumisel kaldestakaadidel peavad olema pidurseadmed, mis garanteerivad vagoneti peatumise keti või haakeelemendi katkemisel. Estakaadid tuleb mõlemalt poolt varjestada tihedate seintega.

605. Vagonettide ümberpaigutamisel trossi abil peab kasutatav tross olema paigutatud süvendisse. Trossi suuna muutmise kohtadesse tuleb paigutada juhtrullid.

AUTOTRANSPORT

606. Laadimisplatsid peavad tagama normaalse tööde frondi vajalikule arvule autodele.

Väljakul üksteise taga seisvate autode vahe peab olema vähemalt üks meeter, kõrvutiseisvate autode vahe vähemalt 1,5 m.

Ettevõtte territooriumil ja teraviljahoidlate ning teiste hoonete juurde viivatel teedel tuleb liiklust reguleerida liiklusmärkidega.

Autode liikumise kiirus juurdesõiduteedel ja läbisõidu-kohtades ei tohi olla üle 10 km tunnis, töökohal aga 5 km tunnis.

Autod peavad sõitma tavaliselt voolliikumisenä. Kui tootmistingimuste tõttu voolliikumist ei saa organiseerida, peavad autod sõitma tühjaks- ja täislaadimiskohtadele tagurpidi sellise arvestusega, et väljasõitmine toimub ilma manööverdamiseta.

607. Sõltumatult koorma iseloomust (puist- või tükkkoorem) peavad laadimistööd olema mehhaniseeritud.

608. Koorma paigutamine autokasti peab toimuma järgmiste reeglite kohaselt:

a) puistkoorem ei tohi ulatuda kasti äärest kõrgemale;

b) koorem peab paiknema ühtlaselt üle kogu kasti põranda;

c) tükk-koorem, mis ulatub üle kasti ääre, tuleb tugevalt kinnitada (köite, nõõridega); vaieri ja traadi kasutamine on seejuures keelatud.

Koorma paigutamisel autokasti tuleb arvestada, et töölistele jääksid mugavad ja ohutud kohad, mis peavad asuma võimalikult juhikabiini lähedal; tööliste koha jaoks ei tohi jätta osa kasti põrandast täis laadimata.

609. Põlevate vedelike transportimine on lubatud ainult autotsisternides või metallvaatides; ka väikeste põlevate vedelike koguste vedamine mingisugustes teistes nõudes (pudelites, plekk-kannudes, pangedes jne.) on keelatud.

Põlevate vedelike transportimisel on inimeste viibimine autokastis keelatud.

610. Auto liikumise ajal on keelatud istuda autokasti äärel, olla astmelaul või kabiini katusel, kummarduda üle kasti ääre.

611. Liikumise ajal peavad kõik autokastis viibivad isikud säilitama distsipliini ja täitma autojuhi näpunäiteid.

612. Auto liikumise ajal on keelatud autokastis koormat ümber paigutada; suitsetada, süüa ja ümber istuda.

MITMESUGUSTE KOORMATE LAADIMINE

613. Koormate peale- ja mahalaadimine peab toimuma vastavate mehhanismide abil.

614. Laadimistrepid peavad olema vähemalt 1 m laiused. Nende ühes otsas peavad olema konksud vaguni ukse ääre külge või platvormi äärte pesadesse kinnitamiseks.

615. Virnad tuleb paigutada nii, et nende alus oleks rööbastest vähemalt 2 m kaugusel.

616. Virnu ja puisthunnikuid on keelatud alt õõnestada, et vältida rippuvate tippude tekkimist.

617. Telliseid tuleb laadida vagunitesse ja sealt välja liikuvate transportööri või teiste mehhanismide abil. Nende pildumine vagunisse või sealt välja on keelatud. Telliste väljalaadimisel on lubatud kasutada kuni 40° kaldega puidust renni.

Tellisevirnade alune tuleb hoolikalt tasandada. Tellised laotakse ruudukujulise alusega virnadesse.

618. Lupja, tsementi ja teisi tolmavaid ning sööbivaid koormaid tuleb laadida normidega kindlaksmääratud spetsiaalriietuses, respiraatorites ja tolmuprillides.

619. Enne palkide mahalaadimist on töödejuhataja kohustatud vaatlema nende paigutust platvormil ja sõltuvalt sellest kindlaks määrama mahalaadimise mooduse.

Vahelaudadele laotud kindlalt seisvate palkide mahalaadimine peab toimuma alltoodud järjekorras:

a) mahalaadimise frondi vastasküljel tuleb äärmised toed kinnitada täiendavate kangidega;

b) mahalaadimise frondi vastasküljel olevate tugede juures lõigata läbi kõik ülemised sidemed;

c) mahalaadimise küljel keskkohal olevate tugede juures lõigata läbi keskmine side, võtta välja toed ja asendada 1,5 m pikkuste tugedegaga;

d) paigaldada kaks paari kaldtalasid mahalaadimise küljele. Üks paar toetatakse ühe otsaga palkidele mahalaaditava rea kõrgusele, teine ots aga kindlalt vastu maad. Teine paar kaldtugesid toetatakse ühe otsaga vastu platvormi äärt ja teisega maapinnale. Maha toetuvad otsad peavad olema süvendites ja kinnitatud kiiludega, kuid teised on liitkonksudega palkide külge kinnitatud;

e) mahalaadimise küljel kahe järelejäänud toe ülemised otsad saagida maha ülevalt teise palkiderea kõrguselt;

g) maha laadida ülemine palgirida. Selleks lükkavad kaks platvormil olevat töölist üheaegsete kooskõlastatud tugetega palgid mööda kaldtalasid alla.

Pärast esimese palgirea mahalaadimist saetakse kahe äärmise toe ülemine ots ülevalt järgmise rea kõrguselt maha; ühtlasi asetatakse esimene kaldtugede paar üks rida allapoole ja mahalaadimist jätkatakse kuni platvormi täieliku tühjendamiseni.

620. Traat tuleb katki lõigata spetsiaalsete traaditangidega; kirvega traati raiuda ei tohi.

621. Mitme palgi üheaegne mahatõukamine on keelatud. Järgmine palk tõugatakse alla maapinnal oleva töölise signaali järgi alles pärast seda, kui eelmine on kaldtaladelt eemaldatud.

622. Koorma nihkumise või tugede vigastuse ning sidemete lõdvenemise tagajärjel platvormil ebapüsivas asendis olevad palgid, samuti palgid, mille ridade vahel ei ole

laudu, tuleb maha laadida eriti ettevaatlikult alltoodud järjekorras:

a) mahalaadimise frondi vastasküljel tuleb kõik toed ja mahalaadimise küljel ainult äärmised toed kinnitada täiendavate kangidega;

b) mahalaadimise frondi vastasküljel lõigata läbi keskmiste tugede juurest ülemine ja keskmine side. Vahelaudadeta palgikoorma puhul lõigatakse keskmiste tugede juures olevad sidemed läbi ka mahalaadimise poolel, mille järel need toed võetakse maha;

c) mahalaadimise poolelt saagida äärmised toed platvormi põranda ligidalt poole jämeduseni läbi ja võtta ära tugesid kinnitavad täiendavad kangid;

d) mahalaadimise frondi vastasküljel lõigata läbi äärmiste tugede keskmine side.

Kui pärast seda palgid ei varise mahalaadimise poolele, siis äärmiste tugede ülemine side lõigatakse mahalaadimise frondi vastaspoolelt läbi, äärmised mahalaadimise pool olevad toed murtakse katki, milleks tõmmatakse tugede ülemisse otsa seotud nõõridest. Tõmmata tuleb platvormist eemale, piki raudteed.

Pärast palkide osalist mahavarisemist mööda kaldtala- sid lõpetavad mahalaadimise kaks platvormi kõrval olevat töolist. Alustades ülemistest, veeretavad nad palgid kangide abil ükshaaval kaldtaladele.

623. Kahe tühjakslaaditava kõrvuti oleva platvormi vahekaugus peab olema vähemalt 5 m.

624. Kui mahalaadimise frondi iseloomu tõttu on lahtihaakimine ja platvormide üksteisest eemalelükamine võimatu, siis tuleb tühjaks laadida üle ühe platvormi.

625. Palgivirna ladumisel tuleb neid veeretada kangidega ja hoobadega mööda alustalasid ja -latte. Iga palgirea vahele asetada vahelatid ja iga rea äärmised palgid kinni kiiluda.

626. Enne saematerjalide väljalaadimise algust on töödejuhataja kohustatud kontrollima koorma püsivust platvormil ja olenevalt sellest määrama mahalaadimise mooduse.

Saematerjali püsiva asendi puhul, s. t. kui lauad on paigutatud ühtlaselt ja tugedele ei toetu, lõigatakse läbi kõik sidemed ja võetakse toed (algul keskmised) maha. Koorem tühjendatakse platvormile toetatud kaldtala- sid mööda.

627. Kui koorem on platvormil ebapüsivas asendis, siis peab väljalaadimisel kasutama järgmisi erilisi ohutusabinõusid:

a) äärmised toed mõlemal platvormi küljel tuleb kinnitada tugisarvedega. Pärast seda võetakse maha keskmine tugi ja lõigatakse äärmised toed umbes 0,5 m lühemaks;

b) kui see osa platvormist on tühjendatud, tuleb tugisarved allapoole nihutada ja uuesti lõigata äärmisi tugesid lühemaks. Nii tuleb teha, kuni kogu platvorm on tühi.

Varisemise vältimiseks peab mahalaadimine toimuma horisontaalsete ridadena.

628. Mahalaadimisel tuleb saematerjal paigutada ridadena, mis koosnevad mitte üle 3 m kõrgustest virnadest laiuusega vähemalt 3 m. 1,5 m kõrgusele asetada vahelatud.

629. Immutamata liiprite peale- ja mahalaadimisel peavad kaks töölist neid kandma õlgadel. Liiprid tuleb üheaegselt, eesoleva töölise käskluse järgi, õlgadelt maha heita.

Immutatud liipreid tuleb kanda vastavate käepidemete või pihtide abil.

Mahalaadimisel tuleb iga ülemise rea liiper nihutada rea äärelle ja lasta vertikaalselt alla.

630. Liiprite, palkide ja muu sarnase väljalaadimisel tuleb neid tõsta üle poolvaguni ääre kolmjalgade või teiste spetsiaalsete seadmete (talide, kraanade) abil vastutava töödejuhataja erilise järelevalve all.

631. Kõik operatsioonid, mis on seotud raskekaaluliste koormatega (masinad, pingid, mootorid, hoorattad ja muu selline), tuleb sooritada vastutava isiku vahetel juhtimisel, kes on määratud igal erijuhul administratsiooni käskkirjaga nende tööde eest vastutavaks.

632. Enne tööde algust peab juhataja koostama üksikasjaliku tööde ja tööliste paigutamise plaani.

Tööde plaani tuleb töölistele üksikasjalikult selgitada ja igale neist kätte näidata tema koht ning kohustused.

633. Töid võib alustada alles pärast seda, kui juhatajad on veendunud, et tööliised õieti mõistsid oma kohustusi.

634. Enne tööde algust peab vastutav isik kontrollima tõstetrosse, abiseadmeid, abivahendeid ja aluseid.

635. Raskekaalulisi koormaid laaditakse tavaliselt peale ja maha tõstemehhanismide, tungraudade, vintside ja spetsiaalsete seadmete abil.

636. Raskekaalulisi koormaid võib peale ja maha laadida ainult järgmistest nõuetest kinnipidamisel:

a) teed, mida mööda raskekaalulisi koormaid edasi toimetatakse, tuleb vabastada kõigist kõrvalistest ümberpaigutamist segavatest esemetest ja koormatest;

b) pehme ja ebatasase pinnase puhul tuleb koorma ümberpaigutamisel kasutada laudu ja prusse;

c) rullide kasutamisel peavad nende otsad ulatuma koorma alt vähemalt 30—40 cm välja;

d) rulle ei tohi kätega liigutada enne, kui nad on koorma alt täielikult vabanenud;

e) koorma ülesviimisel mööda kaldpinda on keelatud viibida selle taga, allaviimisel — selle ees;

f) raskekaalulise koorma vagunist maha või maast vagunisse laadimisel tuleb erilist tähelepanu osutada allapandud kaldtaladele.

637. Olenevalt koorma raskusest peavad kaldpindade või -talade all olema spetsiaalsed või liipritest pukid. Raskekaaluliste, kaaluga üle 8 t, koormate peale- ja mahalaadimisel tuleb vaguni külgtala alla samuti laduda liipritest pukid.

VIII. MÜRKAINETE KASUTAMISEGA SEOTUD TÖÖD

DESINSEKTSIOON JA DERATISATSIOON

638. Kõik desinsektatsiooniga, degaseerimisega, deratisatsiooniga, mürgistatud söötade valmistamisega ning mürkainete vedamisega, vastuvõtmisega ja väljaandmisega seotud tööd, samuti kõlbmatuks muutunud mürkainete hävitamine tuleb läbi viia ranges vastavuses vilja, jahu ja tangainete varusid ohustavate kahjurite vastase võitluse instruksiooniga ning teiste varumissüsteemis kehtivate spetsiaalsete NSV Liidu Tervishoiuministeeriumiga kooskõlastatud instruksioonidega ja eeskirjadega ning käesolevate eeskirjadega.

639. Käesolevate eeskirjade 638. paragrahvis loetletud töid võivad teha vähemalt 18 aasta vanused isikud, kelle tervisliku seisundi kontrollimine on andnud selleks positiivse tulemuse.

Enne mürgiste ainetega tegelema asumist peavad töölised läbi tegema spetsiaalsed õppused, hästi tundma mürkainete omadusi ja nende käsitlemise reegleid, peavad oskama kasutada kaitsevahendeid ja mürgituse puhul olema võimelised osutama esmaabi.

640. Gaasilise desinsektatsiooniga ja deratisatsiooniga, mürgistatud söötade valmistamisega, veoga, mürkainete säilitamisega ning riknenud mürkainete hävitamisega seotud töödele ei tohi lubada rasedaid naisi, imetavaid emasid, nahavigastustega isikuid ja neid, kelle puhul arst on leidnud, et nimetatud tööd on vastunäidustatud, kui ka neid, kes ei suuda pikema aja kestel töötada gaasimaskis.

641. Igal töötajal, keda lastakse juhtida või vahetult tegelda desinsektatsiooniga, deratisatsiooniga, mürkainete veo, vastuvõtmise, hoidmise ja väljaandmisega, riknenud mürkainete hävitamisega, peab olema neid nimetatud töödele lubav tunnistus. See tunnistus peab olema välja antud vabariikliku varumisministeeriumi või oblasti (ringkonna) varumisvalitsuse poolt, kusjuures peab olema näidatud tunnistuse kehtivuse tähtaeg.

Ettevõtte (punkti, baasi, elevaatori) direktor, kus tööd toimuvad, on kohustatud kontrollima tunnistuse olemasolu.

642. Enne desinsektatsioonitööde algust peab nende tööde juhatajaks määratud spetsialist koos objekti esindajaga läbi viima eelneva uurimise.

Eelneva uurimise ajal peab desinsektatsioonitööde juhataja kindlaks määrama desinsektiooni mooduse ja mahu, abitööde iseloomu ja ulatuse, üldist ohutust tagavate abinõude loetelu ja mahu.

Uurimise tulemused tuleb vormistada kindlaksmääratud vormi kohase aktiga, millele peavad alla kirjutama desinsektatsioonitööde juhataja ja punkti (baasi, elevaatori, ettevõtte) direktor, kes kannavad vastutust aktiga märgitud tööde tegemise eest.

643. Gaasilist desinsektiooni lubatakse läbi viia ainult sellistes ruumides, mille tehnilised iseärasused ja olukord tagavad kindla hermetiseerimise.

644. Objekti juhataja annab eelneva uurimise akti ja desinsektatsioonitööde juhataja näpunäidete kohaselt käskkirja kõigi gaasilise desinsektiooni liikide läbiviimise kohta. Käskkirjaga määratakse desinsektiooni läbiviimise

tähtajad ja kord, üldised ohutusabinõud ja desinsekteeritavate ruumide valve, kusjuures näidatakse ära isikud, kes otseselt vastutavad käskkirjaga ettenähtud abinõude täitmise eest.

Selle käskkirja koopia tuleb hiljemalt kaks päeva enne tööde algust üle anda rajooni tervishoiuosakonnale või rajooni haiglate koondisele, mis teenindab territooriumi, kus on ette nähtud gaasiline desinsektatsioon, samuti miilit-sale ja tuletõrjajärelevalvele, kui dokument, mis teatab toimuvast nendele organisatsioonidele.

645. Veskite või kruubitehaste desinsekteerimisel sinihappe või tsüaani lahusega, on veskite administratsioon kohustatud kogu gaseerimise, ekspositsiooni ja degaseerimise ajaks kindlustama pideva arst-terapeudi ja ühe-kahe meditsiiniõe valve ettevõttes. Arsti käsutuses peavad olema spetsiaalses instruksioonis toodud nimekirjaga loetletud sinihappemürgituse vastased vahendid.

Broommetüüliga töötamisel ladudes peab objekti administratsioon kindlustama kvalifitseeritud meditsiinitöötaja valve, kelle käsutuses on vajalikud abiandmise vahendid.

Meditsiinitöötajate mitteilmumisel või vajalike meditsiinilise abi vahendite puudumisel desinsektatsioonitööde läbi viimine keelatakse.

Desinsektatsioonitööde juhataja peab varustama meditsiinitöötajad kontrollitud gaasimaskidega.

646. Kloorpikriini, diklooretaani, sinihapet, tsüaani ja broommetüüli võib kasutada, kui gaseeritav objekt on tootmisruumidest, abiehitustest ja ekspluateeritavatest raudteelõikudest vähemalt 30 m ja eluruumidest vähemalt 50 m kaugusel.

Märkus. Olenevalt kohalikest tingimustest võib komisjon rajooni tervishoiuosakonna esindaja osavõtul otsustada, kas neid töid võib teha väiksemate kauguste korral, kusjuures tuleb kasutada täiendavaid ohutusabinõusid, mis määratakse kindlaks kohapeal.

647. Objekti administratsioon on kohustatud organiseerima varjestatud kaitsetsooni, mille piiridel on hoiatavad pealkirjad. Ühtlasi tuleb garanteerida gaasilisele desinsektatsioonile allutatud ruumide pidev valve tööde algusest kuni degasatsiooni lõpuni.

Valve peab paiknema kaitsetsooni piiril.

Desinsektatsioonitööde juhataja peab üksikasjalikult selgitama valvele tema kohustused ja ohutusabinõude kasutamise. Valve tuleb varustada kontrollitud gaasimaskidega.

Isikutel, kes ei ole seotud gaseerimistöödega, on kate-
gooriliselt keelatud minna valvealusesse tsooni.

648. Veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste ja tsehhide, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste ja teiste ettevõtete gaasilise desinseksiooni puhul, samuti ladudes broommetüüli kasutamisel tuleb objektile paigutada gaseerimise, ekspositsiooni ja degaseerimise ajaks graafikukohane pidev (ööpäevane) valve desinseksiooni läbiviiva brigaadi töolistest.

649. Öösel on desinseksiooni ja deratisatsiooni läbi-
viimine, mürkainete vastuvõtmine ja väljaandmine, samuti riknenud mürkainete hävitamine keelatud.

Veskeid ja kruubitehaseid tuleb sinihappega gaseerida hommikul, enne kella 12-t.

650. Gaasilisele desinseksioonile allutatud ruume tuleb degaseerida päeva esimesel poolel.

Kui kasutatakse sinihapet, siis degaseerimine peab hommikul, enne kella 12.

651. Veskites või kruubitehastes sinihappe kasutamisel ei tohi gaseerimistöödel (purkide avamine ja preparaadi laialipihustamine) ruumide õhu temperatuur ületada $+25^{\circ}$.

652. Kui desinseksioonitöödeks kasutatakse broommetüüli või etüleeni oksüüdi segus süsihappegaasiga, siis nende vastuvõtmisel, väljaandmisel, veol ja säilitamisel tuleb rangelt kinni pidada balloonide ohutu käsitlemise eeskirjadest, mis on ära toodud spetsiaalsetes instruktsioonides.

653. Et kontrollida fumigantide aurude puudumist kaitsetsoonis ja kindlaks teha gaseeritavatest hoonetest gaasi väljavoolu kohti, tuleb süsihappe kasutamisel tarvitada indikaatorpaberit, broommetüüli kasutamisel aga indikaatorpõleteid kooskõlas spetsiaalsetes instruktsioonides toodud juhenditega.

654. Ettevõtte administratsioon peab andma kemikaalide ajutiseks hoidmiseks ruumi ja tagama nende pideva (ööpäevase) valve.

655. Broommetüüli või etüleeni oksiidi ja süsihappegaasi segu kasutamisel tuleb vilja gaseerimisel retsirkulatsiooniseadmetega elevaatorite silodes kinni pidada järgmistest nõuetest:

a) silopealsetes ja siloalustes ruumides peab 10 m raadiuses gaseeritava silo ümber olema kogu menetluse kestel

kuni degaseerimise lõpuni tõkkenöör hoiatavate siltidega. Sissepääs nimetatud tsooni ilma gaasimaskita on keelatud;

b) gaseerimise ajal ja kuni degaseerimise lõpuni peavad kõik aknad ja välisüksed siloalustes ja silopealsetes ruumides olema avatud. Samuti tuleb kindlustada aspiratsioonisüsteemi normaalne töö;

c) kogu gaseerimise ajal on silopealsetesse ja siloalustesse ruumidesse kõrvalistel isikutel sissepääs rangelt keelatud. Isikuid, keda lubatakse tööle silopealsetesse ja siloalustesse ruumidesse, peab desinsektatsioonitööde juhataja spetsiaalselt instrueerima ja hoiatama, et kaitsetsooni minek on keelatud; ühtlasi tuleb nad varustada kontrollitud gaasimaskidega ja indikaatorlampidega. Nendesse ruumidesse sisenemine üksinda on keelatud;

d) retsirkulatsiooniseadme aparaadiruum peab olema siloalusest ruumist kindlalt isoleeritud ja iseseisva sissepääsuga. Ruumis peab olema võimas sundventilatsioon (sisse- ja väljavool);

e) enne iga gaseerimist tuleb kontrollida retsirkulatsioonisüsteemi hermeetilisust vastavalt spetsiaalsetes instruksioonides toodud nõuetele. Defektide avastamisel, mida ei saa kõrvaldada oma jõududega, keelatakse seadme ekspluateerimine kuni vastava remondini;

f) gaasiga täidetud balloone ei tohi hoida aparaadiruumis ega teistes elevaatoriruumides;

g) kui on kasutatud broommetüüli, ei tohi inimesi lubada gaseeritud silosse mitte varem kui 2—3 tundi pärast aktiivset ventileerimist, etüleeni oksidi ja süsihappegaasi segu kasutamisel aga alles pärast kümnekordset õhuvahetust.

656. Mürkainete kasutamisel desinsekteeritakse kambreid vastavalt spetsiaalsete instruksioonide ja käesolevate eeskirjade nõuetele.

Taarabaasides, pehme taara vabrikutes, taararemondi töökodades, vilja vastuvõtupunktides, baasides, elevaatorites ja ettevõtetes tuleb desinsektatsioonikambrid, kus kasutatakse mürkaineid, sisse seada spetsiaalsetes hästi hermetiseeritud ruumides, kus on hea kunstlik ja loomulik ventilatsioon.

Taara gaseerimise, ekspositsiooni ja degaseerimistööde ajal on kõrvalistel isikutel desinsektioonikambrite ruumidesse minek kategooriliselt keelatud. Objekti administratsioon on kohustatud kindlustama kambri juures spetsiaal-

selt desinseksioonitööde juhataja poolt instrueeritud ja kontrollitud gaasimaskidega töötajatest valve.

Desinseksioonikambrite ustel peavad olema hoiatavad sildid.

657. Kõik gaasilises desinseksioonis olnud objektid tuleb enne eksploatatsiooni andmist täielikult degaseerida.

658. Suurte objektide degaseerimisel tuleb ruume tuulutada järk-järgult, et vältida suure gaasikoguse üheaegset väljumist.

659. Ettevõtete, ladude ja teiste ruumide eksploatatsiooni andmine ja tööliste laskmine nendesse ruumidesse pärast gaasilist desinseksiooni toimub ainult spetsiaalse komisjoni otsuse alusel, mille koosseisu veskite, elevaatorite, kruubi- ja jõusöödatehaste üleandmisel peab kindlasti kuuluma ka sanitaarjärelevalve esindaja. Komisjoni otsus peab olema vormistatud vastava aktiga.

660. Gaseeritud vilja ja toodangu ümberpaigutamine ei ole enne lubatud, kui neist on kadunud fumigandi lõhn, aga broommetüüli kasutamise puhul — enne spetsiaalsete instruksioonidega ettenähtud tuulutamistähtaegade möödumist. Hoidlates, kus on gaseeritud saadusi, ei tohi teha mingeid töid peale degaseerimistööde, mille juures tuleb täita kõiki isikliku ja ühiskondliku ohutuse reegleid.

661. Gaseeritud vilja peale- ja mahalaadimisel tuleb kasutada kõiki ohutusabinõusid, mis väldivad tööliste mürgistumise võimalusi.

662. Gaseeritud vilja üleandmine töötlemiseks, samuti gaseeritud vilja ja toodangu realiseerimine on lubatud ainult juhul, kui on täidetud iga fumigandi jaoks spetsiaalsetes eeskirjades ettenähtud nõuded.

663. Pärast gaseerimist on kottide ja presentide kloppimine ning eksploatatsiooni andmine ilma eelneva degaseerimiseta keelatud.

664. Mürksöötade valmistamisel ja deratisatsioonil tuleb täita järgmisi nõudeid:

a) mürksöötasid valmistatakse hästi ventileeritud ruumides või väljas;

b) ruumides, kus valmistatakse mürksöötasid, peab olema tõmbekapp, spetsiaalne inventar, hõlpsasti pestava pinnaga laud ja kraanikauss. Kõrvalistel isikutel on nendesse ruumidesse sisenemine keelatud;

c) mürksöötade valmistamisel ja kasutamisel on keela-

tud kõrvaliste isikute teenused. Samuti ei tohi anda mürksöötasid ja mürke ühegi isiku kätte;

d) ruumidesse, kuhu on pandud mürksöödad, tuleb riputada hoiatavad sildid;

e) nõusid, milles valmistati mürksöötasid, ei tohi kasutada teiseks otstarbeks;

g) eluruumides on mürkide, mürksöödade ja nende taara hoidmine keelatud. Tööpäeva jooksul kasutamata jäänud mürksöödad ja taara, milles need kohale toodi, tuleb tagastada kemikaalide lattu või hoida tõmbekapis. Erandjuhtudel lubatakse kasutamata jäänud mürksöötasid jätta eraldi ruumidesse, mis lukustatakse ja plommitakse;

h) kõlbmatuks muutunud mürksöödad tuleb ära põletada või maasse kaevata, kusjuures vormistada vastav akt;

i) näriliste laipade kogumisel ja hävitamisel peavad töölised kasutama kummikindaid ja pihte;

j) gaasilise deratisatsiooni puhul tuleb täita kõiki selleks ettenähtud ohutuse nõudeid.

665. Isikutel, kes võtavad osa desinseksiooni-, degaseerimise- ja deratisatsioonitöödest või võtavad vastu, annavad välja, hoiavad, toimetavad edasi või hävitavad riknenud mürkaineid, peab olema järgmine varustus: voolikutega gaasimask, mis on valitud vastavalt pea möödule, spetsiaalsed kaitserõivad ja jalanõud (puuvillased kostüümid või kombinesoonid, kummist saapad, kummist sõrmikud, labakindad, põlled); sinihappe, tsüaani, kloorpikriini, diklooretaani, broommetüüli, etüleenoksiidi ja süsihappegaasisegu kasutamisel tuleb töölistele peale nimetatud spetsiaalriietuse anda veel ihupesu, märja desinseksiooni puhul kaitseprillid ja respiraatorid.

Mürksöödade valmistamisel peavad töölistel olema seljas puuvillased kitlid, käes kummikindad ja nad peavad kasutama respiraatoreid.

666. Spetsiaalne kaitserõivastus, spetsiaaljalanõud ja spetsiaalpesu kuuluvad aidakahjuritega võitlevate brigaadide inventari hulka ja kinnitatakse individuaalselt igale töötajale. Desinseksioonitööde juhataja peab jälgima, et nimetatud kaitsevahendid võetakse kasutusele vahetult enne töid ja neist vabanetaks viivitamatult pärast tööde lõppu, mille järel tuleb spetsiaalrõivastust, -pesu ja -jalanõusid tuulutada.

567. Degaseerimata kaitsevahendite väljaandmine on

keelatud. Töölistele, kelle kohuseks on kaitsevahendite puhastamine ja pesemine, peab olema tutvustatud nende tööde läbiviimisel vajalikke ohutustehnika abinõusid.

668. Mürkainetega seotud tööde läbiviimise koht vahetus läheduses peavad asuma soojaveekraan ja kraanikauss seebiga, samuti spetsiaalpesu, rõivastuse, -jalanõude ja gaasimaskide tagavarakomplektid.

Pärast tööde lõppemist, mis on seotud sinihappe, tsüaani, diklooretaani, kloorpikriini, broommetüüli ja etüleenoksiidi ning süsihappegaasi segu kasutamisega, peavad töölised võtma kuuma dušši ja pesema end kuuma veega.

Ettevõtte administratsioon on kohustatud andma brigaadi käsutusse duširuumi või sauna, nende puudumisel soojaveekraanidega pesuruumi.

669. Kõigile desinseptsiooni, degaseerimist ja deratisatsiooni läbiviivatele, samuti mürkainete vastuvõtmisega, väljaandmisega, säilitamisega, ümberpaigutamisega ning riknenud mürkainete hävitamisega tegelevatele töölistele tuleb välja anda majapidamisepi 400 g inimese kohta kuus.

670. Töölistele, kes desinseptsiooni, degaseerimise ja deratisatsiooni läbiviimisel puutuvad kokku kloorpikriini, diklooretaani, sinihappe, tsüaani, broommetüüli, etüleenoksiidi ja süsihappegaasi seguga, MMƏ-ga, ДДТ-ga, КЗМВ-ga, kloorlubjaga või kes tegelevad mürkkemikaalide vastuvõtmisega, väljaandmisega, hoidmisega ja ümberpaigutamisega, tuleb anda tööde läbiviimise ajal 0,5 liitrit piima inimese kohta päevas.

671. Administratsioon peab andma töölistele kaitsevahendid, spetsiaalriietuse, eritoidu ja seebi tasuta.

672. Et garanteerida viivitamatu abi mürgistuse puhul, peab igal brigaadil olema medikamente ja esmaabivahendite komplekt.

673. Tugevatoimeliste mürkainete kasutamisel tuleb töötada gaasimaskides, mille kurnad vastavad nende ainete kasutamise instruktsioonides nõutud markidele.

674. Voolikutega gaasimaskid peavad olema hoolikalt pea mõõdu järgi valitud ja individuaalselt igale töötajale kinnistatud.

675. Igal gaasimaski kurnal peab olema pass, milles näidatakse:

a) kasutatud mürkaine nimetus,

b) kemikaali tööprintsip ja doos,

c) kurna kasutamise kestus.

Pärast töötamist tugevatoimeliste mürkainetega peab töödejuhataja viivitamatult kontrollima, kas märkmed gaasimaskide passidesse on tehtud õigesti.

676. Enne iga töö algust peab desinsektatsioonitööde juhataja hoolikalt kontrollima kurnade ja kogu gaasimaski korrasolekut; sinihappe ja broommetüüli kasutamisel tuleb gaasimaski kontrollida veel kloorpikriini suhtes.

677. Gaasimaskid tuleb pähe tõmmata enne gaseeritava ruumidesse sisenemist, samuti enne gaseeritava objekti ümber olevasse kaitsetsooni minekut.

Ka lühiajaline viibimine ilma gaasimaskita gaseeritavas ruumis või kaitsetsooni piirides on kategooriliselt keelatud.

678. Olenevalt kasutatavast mürkainest, võivad töölised gaseeritavas ruumis viibida pidevalt 25 kuni 45 minutit.

Kindlaksmääratud aja möödumisel tuleb vähemalt 15 minutiks töö katkestada ja olla värskes õhus.

Sinihappe kasutamisel ei tohi töölised purkide avamise ja ketaste laialiheitmise ajal olla gaseeritavas ruumis mitte üle 25 minuti.

679. Desinsektatsioonitöid tegevate tööliste arv määratakse sõltuvalt tööde mahust. Gaasilise desinsektiooni läbiviimisel ja teiste mürkainetega seotud tööde puhul peab, vaatamata töö mahule, igas tööloigus töötama üheaegselt vähemalt kaks inimest.

680. Desinsektiooni, deratisatsiooni ja degaseerimist läbiviivate, mürkaineid vastuvõtivate, väljaandvate ja säilitavate, mürksöötasid valmistavate ning riknenud mürkaineid hävitavate tööliste tööpäev (kaasa arvatud pausid töös) ei tohi ületada 6 tundi ja sinihappega töötamisel 4,5 tundi.

681. Kõik isikud, keda lubatakse töötada mürkainetega, peavad enne tööde algust olema arsti poolt läbi vaadatud, edaspidi aga käima perioodilisel läbivaatusel vastavalt NSV Liidu Tervishoiuministeeriumi määrusele tööliste eelnevate ja perioodiliste läbivaatuste kohta.

682. Isikuid, keda on tabanud kas või kõige kergem mürgistuse vorm, ei lubata enne täielikku tervenemist ja arsti otsust uuesti töötada tugevatoimeliste mürkainetega.

683. Desinsektatsioonitööde juhataja on kohustatud:

a) kasutama desinsekteerimiseks kemikaale, mis valmistajatehase sertifikaatide järgi vastavad GOST-idele või tehnilistele tingimustele;

b) läbi viima kõik desinseksiooni-, degaseerimis- ja deratisatsioonitööd ranges vastavuses spetsiaalse instruksiooniga;

c) kontrollima mürkainete kulu ja sihipärast kasutamist;

d) mitte lubama desinseksioonitöödele isikuid, kellel ei ole nõuetekohast spetsiaalarõivastust, -pesu, -jalanõusid, õiget tüüpi kurnadega ja pea mõõtmetele vastavaid korras gaasimaske ning spetsiaalarõivastust, samuti ilma varugaasimaskide ja -spetsiaalriietuseta;

e) kontrollima vajalike medikamentide ja abivahendite olemasolu esmaabikapis ning organiseerima mürgistuse puhul esmaabi;

f) jälgima töölisi desinseksioonitööde läbiviimisel ja kontrollima, et peetaks kinni kindlaksmääratud režiimist ja mürkainetega töötamise ohutustehnika eeskirjadest;

g) jälgima spetsiaalarõivastuse, -pesu, -jalanõude, inventari, kemikaalide taara ja mürksöötade valmistamise nõude degaseerimist. Kindlustama õigeaegset spetsiaalarõivastuse, -pesu ja -jalanõude pesemist ning remonti;

h) hoolikalt välja selgitama ja akteerima iga, isegi väga kerge mürgistuse põhjuse desinseksioonitöödel, et vajaduse korral tarvitusele võtta mürgistuste vältimiseks täiendavad abinõud;

i) süstemaatiliselt korraldama brigaadidele mürkainetega töötamise ohutustehnikaalaseid instruktaaže, mis peavad olema kooskõlas spetsiaalsete instruksioonidega ja käesolevate eeskirjadega.

MAISEEMNETE PUHTIMINE

684. Maisiseemnete puhtimisel kasutatava preparaadi TMTД vesisuspensiooni peab valmistama spetsiaalselt sisustatud ruumis, mis on eraldatud puhtimismasinat ruumist.

Pulbrikujuline preparaat TMTД tuleb tuua nimetatud ruumi valmistajatehase pakendis.

Koht tsehhis, kuhu tuuakse valmis TMTД suspensioon, peab olema varjestatud ja hoiatava sildiga.

Tehhis olev TMTД kogus ei tohi ületada päevast kulu-normi. Ülejääke tuleb hoida lukustatud ja plommitud ruu-mis.

685. Nõusid, mida kasutatakse TMTД lahusti valmista-miseks, on kategooriliselt keelatud kasutada toidu val-mistamiseks või toiduainete säilitamiseks.

686. Kõigil preparaadi kaalumise ja puistamisega ja suspensiooni valmistamisega seotud töödel, samuti seem-nete puhtimisel, tuleb kasutada respiraatoreid, tolmu-prille, spetsiaalrõivastust ja -jalanõusid, kummeeritud põllesid ja kummikindaid.

687. Preparaadiga TMTД seemneid puhtivaid töölisi tuleb tutvustada ohutu töö reeglitega ja suunata eelnevalt ning perioodiliselt meditsiinilistele läbivaatustele.

688. Preparaadiga TMTД ei tohi töötada alla 18 aasta-sed noorukid, rasedad ja imetavad naised.

689. Preparaadiga TMTД võib tööline seemneid puhtida kuni 4 tundi päevas; ülejäänud aja peab ta tegema mürk-ainetega mitte seoses olevat tööd.

IX. ELEKTROHUTUS

ÜLDNÕUDED

690. Varumissüsteemi ettevõtete elektriseadmete ehitus ja ekspluatatsioon peavad vastama järgmiste eeskirjade nõuetele:

«Elektrotehniliste seadmete ehituse eeskirjad»;

«Tööstusettevõtete elektriseadmete ekspluateerimise ohu-tustehnika eeskirjad»;

«Üle 1000 voldise pingega elektri-õhuliinide ekspluatee-rimise ohutustehnika eeskirjad»;

«Elektrijaamade ja -alajaamade elektriseadmete eks-pluateerimise ohutustehnika eeskirjad», mis on kinnitatud Elektrijaamade Ministeriumi poolt, samuti NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee poolt kinnitatud «Tööstusettevõtete ja asustatud punktide ehitusliku projekteerimise tulekaitse normid».

691. Energiasüsteemi võrku ühendatavate uute elektri-

seadmete ehitamine ja olemasolevate rekonstrueerimine peab toimuma energiasüsteemiga või kõrgemalseisva organisatsiooniga kooskõlastatud projektide kohaselt.

692. Uusi käikulastavaid või rekonstrueeritud elektri-seadmeid võib võrku lülitada ainult pärast nende tehnilist vastuvõtmist energiasüsteemi esindaja poolt.

693. Elektrimootorite, käivitus- ja kaitseaparatuuri, valgustusarmatuuri ja elektrivõrkude konstruktsioon peab vastama tootmisliigile, tuleohu kategooriale ja hoonet ümbritseva keskkonna tingimustele (tule- ja plahvatusoht, niiskus).

694. Veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste, taararemondi töökodade, maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste, elevaatorite, kuivatus-puhastustornide ja teiste ettevõtete tootmisruumides, mis kuuluvad klassi C-IIa, tuleb kasutada lühisrootoriga suletud ventileeritavaid AO tüüpi elektrimootoreid, kusjuures aparaadid ja abiseadmed (käivitid, lülitid jm.) peavad olema tolmukindlad. Elektrimootorid, käivitusaparaadid ja elektrivalgustid, mida kasutatakse niisketes ruumides, peavad olema niiskuskindlad.

Avatud ja kaitstud aparatuuri, näiteks П-käiviteid, võib kasutada ainult tingimusel, et need on paigutatud hermeetilistesse kabiinidesse.

695. Katelseadmete ja teraviljakuivatite ruumides on keelatud kasutada kuumuskindla isolatsioonita juhtmeid.

696. Seadmeid ja mehhanisme võib remontida alles pärast nende täielikku väljalülimist toitevõrgust, kusjuures väljalülimise kohtadesse tuleb riputada hoiatavad sildid.

697. Ettevõtet energiaga varustavate kõrgepinge õhu-liinide remontimisel tuleb pinge välja lülida ja liini lõpp-punktidesse riputada sildid pealkirjaga «Mitte sisse lülida — töötavad inimesed» või «Mitte sisse lülida — töö liinidel» ning kõik punktid, millest liinile võib anda pinget, tuleb maandada.

Töökohal tuleb kontrollida pinge puudumist liinil ja kahel pool töödelõiku, samuti haruliinid maandada. Madal-pingeliinid tuleb maandada ainult vahetult töökohal.

698. Käsiinstrumendid (kruvikeerajad, näpitsad, tangid jm.), mida kasutatakse elektrimontaažtööl, peavad olema isoleerainest käepidemetega.

699. Maasse paigutatud kaablid (kaablitrossid), peavad olema hoolikalt märgistatud. Kaablid peavad olema paigutatud kindlaksmääratud sügavusse ja välditud nende mehhaaniline vigastamine.

700. Mullatöid kaablitrossidel või nende läheduses võib teha ainult administratsiooni poolt spetsiaalselt määratud elektrimontööri juuresolekul.

701. Töötamisel kaabelliinidel (ühendusmuhvide montaaž jms.) ei tohi kasutada üle 12 voldise pingega kandelampe.

702. Elektrivõrkude ehitamisel ettevõtte territooriumile tuleb ette näha üksikute lõikude pinge väljalülamise võimalus arvestusega, et elektriseadmete remondi ajaks oleks pinge välja lülitatud.

703. Sulavkaitsmete vahetamine pinge all ja kalibreerimata kaitsmete kasutamine, millel ei ole markeeritud nominaalvoolu suurust, on keelatud.

704. Toru- ja korgitüüpi kaitsmeid võib vahetada pinge all, kui peetakse kinni elektriseadmete eksploateerimise ohutustehnika eeskirjadest.

Vihmase ilmaga on kaitsmete vahetamine pinget välja lülitamata keelatud, samuti ei ole lubatud kõrgepingeliinidel töötamine.

705. Äikese ajal või selle lähenemisel tuleb kõik tööd kõrge- ja madalpingeliinidel katkestada.

706. Kõigil avariitöödel tuleb rangelt kinni pidada ohutustehnika eeskirjadest.

707. Ettevõtte elektrivõrke kontrollitagu eksploatatsiooniprotsessis megaoommeetriga normaalse niiskusega ruumides vähemalt kord aastas ja niisketes ruumides vähemalt kaks korda aastas.

708. Kord kuus tuleb kontrollida elektriõhuliine, hoiatavate plakatite olemasolu, isolaatorite, piksekaitsmete, tuge ja tulperaldajate olukorda, juhtmete läbivajumise suurust ja muud.

709. Elektriseadmeid võivad teenindada ja neid remontida ning monteerida ainult vaimselt ja füüsiliselt terved isikud, kellel ei ole neid töid takistavaid vigastusi.

710. Isikud, kes võetakse elektriseadmete teenindamisega seotud tööle, peavad vastavalt NSV Liidu Tervishoiuministeriumi määrusele käima meditsiinilisel läbivaatusel. Läbi vaadatakse iga kahe aasta tagant.

711. Isikud, keda lubatakse teenindada elektriseadmeid, peavad:

a) omama tehtavale tööle ja töökohale vastava tehnilise kvalifikatsiooni järgu;

b) õppima ohutuid töövõtteid töökohal kogenud isiku vahetel juhtimisel ja läbi tegema teadmiste kontrolli kvalifikatsioonikomisjonis;

c) läbi tegema pinge alla sattunu vabastamise, kunstliku hingamise ja esmaabi andmise praktilised õppused.

712. Elektrimontöör või mehhanisme teenindav isik peab viivitamatult teatama ülemusele kõigist elektriseadmete teenindamisel märgatud ohutustehnika eeskirjade rikkumistest.

Rikke ilmselt ähvardava iseloomu puhul tuleb seade viivitamatult välja lülitada ja riputada välja hoiatav plakat või kasutada mõnda muud seadme sisselülitamist keelavat signaali.

713. Kõigil töökohtadel peavad olema üles riputatud täpsed ja selged seadmete teenindamise ohutute töövõtete instruksioonid.

714. Kui seadmete pinge on üle 1000 voldi, siis vahetuse vanema või korrapidaja kvalifikatsioon ei või olla alla 4-ndat järku, pinge puhul kuni 1000 volti — mitte alla 3-ndat järku.

715. Isikutel, kes lülitavad tööruumides ja silodes ümber üle 1000 voldiseid valgustusseadmeid, peab olema vähemalt kolmas kvalifikatsioonijärk.

Kõrguses töötades peab ümberlülitamisest osa võtma kaks isikut, kel on teine ja kolmas kvalifikatsioonijärk.

SEADMETE MAANDAMINE

716. Inimeste ohutuse kindlustamiseks peavad elektriseadmetel pingega alla ja üle 1000 voldi olema maandusabinõud ja seadme korpus maandatud.

717. Maandamisele kuuluvad kõik tootmisruumides ja väljas olevate elektriseadmete metalloosad, mis võivad isolatsiooni riknemise korral sattuda pinge alla. Siia kuuluvad:

a) elektrimasinate ja -aparaatide kered ja kaaned;

b) mõõtetransformaatorite sekundaarsed mähised;

- c) jõujaotuspunkti karkass;
- d) valgustuskilbid;
- e) kaabliühenduste korpused, kaablite ja juhtmete metallkestad (ekraanid);
- f) lülitite ja valgustite metallist korpused ning muud seadmed.

718. Voolutarbijate maandusvõrk peab olema ühendatud iseseisvalt toiteallika maandatud nullpunktiga.

719. Klassi C-IIa ruumides, kuhu kuuluvad elevaatorid, veskid, kruubitehased, jõusöödatehased ja maisi hübriidning sordiseemne töötlemise tehased, tuleb kasutada maandusjuhtmetena isoleeritud ja isoleerimata juhtmeid, mis on spetsiaalselt ette nähtud maandamiseks. Maandusmagistraalid peavad vähemalt kahes punktis olema ühendatud maandusjuhtmetega. Võimaluse korral peavad need punktid asuma ruumi erinevates otstes.

720. Maandava seadme, mille külge ühendatakse transformaatorite ja generaatorite neutraalid, takistus ei tohi olla üle nelja oomi.

Maandava seadme, mille külge ühendatakse alla 100 kVA võimsusega generaatorite ja transformaatorite neutraalid, takistus ei või olla alla 10 oomi.

721. Õhuliinide ja nende üle 200 m pikkuste harude lõpud peavad olema maandatud. Peale selle tuleb liinide ja nende harude nulljuhe maandada vähemalt iga kilomeetri tagant.

Iga korduva maandusseadme takistus ei tohi olla üle 10 oomi.

722. Maandusjuhtmed ruumides peavad olema ülevaatuses ligipäätavad.

723. Varjamata maandusjuhtmed peavad olema värvi- tatud violetseks.

724. Iga elektriseadme maanduselement peab olema ühendatud maandusjuhtme või -magistraali külge iseseisva juhtmega.

725. Mitme maandatava osa järjestikune ühendamine maandusjuhtme külge on keelatud.

726. Mittestatsionaarsete elektriseadmete pistikupesadel peavad olema spetsiaalsed kontaktid maandusjuhtme ühendamiseks.

727. Mittestatsionaarsete elektriseadmete maandusjuhtmed peavad olema vasest ja vähemalt 1,5 mm² ristlõikega.

728. Statsionaarsetest toiteallikatest või liikuva-
telektri- ja amadest elektrienergiat saavate liikuva-
te mehhanismide, masinate ja agregaatide korpus-
tel peab olema metallist ühendus nende toiteallikate
maandusseadmetega.

Liikuva-
te mehhanismide, masinate ja teraviljakuiva-
tatite töötamine ilma korraliku maanduseta on kee-
latud.

729. Maandusseadme kontaktide ja maandu-
slattide seisukorda tuleb kord aastas kontrollida. Selleks
mõõdetakse maandusseadme takistust. Kontrollkatsed
peavad toimuma järgmiselt: suvel kõige kuivema
pinnase ajal, järgmisel aastal talvel pinnase
kõige tugevama läbikülmumise ajal (seega
pinnase minimaalse juhtivuse perioodidel).

VOOLU JUHTIVATE OSADE ISOLATSIOON JA VARJESTUS

730. Elektriseadmete ekspluaterimisel peab olema
välidit juhtmestiku mehhaaniline vigastamine; ligi-
pääsetavad voolu juhtivad osad peavad olema selli-
selt maandatud, et nende teenindamine oleks ohutu.

731. Varjestus peab olema valmistatud nii, et selle
avamine ja mahavõtmine oleks võimalik ainult võt-
mete või instrumentide abil.

732. Avatud tüüpi lahkülitite (ka kaitsekatetega)
kasutamine elektrimootorite sisselülamiseks on erandi-
tult kõigis ettevõtte tootmis- ja elukondlikes ruumi-
des keelatud. Võib kasutada ainult tolmu- ja
kindlaid lahkülititeid.

Avatud tüüpi lahkülititeid võib kasutada ainult siis,
kui need monteeritakse tsehhi- või peajaotuskilbile,
kus nad on kättesaadavad erandi-
tult ainult spetsialiseeritud teenin-
davale personalile (elektrimontööridele).

733. Ei tohi lubada tolmu ja mustuse kogunemist
elektrimootorite mähistele ja korpu-
stele, käivitusaparatuurile ja teiste-
le elektriseadmete osadele.

734. Kõikide lülitite (kontaktorite, magnetkäi-
vitite, lahkülitite ja muude), samuti kaitsmete juures,
mis on monteeritud jaotuskilbile, peavad olema
pealkirjad, mis näitavad, missuguste elektrimo-
torite juurde nad kuuluvad.

735. Magnetkäivitite soojenduselemendid peavad
vastama elektrimootorite nominaalsele voolu-
tugevusele. Soojenduselementideta magnetkäi-
vitite kasutamine on keelatud.

736. Jaotuskilbi ruum peab olema suletud ja tolmukindel ning sellele paigutatud elektriseadmeid võib teenindada ainult valveelektrik.

737. Tootmisruumides, transpordigaleriidel, läbikäikudes, ladudes ja trepikodades peab olema nii töö- kui ka avariivalgustus.

738. Juhtmete soomustatud või tinast kestad, isoleer- ja terastorud (lahtise paigutuse puhul) peavad olema värvi- tud. Värv peab erinema ruumi ja tehnoloogilise otstarbega torustike värvitoonist.

LIIKUVATE MEHHAANISMIDE JA SEADMETE SISSE- NING VÄLJALÜLITAMINE

739. Mittestatsionaarsete transpordimehhanismide kasutamisel tuleb süstemaatiliselt kontrollida voolikjuhtme tehnilist seisukorda ja isolatsiooni defektide avastamisel asendada see uuega.

740. Et vähendada paindumist ja vältida juhtme traadi ohtlikku paljastumist seoses ülemäärase pingsusega, tuleb voolikjuhe kinnitada transportööri või isetteandja raami külge spetsiaalse klambriga.

741. Lahklülitid peavad olema kinnise kestaga ja dielektrilisest materjalist käepidemega. Lahklüliti kesta luugid peavad olema blokeeritud sisselüliva seadmega, nii et neid ei ole võimalik maha võtta või avada voolu välja lülimata, samuti et voolu ei ole võimalik sisse lülida enne nende tagasiasetamist ja tihedalt sulgemist.

742. Iga lahklüliti juures peab olema pistikupesa mittestatsionaarsete transportööri ja isetteandjate voolikjuhtmete sisselülimiseks.

743. Pistikute pessapistmine ja väljatõmbamine peab toimuma väljalülitatud lahklüliti puhul.

744. Mittestatsionaarse mehhanismi ümberpaigutamine voolikjuhet elektrienergia allikast lahti lülitamata on keelatud.

745. Iseliikuva transpordimasina edasiliikumisel masina korpuse voolu alla sattumise ja teenindava personali vooluga vigastamise vältimiseks on keelatud voolikjuhtmele pealesõit ja selle ülemäärane pingutamine.

746. Mittestatsionaarse ventilatsiooniseadme (ПВУ-1)

töötamise ajaks on keelatud jätta vibrovasarat puistevirna otsa, samuti on keelatud seadme juhtimispaneeli lülitamine elektrivõrku sisselülitatud pakettlülitil puhul.

Kui võrgu pinge on üle 220 voldi, siis tuleb vibrovasarat toita läbi pinget alandava transformatori. Transformaatori sekundaarne mähis (madalpinge pool) ja korpus peavad olema maandatud.

747. Lahtisel platvormil hoitava vilja ventileerimisel ПВУ-1 abil tuleb vältida niiskuse sattumist vibrovasarasse, transformatorisse ja juhtimispaneeli.

748. Ootamatute sademete puhul tuleb ventilaator viivitamatult välja lülida ja katta presendiga. Pärast sademete lakkamist võib seadme tööle panna alles siis, kui ventilaatorite elektrimootorid, vibrovasarad ja paneeli aparaatuur on täielikult kuivanud.

749. Elektrivoolu ootamatul katkemisel tuleb viivitamatult kõik lahklülitid (käivitid) välja lülida ja reostaatide käepidemed viia nullasendisse.

KANTAVAD ELEKTRIINSTRUMENDID JA -VALGUSTID

750. Elektri- ja pneumaatilise instrumendiga lubatakse töötada ainult töölistel, kes on läbi teinud spetsiaalse õppuse.

751. Kantavaid elektriinstrumente (drellpuure, mutrikeerajaid, jootekolbe, lihvmasinaid, saage jne.) võib kasutada ainult siis, kui need on täiesti korras ja pinge ei ületa 36 volti.

752. Mittekõrgendatud ohtlikkusega ruumides võib erandina kasutada kuni 220-voldise pingega elektriinstrumenti, kui on täidetud järgmised täiendavad nõudmised:

a) instrumendi korpus on hästi maandatud;

b) töötamisel kasutatakse kummikindaid, dielektrilisi kalosse või kummimatte.

753. Elektriinstrument tuleb maandada vastava läbimõõduga juhtmega, millel on eraldusmärk või -värv ning mis on korpusega ühendatud klemmi või poldi abil.

754. Kantav elektriinstrument, mille pinge on üle 36 voldi, tuleb tööks välja anda koos individuaalsete kaitsevahenditega (kummikindad, dielektrilised kalossid ja kummist jalamatid).

755. Pinge puhul üle 36 voldi peavad pistikühendusel olema kontaktid maandusjuhtme eelnevaks sundühendamiseks.

756. Kaablite kaitsekestad peavad ulatuma käsiinstrumendini ja tugevasti kinnituma sellele. Juhtmeid ei tohi olla pingutatud kohtades, kus nad kinnituvad käsiinstrumendi klambrite külge. Sisseviimise kohtadel peab olema välditud juhtmete murdumise ja isolatsiooni mahahõõrdumise võimalus.

757. 12- kuni 36-voldise sekundaarse pingega transformatorid peavad vastama nõuetele, mis on GOST-is ette nähtud kohaliku ja remontvalgustuse transformatoritele.

758. Transformatorid tuleb võrku lülitada mitmesoonelise painduva juhtme abil, mille pistikühendus on varustatud maanduskontaktiga. Juhtme pikkus transformatori võrku ühendamiseks ei tohi ületada 2 meetrit.

759. Õnnetusjuhtumite vältimiseks kõrgepinge üleminekul madalpingevõrku, mis võib aset leida isolatsiooni läbilöögi puhul, tuleb sekundaarne mähis (madalpinge) ja transformatori korpus maandada.

760. Pistikühendused (pistikupesad, pistikud), mida kasutatakse 12- kuni 36-voldise pingega korral, peavad oma konstruktsioonilt ja värvuselt erineva tavalistest pistikühendustest, mis on ette nähtud 110- ja 220-voldisele pingele ning seega vältima 12 või 36 voldi jaoks määratud pistikute ekslikku lülitamist 110- või 220-voldise pingega pistikupesadesse.

761. Kantavad volutarbijad, mis tarvitavad üle 36-voldist pinget, tuleb võrku lülitada nelja- või kolmesoonelise volikjuhtme abil, olenevalt sellest, kas tegemist on kolme- või ühefaasilise voluvõtjaga. Neljasoonelise kaabli neljas ja kolmesoonelise kolmas soon, mis on ette nähtud volutarbija korpuse maandamiseks, peavad värvuselt erineva teistest soontest.

762. Kantavate volutarbijate — elektriinstrumentide, lampide, transformatorite väljaandmisel tuleb kontrollida nende korrasolekut vähemalt kord kuus.

763. Autotransformatorite ja lisatakistuste kasutamine ohutu pingega saamiseks on keelatud.

764. Juhtmed käsielektriinstrumendini või kandelambini tuleb võimaluse korral üles riputada. Peale selle peab olema välditud juhtmete vahetu kokkupuute võimalus

metallesemetega, mille pinnad on kuumad, niisked või õli-
sed.

765. Transformaatorit on keelatud viia silosse, viljaaita, pünkrisse, trumlisse, katlasse, metallist reservuaari ja muudesse sellistesse kohtadesse.

INDIVIDUAALSED KAITSEVAHENDID

766. Elektrivoolu, elektriikaare jne. poolt elektriseadmeid teenindavatele töölistele tekitatavate vigastuste vältimiseks tuleb kasutada individuaalseid elektrotehnilisi kaitsevahendeid.

a) elektrimontööri maast ja voolu juhtivatest osadest isoleerivaid vahendeid (isoleerivad alused, jalamatid, dielektrilised kalossid, botikud, kindad jne.);

b) instrumente ja abinõusid (isoleerivad kangid, isoleerivad tangid, isoleerivate käepidemetega montaažiriistad jne.) pinge all töötamiseks;

c) pinge kontrollimise riistu (pingeindikaatoreid).

767. Kõiki elektrotehnilisi kaitsevahendeid tuleb kindlaksmääratud tähtaegadel katsetada kõrgema pinge korral. Katsetulemused vormistada spetsiaalsetes protokollides ja kõlblikuks osutunud vahendid tembeldada. Templil peab olema näidatud katseid teinud organisatsioon, katsepinge suurus, katse kuupäev, toote tööpinge.

Administratsioon on kohustatud süstemaatiliselt kontrollima kaitsevahendite korrasolekut ja puuduste ilmnelisel need viivitamatult välja vahetama.

768. Kaitsevahendeid tuleb katsetada:

a) kasutuselevõtmisel;

b) perioodiliselt, ajavahemiku järel, mis on määratud tööstusettevõtete elektrotehniliste seadmete ekspluateerimise ohutustehnika eeskirjades;

c) rikete korral või mistahes mittekorrasoleku tunnuste ilmnelisel;

d) pärast nende remonti või mistahes osa asendamist;

e) kahtluse tekkimisel kaitsevahendi korrasoleku suhtes.

Kõiki kaitsevahendite katsetuste protokolle hoitagu ettevõttes (kuni järjekordse katsetuse protokoll koostamiseni), kelle käsutuses kaitsevahendid on, ja need tuleb esitada kontrolliva isiku nõudmisel.

769. Kõigil mistahes pingega tugevooluseadmetel peavad olema vajalikud kaitsevahendid. Vastutust elektri-seadmete õigeaegse kindlustamise eest kaitsevahenditega, küllaldase kaitsevahendite tagavara ja nende arvestuse organiseerimise eest kannavad ettevõtte peainsener ja tsehhiülem.

770. Kaitsevahendite väljaandmine individuaalseks kasutamiseks tuleb vormistada spetsiaalses žurnalis, kusjuures ära näidata väljaandmise kuupäev, kaitsevahendite nimetus ja võtta saajalt allkiri.

771. Isoleerivad alused peavad olema valmistatud hästi kuivast tõrvatud ja värvitud oksteta puust raudnaelu kasutamata. Kokkupandud alust tuleb mehhaaniliselt katsetada ühtlaselt jaotatud koormusega 350 kg/m. Kasutamise käigus tuleb vähemalt kord kolme kuu jooksul läbi viia isoleerivate aluste hoolikas väline vaatlus. Aluste portselanjalgude tuleb kord iga kolme aasta järel elektriliselt katsetada.

772. Kummist jalamatid ja teekatted tuleb kasutamise käigus mitte harvem kui kord kuus hoolikalt üle vaadata ja rebenenud äärte, torkeaukude ning mullide avastamisel kasutuselt kõrvaldada; elektrotehniliselt tuleb neid katsetada üks kord iga kahe aasta järel.

773. Dielektrilised botikud, kalossid ja kindad tuleb enne iga kasutamist tolmust puhastada, hoolikalt üle vaadata ja torke- ning löikeaukude, mullide või kummi rebenemise avastamisel kasutuselt kõrvaldada. Botikuid, kalosse ja kindaid tuleb kord iga kuue kuu järel elektriliselt katsetada.

X. REMONT

ÜLDNÕUDED

774. Seadmete, hoonete ja ehitiste normaalse ja ohutu ekspluateerimise tagamiseks tuleb neile õigeaegselt teha plaanilis-ennetav remont.

Remondigraafiku peab kinnitama ettevõtte administratsioon.

775. Töötava sisseseadega ruumides võib remonti teha ainult tsehhiülema või ettevõtte peainseneri loal.

776. Enne remonditööde algust tuleb igal eraldi juhul õpetada töölistele ohutuid töövõtteid ja seda, kuidas kindlustada naabruses, lähedal asuvates tootmisloikudes töötavate inimeste ohutus.

777. Remonditöödel tootmisruumides peab töökoht olema varjestatud lahtimonteeritavate, tihedalt põrandale toetuvate kilpidega.

778. Seadmete remonti võib alustada alles pärast nende seiskamist, ajamrihmade mahavõtmist või elektrivoolu väljalülitamist, avade ja luukide sulgemist jne., samuti tuleb enne kontrollida kõigi lähedal paiknevate masinate, pin-kide, aparaatide ja transmissioonide pöörlevate osade varjestuse olemasolu.

Enne seadmete remondi algust peab käivitusseadme juurde olema riputatud hoiatav silt «Mitte lülitada, remont!».

779. Remonditöölisel peavad olema kerged (hingedel kaantega) metallist või puidust kastid instrumentide ja väikeste detailide hoidmiseks.

780. Läbikäigurajad ja läbisõiduteed tõstemehhanismide töötsoonis peavad olema suletud ja hoiatussiltidega.

781. Remonditööd kõrgemal kui 1,5 m tuleb teha alusplatvormidelt või spetsiaalsetelt platvormidega redelitelt, millel on 1 m kõrgused ja alt 20 cm ulatuses kinniste servadega käsipuud. Sellel kõrgusel tööde tegemine tavalisel moel kuhugi vastu toetatud redelitelt on keelatud.

782. Kõrgel välistöid tegevatel töölistel, näiteks isevoolutorude, õhutorude, tsüklonite jne. remontijatel, olgu kaitsevööd ja trossid, ilma milleta ei tohi neid tööle lubada. Kaitsevöö keti (trossi) kinnituskohad tuleb töölistele varem kätte näidata.

783. Kõrgel töötajatele ettenähtud kaitseabinõude (korvid, vintsid, vööd jne.) ehitus ja eksploatatsioon peavad vastama kehtivate standardite ja ohustustehnika eeskirjade nõuetele.

Iga kord enne tõstmise algust tuleb tõstemehhanismid ja kaitseabinõud hoolikalt üle vaadata ja kontrollida kinnituselementide tugevust.

784. Tööd kõrgel, samuti seadmete ja muude koorinuste tõstmine ning horisontaalne ümberpaigutamine tuleb teha õige tööviisi ja -võtte kasutamise ja ohustustehnika nõuetest

range kinnipidamise eest vastutava insener-tehnilise töötaja juuresolekul.

785. Töökojas peab lukksepa töökohal olema töölaud, mida on tolmust ja jäätmetest hõlpus puhastada. Töölaud tuleb paigutada akende suhtes nii, et valgus langeks vasaakult.

786. Töölaud peab olema tugevasti põranda külge kinnitatud. Töölaua kõrgus peab lukksepalet töötamisel tagama õige asendi. Töölaua laius peab olema vähemalt 0,75 meetrit.

787. Töölaudade vahekaugus, kui nende vahele jäävad kaks töökohta ja läbikäik, peab olema vähemalt 1,8 meetrit.

788. Töölaudade ja ruumi osade vahekaugus, kui nende vahele jäävad üks töökoht ja läbikäik, ei või olla alla 1,2 meetri.

789. Töölaudadel peavad olema instrumentide hoidmiseks vabalt liikuvad sahtlid.

790. Kruustangid, laua-puurpingid ja muud töölauale paigutatud seadmed, peavad olema tugevasti kinnitatud.

791. Kruustangid paigutatakse töölauale olenevalt töödeldavate detailide suurusest; kaugus kruustangide telgede vahel ei tohi seejuures olla alla 1,25 meetri.

792. Kruustangide pakid peavad olema karestatud ja tagama töödeldavate detailide tugeva kinnituse.

KÄSIINSTRUMENT

793. Administratsioon ei tohi lubada rikkis, kulunud või tööle mittevastava instrumendi väljaandmist ja kasutamist. Rikkis instrumentide hoidmiseks peab tööriistade ruumis (laos) olema eraldi koht.

794. Lukksepa- ja sepavasarate tööpinnad peavad olema pisut kumerad, mitte vildakud ega ära taotud ja pragudeta. Vasar peab olema kidadega metallkiilude abil tugevasti kinnitatud varre külge.

795. Kõikide instrumentide (viilid, peitlid jt.) käepidemed, millesse kinnitub instrumendi teravdatud ots, peavad vastama instrumendi suurusele ja neil peavad olema bandedažrõngad.

796. Kõikide kasutatavate instrumentide (lukksepa-vasarate, sepavasarate jne.) käepidemed peavad olema sileda

pinnaga ja tugevatest ning sitketest puiduliikidest (saarest, kasest, tammest jne.). Okaspuitu ja toorest materjali on käepidemete valmistamiseks keelatud kasutada.

797. Löökinstrumentidel (meislitel, ristmeislitel, kärnidel jt.) ei tohi olla pragusid, kiskusid ja pealeneetumisi.

798. Meisli üldpikkus peab olema vähemalt 150 mm, kusjuures väljavenitatud osa vähemalt 60 kuni 70 mm.

Meisli lõikeserv peab olema sirge või veidi kumer välja poole.

799. Töötamiseks meisliga, ristmeisliga või teiste löökinstrumentidega on administratsioon kohustatud töölisi varustama kaitseprillidega ja jälgima nende kasutamist. Õnnetusjuhtumite vältimiseks inimestega tuleb metalli raiumise kohad varjata kilpidega või tihedast võrgust sirvidega.

800. Mutrivõtmed peavad vastama mutrite- ja poldipeade mõõtmetele, neil ei tohi olla pragusid ega muljutud kohti. Võtmete tööpinnad peavad olema rangelt paralleelsed ja ümardumata. Reguleeritavate võtmete liikuvad osad peavad olema töökindlad. Võtmekäepidemeid on keelatud pikendada torude ja teiste esemete abil.

801. Kruvikeeraja tööosa peab olema välja venitatud ja lamestatunud sellise paksuseni, et ta läheks ilma lõtkuta kruvipea lõhesse.

802. Pneumaatilistel löökinstrumentidel (pneumaatilised vasarad, meislid jt.) peavad olema löökosa väljalendamist takistavad seadised.

803. Pneumaatilise instrumendi klapid peavad olema hästi sobitatud ega tohi suletult õhku läbi lasta.

Klapid peavad kergesti avanema ja kiiresti sulguma surve katkestamisel juhtimiskäepidemele.

804. Pneumaatilised vasarad peavad olema hästi reguleeritud ja ilma suure tagasilöögita.

805. Voolikud peavad olema õigemõõtmelised. Nende kinnitamise moodus instrumendi ja torujuhtme külge peab vältima vooliku purunemist õhusurve mõjul.

806. Elektri- ja pneumaatilisel instrumendil peab olema pass. Iga kuu peab kvalifitseeritud personal neid instrumente katsetama ja kontrollima, kusjuures tulemused tuleb märkida vastavasse žurnaali.

Rikkis instrument tuleb viivitamatult kasutuselt ära jätta ja remonti anda.

TREIPINGID

807. Kinnitusseadised (tagumine tsenter, padrun jt.) peavad detaili kinnitama kiiresti ja tugevalt.

808. Kinnitusseadised (padrun, plaanseib jt.) peavad olema paigaldatud nii, et töötamisel ja spindli pöörlemise reverseerimisel oleks välditud nende spindlilt lahtikeerdumine või -murdumine.

809. Kinnitusabinõude välistel pindadel ei tohi olla süvendeid ega väljaulatuvaid osi. Kui neid siiski on, peavad väljaulatuvate osadega padrunid ja plaanseibid olema varjestatud.

810. Pikkade detailide töötlemiseks tuleb kasutada lünette.

811. Voolavat laastu andvate metallide töötlemisel tuleb lõikamise ajal kasutada laastu murdmiseks vastavaid instrumente ja seadiseid (laastumurdjad), kuid murde-laaste andvate metallide puhul — laastude ärajuhtijaid.

812. Lattmaterjali töötlemisel tuleb treipinkidel paigaldada spindlist väljaulatuva lati osa jaoks varjestus. Varjestus peab olema kinnitatud tugevatele alustele ja tagama müratu töö.

813. Väljaulatuvate osadega, väljalõigetega ja soontega detailide käsitsi poleerimine ja viilimine pinkidel on keelatud.

814. Töödeldavate detailide puhastamine pinkidel liivapaberiga peab toimuma spetsiaalsete seadeldiste abil.

HÖÖVELPINGID

815. Pingi gabariitidest üle ulatuv laua ja liuguri liikumistsoon tuleb varjestada barjääride või teiste abinõudega, mis takistaksid tööliste sattumist sellesse tsooni.

816. Pikihöövelpinkide käigu reverseerimismehhanism peab olema varjestatud.

817. Höövelpinkide etteandemehhanismid (ekstsentriskud, pörkemehhanismid, hammaslatid ja -rattad) peavad olema varjestatud.

818. Pikihöövelpinkide tugede ja laua vahemikud tuleb varjestada kilpidega.

819. Pikihöövelpinkidel peab olema terahoidja automaatne tõstemehhanism.

820. Hõõvelpinkidel peavad olema laastujuhtijad, laastukogujad ja õlikogujad.

FREESPINGID

821. Hooratastega pinkidel peavad olema kindlalt tegutsevad pidurid.

822. Freesi lõikeosad, mis tööpingi töö ajal töödeldava detailiga kokku ei puutu, peavad olema kaetud tugevate ja eksploatatsioonis mugavate varjestustega.

823. Koostatud freesidel peavad olema seadised, mis väldivad terade väljalendamist töötamisel.

824. Freeside kinnitamisel pingile tuleb kasutada seadiseid, mis väldivad käte vigastamist.

825. Freese tuleb hoida ja transportida spetsiaalsetes karpides või pakendites.

826. Horisontaal- ja pikifreespinkide raami pingutuskrüvide pead peavad olema varjestatud.

PUURPINGID

827. Puurpinkide padrunitel ei tohi olla väljaulatuvaid osi; kui konstruktiivselt pole võimalik neid vältida, tuleb kasutada siledaid katteid. Padrunite kinnitusmehhanismid peavad tagama instrumentide tugeva kinnituse ja täpse tsentreerimise.

828. Kõik töödeldavad detailid tuleb kinnitada kruus- tangidesse, konduktoritesse või teistesse seadistesse, mis on tugevasti kinnitatud laua või puurpingi plaadi külge.

829. Detailide vahetamiseks ja kinnitamiseks tööpingi töö ajal tuleb valmistada vastavad mugavad ja ohutud abinõud (pöördlauad, konveierid jms.). Detailide vahetamine ja kinnitamine tööpingi töö ajal ilma vastava seadiseta on keelatud.

830. Spindli pöörlemise ajal puuri või mõne muu instrumendi vahetamine on lubatud ainult ohutute kiirvahetuspadrunitel kasutamise korral.

831. Mitmespindlilistel pinkidel peab iga spindli käivitamiseks ja väljalülitamiseks olema spetsiaalne seadis. Kui töös kasutatakse üht spindlit, peavad ülejäänud olema välja lülitatud.

832. Sitketesse metallidesse aukude puurimise spiraalpuuridel peavad olema laastumurdmissooned.

ABRASIIVINSTRUMENDIGA PINGID (LIHV- JA TERITUSPINGID)

833. Abrasiivinstrumendi valik, paigaldamine, katsetamine, balansseerimine, varjestus ja eksploatatsioon peavad vastama kehtivale GOST-ile «Abrasiivinstrument».

834. Abrasiivinstrumenti võivad tööpingile paigaldada ainult spetsiaalse väljaõppega isikud.

835. Jahutuseta töötavatel abrasiivinstrumendiga pinkidel peavad olema tolmuimejad.

836. Terituspinkidel peavad olema läbipaistvad kaitsekraanid, mis on blokeeritud pingi käivitusseadmega.

SEPATÖÖD

837. Sepikoda peab olema avar ja valge. Ääside põlemisjääkide eemaldamiseks tuleb ette näha loomulik või kunstlik ventilatsioon.

838. Sepikojas võib olla muldpõrand, kuid see peab olema tasandatud ja kinni tambitud.

839. Ahjude ja ääside paigutus sepikojas peab olema selline, et töölistel oleks piisavalt ruumi ning nad saaksid takistamatult jälgida ahjude ja ääside tööd.

840. Alasi puidust alusel peab olema kaks metallist bandaaži ja maasse kinnitamise varras. Alasi peab olema õigesti paigaldatud ja tugevasti aluse külge kinnitatud. Kahe alasi vaheline kaugus ei või olla alla 3 meetri.

841. Sepikojas peavad instrumentide hoidmiseks olema spetsiaalsed riulid.

PUIDU PIKISAAGIMISE KETASSAED

842. Saeketta pind peab olema sile ja pragudeta. Sae hammaste liikumise suund puidu juurdelükkamise kohal peab olema ülevalt alla.

843. Pealepoole lauda jääv sae osa peab olema varjestatud tugeva kaitsekattega, mis automaatselt langeb saetava puidu peale.

844. Alumine, laua alla jääv sae osa peab olema kaetud kahe kaitsekilbiga, mis asuvad teineteisest mitte kauge-

mal kui 10 cm ja ulatuvad vähemalt 5 cm üle saehammaste.

845. Ülemise osaga töötava sae taha 10 mm kaugusele tuleb paigutada lahtikiiluv nuga. Noa paksus, välja arvatud tera, ei või olla väiksem saetee laiusel ja kõrgus peab olema selline, et noa ülemine osa ulatuks välja ka kõige jämedamast sellel sael saetavast puidust.

846. Ketassae laual peab olema ümberpaigutatav juhtliist (nurgik), mis väldib puidu viltuminekut saagimise ajal.

847. Puidu ohutuks edasilükkamiseks saagimisel peavad olema spetsiaalsed seadised või korralikud tõukelatid (klotsid).

PUIDU PÕIKISAAGIMISE PENDELSAED

848. Pendelsae vastukaal peab olema nii suur, et sae viimiseks tööasendisse oleks vaja töölise jõudu.

849. Pärast saagimise lõpetamist peab saag automaatselt vastukaalu mõjul minema toe taha, mis piirab töölauda tagantpoolt, ja seejärel jääma liikumatusse asendisse.

850. Ülevalt pealelastava saeketta ülemine osa peab olema kuni tööosani täielikult kaetud saeraami külge kinnitatud tugeva kattega.

LINTSAED

851. Saelint liikugu puidu etteande kohas ülevalt alla.

852. Lintsaagidel peavad olema kiiresti tegutsevad pidurseadmed.

853. Saelindi allaliikuv osa peab olema varjestatud tugeva liikuva kattega, mis on paigutatud nii madalale, kui seda lubab saetava puidu jämedus.

854. Saelindi ülesliikuv osa peab olema varjestatud tugeva liikumatu kattega.

855. Lintsaed ülemine lindiratas peab ülevalt ja külgedelt olema varjestatud tugeva metallkattega.

856. Lintsaed alumine lindiratas peab olema väljastpoolt kaetud avadeta kaitsekilbiga.

857. Kõigil lintsaagidel peavad olema lindi liikumise

suunas ümberpaigutatavad rullid, mille abil antakse sae tagumisele servale enne lõikamist õige suund.

858. Lindirataste telgede paralleelsust tuleb tsehhiülemal (töökojaülemal) perioodiliselt kontrollida.

VERTIKAALSED SAERAAMID

859. Kõik saeraami saed peavad olema õigesti paigaldatud, tugevasti kinnitatud, ühesuguste vahekaugustega ja ühtmoodi pingutatud. Vastavust nendele nõuetele tuleb kontrollida enne vahetuse algust.

860. Kui saeraami üleviimise kahvel ja väntvõll asuvad korrustel, siis peab alumisel korrusel olema seadis, mis takistab remondi ajal ülevalt raami käikulaskmist. Seejuures peavad mõlemad korrused olema ühendatud vastava signalisatsiooniga, et alumise korruse töölistel saaksid anda signaali saeraami allalaskmise võimaluse kohta ülemise korruse töölistele ja vastupidi.

861. Kogu saeraami esimesel ja teisel korrusel asuv ajammehhanism — peavõll, väntvõllid, kepsud, rihmaseibid, hoorattad, hammas- ja tiguülekanDED, ketid ja muud — peab olema varjestatud tugevate metallkatetega.

862. Kui saeraami ülemised valtsid on toitvad, tuleb tarvitusele võtta abinõud valtside iseenesliku allalaskumise vältimiseks saagide vahetamise või muude tööde ajal.

PUIDUHÖÖVELDAMISPINGID

863. Höövelpingi pilu tööosa peab olema tihedasti suletud automaatselt töötava varjestusega, mis ei takista pingil töötamist.

864. Höövelpingi pilu mittetööosa (juhtliistu taga) peab olema täielikult suletud juhtliistu mistahes asendi puhul.

865. Höövelterade kinnitamise võll peab olema ümmarguse ristlõikega.

866. Höövelpingi pind ja servad peavad olema tasased ning pilu servad selliselt kaldu, et laua servade ja terade poolt moodustatava ringi vahe ei oleks üle 2 mm.

867. Kõvade puiduliikide puhul terade väljaulatus ei või olla üle 1 mm ja pehmete liikide puhul üle 3 mm.

868. Statsionaarsed elektrikeevitustööd peavad toimuma selleks ettenähtud ruumides.

869. Töötada teistes ruumides ja väljas võib ainult kooskõlastatult kohaliku tuletõrjega. Seejuures tuleb kasutusele võtta abinõud läheduses töötavate tööliste kaitsmiseks elektrikaare kiirguse kahjuliku mõju eest. Selleks võib kasutada 2 m kõrgusi kilpe, sirme jm. Vihma- või lumesaju ajal on lahtise taeva all keevitamine keelatud.

870. Töötamisel reservuaarides, kateldes, tsisternides ja muudes taolistes kohtades peavad elektrikeevitajad kasutamata kummist jalamatte ja kalosse. Väljas peab olema spetsiaalselt instrueeritud tööline, kes vajaduse korral saab keevitajale abi osutada.

871. Alla 5 m kaugusel kergesti süttivatest ja tuleohtlikest materjalidest on keevitamine keelatud. Samuti on keelatud hoida kergesti süttivaid materjale keevitusruumis.

872. Elektriikaare toitmine vahetult jaotusvõrgust on keelatud. See peab toimuma läbi keevitustransformaatori või -generaatori.

873. Transformaatorite ja generaatorite lülimine elektrivõrku võib toimuda ainult lahkülitite abil.

874. Kohtades, kus kasutatakse mittestatsionaarseid keevitusseadmeid, tuleb ette näha blokeeritud lahkülitid klemmidega, mis on spetsiaalselt ette nähtud keevitusagregaatide lülimiseks. Blokeerimine peab vältima juhtmete ja aparaatide ühendamist (ja lahtiühendamist) klemmidega, kui viimased on pingestatud.

875. Reservuaare, tsisterne, paake, tünne ja teisi mahu- teid, kus olid põlevad ja plahvatusohtlikud ained, võib keevitada alles pärast hoolikat puhastamist, pesemist, läbi-aurutamist ja ventileerimist. Keevitamisel peavad mahuti- te avad (luugid, sisse- ja väljavalamisavad jne.) olema avatud.

876. Keevituskohtades peavad olema seadised (statiivid jms.) elektroodihoidjate paigutamiseks või ülesriputamiseks lühiajalistel töövaheagadel.

877. Mittestatsionaarsed keevitusagregaadid tuleb nende ümberpaigutamise ajaks elektrivõrgust välja lülida.

878. Elektroodihoidja peab kindlalt hoidma elektroodi.

Elektroodihoidja käepide peab olema valmistatud dielektrilisest soojaisolatsioonimaterjalist.

879. Keevitusvoolu juhtmeid ei tohi kokku panna gaasikeevituse voolikute ja torujuhtmetega.

880. Mittestatsionaarsete keevitusseadmete teine juhe peab olema samuti isoleeritud nagu elektroodihoidjaga ühendatud juhe. See nõue langeb ära, kui keevitatav ese on ise teiseks juhtmeks.

881. Kõik käsirattad, käepidemed, nupud jms., millega keevitaja puutub kokku keevitamisel, peavad olema valmistatud dielektrilisest materjalist.

882. Kaitseks lahtise elektrikaare kiirguse eest peab keevitaja töötama maskis või kaitsekilpidega, millel on eri läbipaistvusega kaitseklaasid (valgusfiltrid) ЭС. Kaitseklaasid valitakse erineva läbipaistvusega sõltuvalt keevitusvoolu tugevusest ja nimelt: ЭС-100 — kuni 100-amprise keevitusvoolu puhul, ЭС-300 — 100- kuni 300-amprise keevitusvoolu puhul ja ЭС-500 — üle 300-amprise keevitusvoolu puhul. Kaitseklaaside valmistamine välise värvimise teel on keelatud.

883. Keevitusaparaadid (raamid, korpused, generaatorite katted, regulaatorid ja transformaatorid), keevituslauad ja -plaadid peavad olema maandatud, elektroodihoidjate käepidemed hästi isoleeritud.

884. Aparaaadi ja keevituskoha juurde viivad juhtmed peavad olema elastsed, mehaaniliste vigastuste eest kaitsitud ning hea isolatsiooniga.

885. Niisketes kohtades töötades peab elektrikeevitaja olema kuival või kummist matiga kaetud laual.

886. Elektrikeevitusseadme toiteks kasutatava generaatori või transformaatori klemmide pinge ei või kaare süttimise momendil ületada alalisvoolu masina puhul 110 ja vahelduvvoolu masina puhul 70 volti.

887. Sisselülitatud aparaaadi puhul on elektroodide puhastamine keelatud.

888. Sõltuvalt töötingimustest peavad elektrikeevitajatega koos töötavatel abitöölistel olema kilbid, maskid või autojuhi prillide tüüpi klaasidena C prillid.

889. Keevisõmbluse puhastamisel šlakist ja tagist peavad töölisel prügi silma sattumise vältimiseks kasutama kaitseprille.

890. Elektrikeevitusseadmetel peavad olema agregaa-

tide ja aparaatide otstarvet ja nende ühendamist selgitavad elektriskeemid.

891. Ettevõtte administratsioon on kohustatud, arvestades kohalikke olusid, välja töötama elektrikeevitustööde ohutustehnika instruksiooni, mis tuleb välja anda keevitajaile ja riputada nähtavatele kohtadele keevitustööde paiga juurde.

892. Elektrikeevitustöödele lubatakse ainult isikuid, kes on õiendanud vastava programmi kohased eksamid ja saanud elektrikeevitustööde tegemise õiguse.

GAASIKEEVITUSTÖÖD

893. Atsetüleenigeneraatorid peavad olema tugeva konstruktsiooniga, gaasi mitte läbi laskma ja vältima atsetüleeni rõhu tõusmist generaatoris üle 1 kg/cm^2 .

Temperatuur gaasigeneraatoris kõigil gaasi saamise juhtudel ei tohi ületada 50°C .

894. Atsetüleenigeneraatorid tuleb paigaldada spetsiaalses ruumis (generaatoriruumis). Atsetüleenigeneraatorite paigaldamine elu- ja tööruumides ning nende all on keelatud.

Generaatoriruum peab olema kerge laega, valge, kuiv ja loomuliku ventilatsiooniga. Talvel ei või temperatuur generaatoriruumis olla alla $+5^\circ \text{C}$.

Generaatoriruumis võib kasutada ainult auru- ja vee-
kütet.

895. Sisenemine lahtise tulega generaatoriruumidesse, samuti suitsetamine seal on keelatud. Selle kohta peab olema sissepääsudel välja pandud vastav teadaanne.

896. Generaatoriruumis tekkinud tulekahju tuleb kustutada ainult kuivade tulekustutusvahenditega.

897. Generaatoreid ja nende osi, mis on külmunud ruumi temperatuuri juhuslikul langemisel alla nulli, võib soojendada ainult kuuma vee või auruga.

898. Vahemaa mittestatsionaarsete gaasigeneraatorite või bensiini- ning petrooleumipaakide ja kasutusel oleva raudtee vahel peab olema vähemalt 10 meetrit. Samuti peab gaasikeevitajate ja gaasilõikajate töökohtade ning gaasigeneraatorite, hapniku- ja atsetüleeniballoonide vahe olema vähemalt 10 meetrit.

899. Reduktoritega balloone on keelatud kasutada ilma manomeetriteta, rikkis manomeetritega või sellistega, mille kontrollimise tähtaeg on möödas.

900. Pärast ballooni kasutamist peab sellesse jääma 0,5-atü surve.

901. Avatud, kuid täielikult kasutamata kaltsiumkarbiidiga trumlid tuleb kaantega tihedasti sulgeda.

902. Gaasigeneraatori tehnilist seisukorda tuleb enne iga vahetuse algust kontrollida.

903. Karbiidianumate avamiseks ei või kasutada jootelampe ega muid instrumente ja vahendeid, mille kasutamisel võivad tekkida sädemed.

904. Karbiidi peenestamine ja kaalumine peab toimuma eraldi ruumis, kusjuures võimalikult välditagu tolmu tekkimist ja kogunemist. Sellega tegelevatel töölistel peavad olema spetsiaalsed respiraatorid ja kaitseprillid.

905. Gaasi plahvatamise vältimiseks kõrgel rõhul on keelatud gaasigeneraatori surve tõstmiseks panna kuplile raskusi.

906. Gaasigeneraatori töötamise ajal on keelatud sellele läheneda põleva sigaretiga, põletiga, jootelambiga või üldse tulega.

907. Mittestatsionaarse generaatori puhastamine, lahti võtmine ja kokkupanemine vahetult tööruumides on keelatud.

908. Juhul kui generaator laseb gaasi läbi, võib lekki miskohta otsida ainult seebivee abil, kuid mitte mingil juhul tulega.

909. Gaasigeneraatori voolikud peavad olema õigesti ja tihedalt ühendatud generaatori, reduktori ja põleti külge. Voolikud olgu kaitstud kõikvõimalike mehhaaniliste vigastuste, tule jms. eest. Isoleerpaelaga või teiste materjalidega parandatud voolikutega töötada ei tohi.

910. Keevitaja ei tohi töötada ilma spetsiaalsete kaitseklaasidega prillideta.

911. Igal keevitajal peab töötamise ajal olema põleti niisutamiseks anum puhta külma veega.

912. Hapnikuga täidetud balloonide pihta ei tohi lüüa ega lasta neid kukkuda. Balloonide kandmine õlgadel on keelatud. Balloonide paigutamine soojusallika lähedale või päikesekiirte kätte on keelatud.

913. Tagavara gaasiballoonid, mida ei kasutata antud

töö juures, peavad asuma ainult balloone hoidmiseks kohandatud erilaos.

914. Balloone on keelatud transportida kaitsekapsliteta ventiilide otsikutel ja ilma kogu ventiili katva kaitsekapslita.

915. Ballooni kapslit ei tohi eemaldada vasara ja meisli abil või mõnel muul viisil, mis võib tekitada sädemeid.

916. Kestvatel töövaheaegadel tuleb hapnikuballooni ventiil sulgeda, reduktori survekrui järelle anda ja atsetüleenikraan sulgeda.

917. Ettevõtte administratsioon on kohalikke olusid arvestades kohustatud välja töötama gaasikeevitustööde ohutustehnika instruksiooni, mis tuleb välja anda keevitajatele ja riputada nähtavasse kohta keevitustööde kohal.

918. Gaasikeevitustöödele lubatakse ainult isikuid, kes on õiendanud vastava programmi kohased eksamid ja saanud gaasikeevitustööde tegemise õiguse.

XI. TÖSTEMEHHANISMID

919. Tõstemehhanismide ehitus ja eksploatatsioon peab vastama NSV Liidu Riikliku Mäetehnilise Järelevalve poolt kinnitatud «Tõstekraanade ehituse ja ohutu kasutamise eeskirjadele».

Need eeskirjad kehtivad iga tüüpi kraanade, inimeste ja koorma tõstmiseks ettenähtud elektri- ja käsitalide ning vintside kohta. Samuti peavad vastama nende eeskirjade nõuetele kõik koorma kinnitamisel kasutatavad abivahendid (näiteks trossid, traaversid, haardekangid jne.), mis riputatakse tõstemasina haardeorgani külge.

920. NSV Liidu Riikliku Mäetehnilise Järelevalve ringkondade valitsustes ei kuulu registreerimisele järgmised «Tõstekraanade ehituse ja ohutu kasutamise eeskirjades» loetletud tõstemehhanismid:

a) kõik käsiajamitega kraanade tüübid, samuti need, mille edasiliikumise mehhanism on käsiajamiga, kuid tõstemehhanismina kasutatakse pneumosilindrit;

b) põrandalt, maast või liikumatult platvormilt juhitud masinajamiga sild-, pöörd- ja liikuvad konsoolkraanad;

c) masinajamiga ja konstantse väljaulatusega ilma koormavankrita noolkraanad;

d) masinajamita liikumatute tugeodega kaabelkraanad;

e) masinajamiga mittestatsionaarsed tõstenooled;

f) inimeste ja koorma tõstmiseks ettenähtud elektri- ja käsitalid;

g) kõik koorma kinnitamiseks kasutatavad abivahendid, mis riputatakse tõstemasina haardeorganj külge.

921. Tõstemehhanismidel, koorma kinnitamisel kasutatavatel abivahenditel ja tõstemehhanismide abil koorma transportimiseks kasutataval taaral peavad olema individuaalsed numbrid ning nende numbrite järgi kantakse nad ettevõtte või tsehi vastavasse arvestusžurnaali. Tõstemehhanismide andmed tuleb žurnaali kanda passi alusel, koorma kinnitamisel kasutatavate abivahendite ja taara omad aga nende koos koormaga katsetamise ja arvutuste alusel.

922. Kõik kasutuselevõetavad tõstemehhanismid, samuti koorma kinnitamisel kasutatavad abivahendid tuleb enne käikulaskmist tehniliselt üle vaadata.

923. Töös olevad tõstemehhanismid tuleb perioodiliselt, kuid mitte harvem kui iga 12 kuu tagant tehniliselt üle vaadata.

924. Mittekorrallised tehnilised ülevaatused peavad toimuma järgmistel juhtudel:

a) pärast montaaži, mis on seotud tõstemasina teise kohta üleviimisega;

b) pärast tõstemasina ümberehitamist, mis on seotud tõstevõime muutumisega, või pärast kapitaalremonti;

c) pärast kapitaalremonti, tõstemasina fermide, tugede, noole jms. ümberehitamist või vahetamist;

d) pärast tõstemehhanismide, konksu, samuti koorma-, noole-, kande- ja vanditrosside vahetamist.

925. Tõstemehhanismi tehnilisel järelevaatusel tuleb teha staatilised ning dünaamilised katsetused. Tehnilisel järelevaatusel tuleb kontrollida mehhanismide ja elektri-seadmete, ohutusseadmete, pidurite ja juhtimisaparaatide ja signalisatsiooni tööd, valgustust, konksu (kulumist ja pragude puudumist) ja viimast klambri või traaversi külge kinnitatavate detailide olukorda, trosside, plokkide, telgede ja nende kinnitusdetailide olukorda, koorma ning noole tõstmise polüspastide jms. olukorda.

926. Tõstemehhanismi tuleb staatiliselt katsetada ettenähtud tõstevõimest 25% suurema koormusega, milleks teda hoitakse 10 minutit 100 mm kõrgusel.

927. Perioodilistel tehnilistel järelevaatustel, samuti pärast tõstemehhanismi ja konksu vahetamist toimuvatel mittekorralistel ülevaatustel võib staatiliselt katsetada koormusega, mis ületab tõstevõime 10%.

928. Masina mehhanismide ja pidurite töö kontrollimiseks katsetatakse tõstemehhanismi dünaamiliselt suurima koormusega.

Perioodilisel järelevaatusel võivad dünaamilised katsetused toimuda koormusega, mis ületab tõstevõime 10%.

Dünaamilise katsetuse puhul tuleb koormust korduvalt tõsta ja langetada, samuti kontrollida masina kõiki teisi mehhanisme.

929. Inimeste tõstmiseks ettenähtud vintside tehnilisel järelevaatusel peab staatiliselt katsetama tõstevõimet kahekordselt ületava koormusega, dünaamiliselt aga koormusega, mis ületab tõstevõime 10%.

930. Tehnilise järelevaatuse teinud isik peab kandma tulemused tõstemehhanismi passi.

Nimetatud märkusega kinnitatakse, et tõstemehhanism vastab käesolevate eeskirjade nõuetele, valmistajatehase instruktsioonile ja on korras.

Tehnilise järelevaatuse rahuldavate tulemuste korral kirjutab järelevaataja tõstemehhanismi passi märkuse, et mehhanismiga lubatakse töötada, ja järgmise järelevaatuse kuupäeva.

931. Tehnilisel järelevaatusel tuleb ka koorma kinnitamisel kasutatavad abivahendid üle vaadata ja neidki katsetada.

Kinnituskette ja -trosse tuleb katsetada koormusega, mis ületab kahekordselt nende nominaalse tõstevõime. Traaverseid, haardeseadmeid ja teisi abivahendeid tuleb katsetada koormusega, mis ületab nende tõstevõime 25%.

Kõigi kinnitusabinõude katsetamine peab kestma 10 minutit. Tehnilisel järelevaatusel tuleb taara hoolikalt üle vaadata.

932. Isik, kelle kohuseks on abiseadmete teenindamine, peab eksploatatsiooni käigus perioodiliselt läbi viima nende ülevaatusi administratsiooni poolt kindlaksmääratud tähtaegadel, kuid mitte harvemini kui:

a) iga 6 kuu järel traaversi ja haardekangide ülevaatus;

b) iga kuu järel haardeseadmete ja teiste haarajate ülevaatus;

c) iga 10 päeva järel kinnituskettide ja -trosside ning taara ülevaatus.

Koorma tõstmisel kasutatavate abivahendite ja taara ülevaatus tulemused tuleb kanda abiseadmete ülevaatus žurnaali.

933. Ettevõtte administratsioon on kohustatud kindlustama tõstemehhanismide ja tõstmisel kasutatavate abimehhanismide korrasoleku. Selleks peab olema organiseeritud vajalik teenindamine, järelevalve ja õigeaegne järelevaatus, samuti peavad olema tagatud ohutud töötingimused.

934. Tõstemehhanismidel töötada ja neid teenindada võivad ainult spetsiaalse väljaõppe saanud isikud (kraanajuhtid, lukksepad, montöörid, troppijad, haakijad jt.), kellel on tunnistus, mis annab õiguse nende tööde tegemiseks.

Autokraana juhtimise võib usaldada autojuhile alles pärast seda, kui ta on läbi teinud spetsiaalsed õppused ja teda on atesteeritud kvalifikatsioonikomisjonis.

935. Tõstemehhanisme juhtida, koormat siduda ja konksu otsa kinnitada, abiseadmeid teenindada ja signaliseerida võivad vähemalt 18 aasta vanused töölised, kes on käinud meditsiinilisel läbivaatusel.

936. Kraanajuhte, masiniste, lukkseppi, montööre, troppijaid ja haakijaid võib vormistada tööle pärast seda, kui neile on antud tunnistus väljaõppe kohta. Kraanajuhtidele, masinistidele, nende abidele ja troppijatele tuleb enne nende tööle lubamist välja anda töötamisinstruktsioon.

937. Vastutus ettevõtte, tsehhi või jaoskonna tõstemehhanismide korrasoleku ja ohutu töö eest tuleb käskkirjaga panna tehnilise administratsiooni esindajale, kellel on vastav kvalifikatsioon (tsehhi juhataja, peamehaanik, jaoskonna juhataja).

938. Inimeste tõstmiseks ettenähtud käsiajamiga vintsidel peavad olema ohutud käepidemed, mille konstruktsioon võimaldab tõsta ja langetada ainult käepideme pideva pööramise korral, kusjuures laskumise kiirus ei tohi ületada 20 m/min.

939. Inimeste tõstmiseks ettenähtud elektriajamiga vint-

sidel peab olema mootori väljalülitamisel automaatselt tegutsev klotspidur. Nende vintside trumli ja elektrimootori võll peavad olema sidestatud hammas- või tiguülekande abil.

940. Rihm- ja friktsioonajameid ning friktsioonsidureid ei tohi kasutada. Elektriajamiga vintsidel peab olema ohutu käsiajamiga laskumismehhanism.

941. Tõstemehhanisme võib kasutada ainult nende koormate tõstmisel ja ümberpaigutamiseks, mille kaal ei ületa masina tõstevõimet.

942. Koorma tõstmise ja ümberpaigutamise koht peab töötamise ajal olema hästi valgustatud.

943. Vintsid peavad olema kinnitatud vundamendile või neil peab olema ballast, et tagada vintsi püsivus kahekordse töökoormuse puhul.

944. Inimeste tõstmise korv olgu kinnitatud nii, et ta ei saa ümber minna. Inimeste tõstmise korv peab olema varustatud vähemalt 1,2 meetri kõrguse kaitsevõrega.

945. Terastrossid peavad vastama kehtivatele riiklikele standarditele ja neil peab olema valmistajatehase tunnistus (sertifikaat) selle kohta, et neid on katsetatud vastavalt GOST-i 3241-55 «Terastrossid» nõuetele.

Kui saadakse trosse, millel ei ole nimetatud tunnistust, tuleb läbi viia katsetused vastavalt mainitud GOST-ile. Trosse, millel pole tunnistust katsetuste kohta, ei lubata kasutada.

Trossid tuleb kinnitada tõstemehhanismi külge nii, et need ei hõõrduks katki. Silmuse tegemiseks trossi otsa tuleb kasutada aasa, kusjuures trossi vaba ots põimitakse või kinnitatakse surveklambritega.

Kinnituseks kasutatavad kanep- ja puuvillköied peavad vastama GOST-i 483-55 «Kanepköied» ja GOST-i 1766-42 «Puuvillköied» nõuetele ning neil peab olema märgis (lipik).

946. Kaitsevöödel ja nende trossidel peavad olema passid ja lipikud. Passide ning lipikute puudumisel tuleb neid enne kasutamist katsetada vastavalt kehtivatele GOST-idele. Katsetamisel tuleb rakendada 5 minuti kestel 300 kg staatilist koormust.

XII. SISEPÕLEMISMOOTORID, AURUMASINAD, LOKOMOBIIIDID JA KOMPRESSORID

ÜLDNOUDED

947. Sisepõlemis- ja aurumootoritega (statsionaarsed aurumasinad ja lokomobiilid) elektrijaamade ehitus ja ekspluatatsioon peab vastama NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud «Masinate-mootorite varjestuse, ehituse ja teenindamise eeskirjadele».

948. Kõik mootorid tuleb paigutada spetsiaalselt selleks ettenähtud eraldi ruumidesse.

949. Mootoriruumid peavad olema sellisel määral valgustatud, et oleks garanteeritud nende õige ja ohutu teenindamine. Mootoriruumi ventilatsioon peab tagama ruumis alati puhta õhu ja temperatuuri mitte üle 26° C. Minimaalne temperatuur ei või olla alla 10° C.

950. Ruumide kõrgus statsionaarsete seadmete jaoks peab olema vähemalt 4 meetrit. Vahemaa mootori juhtimis-seadmetega otsa ja seinaga või mingi seinaga äärde paigutatud seadme vahel peab olema vähemalt 2 meetrit.

951. Mootoriruumide põrandad ja trepid tuleb hoida puhtad. Libedate kohtade tekkimise vältimiseks tuleb mahaläinud õli viivitamatult eemaldada.

952. Mootoriruumi võivad siseneda ainult need, kes teenindavad mootorit ja kellel on vastav luba.

953. Kõigil mootoriruumis olevatel aukudel, süvenditel, avadel põrandates, ülekaigukohtadel ja sildadel peavad olema vähemalt 1 meetri kõrgused käsipuud, mis on alt 20 cm kõrguseni kinnised.

954. Kõik mootorid, mille mõningaid osi ei saa masinaruumi põrandal seistes hõlpsasti ja ohutult teenindada, peavad olema platvormidega ja käsipuudega treppidega nendele tõusmiseks. Platvormidel peavad olema vähemalt 1 m kõrgused ja alt 20 cm kõrguseni kinniste äärtega käsipuud.

955. Ülekanded mootorilt ajamvõllidele ja töömehhanismidele peavad olema varjestatud vastavalt Üleliidulise Ametiühingute Liidu Kesknõukogu poolt kinnitatud «Transmissioonide ehituse ja ekspluatatsiooni ohutustehnika eeskirjadele».

956. Rihma- ja trossialused läbikäigud peavad olema kaetud tugeva, hästi kinnitatud konstruktsiooniga.

957. Kõik ligipääsetavalt paigutatud mootorite ja kompressorite liikuvad osad peavad olema hästi varjestatud.

958. Mootoriruum ja mootori poolt teenindatavad tootmistehhid peavad olema ühendatud signalisatsiooniga, mis on ehitatud nii, et mootoriruumist oleks võimalik hoiatada tootmistehhide töölisi mootori käivitamise puhul.

959. Mootori osi on käigu ajal lubatud määrada ainult määrimist ohutuks tegevate abinõude olemasolul.

960. Mootori ja kompressori puhastamine käigu ajal on keelatud.

Mootori käigu ajal on igasugune parandamine ja remont, kaasa arvatud kiilude kinnitamine ja liikuvate osade poltide järelkinnitamine, keelatud.

Mootori puhastamise ja remondi ajal tuleb kasutusele võtta kõik abinõud mootori iseenesliku liikumahakkamise vastu.

961. Pärast mootori seiskamist peab masinist enne selle käivitamist veenduma, kas osad ja kaitseseadmed on korras. Riketest, mida ei saa kohe kõrvaldada, peab masinist teatama oma otsesele ülemusele.

962. Mootorite ja kompressorite eest hoolitsemine tuleb usaldada asjatundlikele ja kogunud isikutele, kes on läbi teinud spetsiaalse õppuse ja kel on tunnistus, mille kohaselt nad võivad mootoreid teenindada.

963. Kui masinistil tuleb mootori juurest ära minna selle töötamise ajal, peab teda asendama teine isik, kes oskab hästi mootorit teenindada. Vahetustega töö puhul ei või masinist tööd lõpetada enne, kui tema asendaja on mootori teenindamise üle võtnud.

964. Torusid ei tohi paigutada masinasaali põranda pinnast kõrgemale. Üle torujuhtmete, mida ei saa paigutada kanalitesse, tuleb ehitada spetsiaalsed ülekäigusillad.

965. Kõik aurujuhtmed ja nende äärikud, mis asuvad ligipääsetavates kohtades, tuleb hoolikalt isoleerida.

966. Ventiilid ja siibrid peavad olema varustatud nende avamise ja sulgemise suuna ja määra näitajatega.

967. Ventiile, klappe ja siibreid tuleb teenindada põrandalt või spetsiaalsetelt ohututelt platvormidelt ning redelitelt.

968. Ventiilid ja siibrid, mis on paigutatud teenindami-

seks raskesti ligipääsetavatesse kohtadesse, peavad olema distantssajamitega.

969. Mootoriruumis peab olema välja pandud mootori eksploatatsiooni ohutustehnika instruksioon.

970. Hoorattad, kepsud, väntvõllid ja mootori teised liikuvad osad peavad olema varjestatud tugevate võredega, käsipuudega või kapslitega.

SISEPÕLEMISMOOTORID

971. Kepsu poltide mutritel peavad olema seadised, mis takistavad nende lõtvumist mootori töötamisel tekkiva rapumise tagajärjel.

972. Sisepõlemismootori seiskamisel ülevaatuseks ja lahtimonteerimiseks tuleb tarvitusele võtta abinõud mootorisse jäänud küttesegu võimaliku plahvatuse vältimiseks.

973. Mootori iseenesliku käivitumise võimaluste kõrvaldamiseks pärast kütuse sisseandmise lõpetamist tuleb tagumises survekambris (karteris) olev õli ülejääk viivitamatult pärast mootori peatamist välja lasta.

974. Sisepõlemismootori heitgaasid tuleb juhtida atmosfääri läbi küllalt kõrge väljalasketoru.

975. Heitgaaside poolt põhjustatud müra vähendamiseks peab summuti maht, kui see ei ole spetsiaalse konstruktsiooniga, olema ühe silindri töömahust vähemalt viis korda suurem.

976. Masinaruumi piirides peavad sisepõlemismootori väljalasketorud, summutid ja ärajuhtimistorud olema hästi isoleeritud ega tohi kusagil kokku puutuda süttimisohlike materjalidega. Uute seadmete paigaldamisel tuleb summutid paigutada väljapoole mootoriruumi.

977. Mootori kolb, klapid ja tihendid peavad olema küllalt tihedad, et vältida gaaside tungimist mootoriruumi.

978. Mootori käivitamisel on hooratta pööramine töölise keha raskuse abil keelatud.

Mootori käivitamine hapnikuga on keelatud.

Mootori käivitamisel ballooneid tuleb veenduda, et need on laetud õhu või süsihappegaasiga.

979. Kategooriliselt on keelatud maha võtta diislite ja ajamite varjestust nende töötamisel, ronida varjestuse alla või jätta varjestused pärast remonti kohale kinnitamata.

980. Diisli kepsu poltide vahetamise puhul on keelatud kasutada polte, millel puudub nende materjali ja valmistamise vajalikku kvaliteeti tõendav pass.

981. Torujuhtmetel peavad olema nooled, mis näitavad vedelike ja gaaside voolamise suunda.

982. Surve all olevaid käivitusballoonide, kompressori survetorude jne. polte, mutreid ja torude äärikuid ei tohi järelkinnitada. Samuti ei või surve all järelreguleerida kaitseklappe.

983. Masinasaalis on suitsetamine keelatud. Suitsetada võib ainult selleks ettenähtud kohtades.

984. Kategooriliselt on keelatud mootori käivitamise kergendamiseks valada silindritesse kergesti süttivaid vedelikke nagu petrooleumi, bensiini jne.

985. Mootori peatamisel on keelatud takistada hooratta pöörlemist kangi ja teiste esemete abil.

986. Kütte- ja õlipaakide, filtrite, armatuuri, kütte- ja õlitorude ühendused (äärikud, muhvid) peavad paiknema järgmiselt:

a) mitte lähemal kui 0,5 m lähemast vertikaalsest tasapinnast, mis on väljaheitetoru puutujaks, kui nimetatud elemendid on sellest kõrgemal;

b) torujuhtmed olgu vähemalt 100 mm kaugusel väljaheitetoru pinnast, paagid ja filtrid aga 0,5 m kaugusel, kui viimased paiknevad väljaheitetoru kõrval või sellest allpool. Nimetatud vahekaugusi võib vähendada ainult vahelae või tulekindla vaheseina olemasolul, mis väldib kütuse ja õli langemist väljaheitetoru pinnale.

987. Sisepõlemismootorite kütuse hoidmisel tuleb kinni pidada spetsiaalsetest ohutustehnika eeskirjadest, mis kehtivad kergesti süttivate ja plahvatusohtlike materjalide hoidmise kohta.

STATSIONAARSED AURUMASINAD JA LOKOMOBIIIDID

988. Aurumasinate keldriruumid peavad olema avarad ja hästi valgustatud. Kõik nendes ruumides asuvad kondensaatorid, pumbad, torud ja muud seadmed peavad olema paigutatud nii, et neid oleks mugav ja ohutu teenindada.

989. Aurumasinate aurulaskeklapid (pidurdusklapid) peavad tihedasti sulguma. Masinat teenindav personal

peab kindlustama pideva järelevalve nende korrasoleku üle.

990. Enne aurumasina hooratta pööramist tuleb sulgeda aurulaskekraan ja avada silindrite läbipuhumiskraanid.

991. Enne aurumasina käikulaskmist tuleb seda auruga kuumutada, kusjuures läbipuhumiskraanid olgu avatud.

992. Torul, mis juhib auru masinasse, peab enne auru sisselaskeklappi olema vähemalt üks kondensatsiooni-seade.

993. Liikumise ülekandmisel aurumasina regulaatorile ei või regulaatori pöörlemine katkeda. Rihmade, nõõride ja trosside kasutamine pöörlemise jätkamiseks on aga keelatud.

994. Ohukompressoritel (kolbkompressoritel) peab olema järgmine armatuur:

a) manomeetrid ja kaitseklapid kõikidel surveastmetel;

b) manomeetrid vahejahutajates õhurõhu kontrollimiseks, kusjuures jahutaja on paigutatud mitte üle 5 m kaugusele kompressorist või eraldi ruumi;

c) automaatne surveregulaator, mis lülitab kompressori välja või viib ta üle tühikäigule, kui surve tõuseb üle lubatava;

d) suruõhu ja jahutusvee temperatuuri mõõtmise termomeetrid ning termopaarid;

e) väljalaskekohal peab olema tagasilöögiklapp.

XIII. AURUKATLAD

995. Statsionaarsete ja mittestatsionaarsete aurukatelde, auruülekuumendajate ja üle 0,7 atü tööõhuga vesiökonomaiserite ehitus, valmistamine, paigutus, korrashoid ja järelevaatus peavad vastama NSV Liidu Riikliku Mäetehnilise Järelevalve poolt kinnitatud «Aurukatelde ohutu ehituse ja ekspluatatsiooni eeskirjadele».

996. Statsionaarsed aurukatlad, auruülekuumendajad ja vesiökonomaiserid tuleb paigutada eraldi ruumidesse.

997. Katlaruumi ei või paigutada masinaid, seadmeid ja aparate ning seal ei või teha töid, mis ei ole otseses seoses aurukatelde, katlaruumi seadmete ja katlaruumi remondiga või auru saamise tehnoloogiaga.

998. Kõigis uutes ehitatavates katlamajades, kus aasta kõige külmemal kuul läheb tahkekütust koldesse üle 1 tonni tunnis, tuleb ette näha mehhaniseeritud kolle.

999. Katlaruumi põrand aurukatelde ees ei või olla madalamal katlamaja ümbritsevast territooriumist.

1000. Aurukatelde töötamise ajal ei tohi katlaruumi uksi lukku, haaki ega riivi panna.

1001. Koldest šlaki väljatõmbamisel kolde ette (käsi-tuharestide puhul) peab katlaruumi koldejäätmete kustutamise kohal olema spetsiaalne imev ventilatsioon.

1002. Vahemaa katelde või kollete väljaulatuvatest osadest katlaruumi vastasseinani peab olema vähemalt 3 meetrit.

1003. Katelde puhul, mille aurutootlikkus on alla 2 t/tunnis, võib seda vahekaugust vähendada 2 meetrini, kui katlaid köetakse gaasiga või vedelakütusega, kui puudub kollete teenindamise vajadus katelde poolt või kui kolde pikkus ei ole üle 1 meetri.

1004. Külgmine läbikäik kahe katla vahel või hoone seina ja katla vahel, kui puudub vajadus küljelt teenindamiseks, peab olema vähemalt 1,5 meetrit lai. Katla müüritise tagumise seina ja hoone seina vahe peab olema vähemalt 1 meetri.

1005. Vahekaugus katla ülemiselt teenindamisplatvormilt kuni katlaruumi lae alumiste konstruktiivsete osadeni ei või olla alla 2 meetri.

1006. Katla hõlpsaks ja ohutuks teenindamiseks peavad olema paigaldatud tulekindlast materjalist käsipuudega statsionaarsed trepid ja platvormid, mis tagavad juurdepääsu põhilisele armatuurile, kontrollmõõteriistadele jms.

1007. Platvormid peavad olema vähemalt kahe redeliga. Ühe väljapääsuga umbplatvormide ehitamine on lubatud ainult siis, kui platvormi pikkus on alla 2 meetri.

1008. Katelde ja katlaabiseadmete ohutuks teenindamiseks peab katlaruumi tööosas, läbikäikudes ja katlaapealsetel olema piisav loomulik valgustus.

1009. Kohtades, kus tehniliste tingimuste tõttu seda nõuet täita pole võimalik, lubatakse kasutada kunstlikku valgustust.

1010. Madalamale kui 2,5 meetri kõrgusele platvormide ja põranda kohale riputatavate üld- ja kohaliku valgustuse elektrilampide pinge ei või olla üle 36 voldi.

1011. Elektri- ja valgustusseadmed, nende montaaž, voolujuhtmed ja maandus peavad vastama Elektri jaamaade Ministeriumi poolt kinnitatud «Elektrotehniliste seadmete ehituse eeskirjadele».

1012. Katlamajadel põrandapinnaga 250 m² ja rohkem peab olema avariivalgustus.

1013. Igal aurukatlal peab kindlasti olema järgnevas loetletud armatuur:

- kaitseklapid;
- manomeetrid;
- vee taset näitavad riistad;
- sulgemisklapp või ventiil ja tagasilöögiklapp toiteliinil;
- aurusulgemise ventiil või siiber;
- käivituskraan;
- siiber või ventiil.

1014. Igal aurukatlal auru tootlikkusega üle 100 kg tunnis peab olema vähemalt kaks teineteisest sõltumatut kaitseklappi, millest üks on kontrollklapp.

1015. Kõrgema kui 22 atü rõhuga aurukateldel tuleb kasutada manomeetreid, mille täpsusklass on vähemalt 2,5.

Manomeetri numbrilaua peab olema punane joon, mis näitab katla lubatavat maksimaalset survet.

1016. Veetaseme kontrollimiseks katlas peavad olema veeklaasid, veeproovi kraanid ja veetaseme signaalsaadid.

1017. Igal aurukatlal (peale katelde, mille kohta ei nõuta vahetatut veetaseme kontrolli) peab olema vähemalt kaks veetaseme indikaatorit, mille torudel on liikumatud metallist tasemenäitajad pealkirjadega «Madalaim tase» ja «Kõrgeim tase».

1018. Toiteliinil peab olema sulgemisventiil või -siiber ja tagasilöögiklapp.

Sulgemisventiil peab asuma katla ja tagasilöögiklapi vahel, mis ühendatakse otseselt sulgemisventiili või -siibriga.

1019. Kõigil auru sulgemise ja reguleerimise seadmetel peavad olema selged ja mitte kustutatavad auru liikumise suunda näitavad märgid.

Erinevate töörohkudega kateldel peavad olema eraldi aurujuhtmed.

1020. Igal katlal, auruülekuumendajal ja vesiökonomaiseril peab läbipuhumiseks ning vee sisse- ja väljalaskmiseks olema vajalik armatuur.

Keevitatud gaasitorusid ja malmtorusid, samuti läbipuhumis- või dreanaaziliinil malmist fassongosi on katlaruumis keelatud kasutada.

1021. Tööstuslike aurukatelde toitmiseks tuleb kasutada vähemalt kaht toitepumpa, mille ajamid on teineteisest sõltumatud. Üks neist peab olema tingimata auruaajamiga.

Iga pumba tootlikkus peab olema seejuures vähemalt 120% kõikide töökatelde nominaalsest tootlikkusest.

Kolme või enama toitepumba kasutamisel peab nende summaarne tootlikkus olema selline, et:

a) kõige võimsama pumba ajutisel väljalangemisel ülejäänud pumpade summaarne tootlikkus oleks vähemalt 120% kõigi töökatelde nominaalsest tootlikkusest;

b) auruaajamiga pumpade summaarne tootlikkus oleks vähemalt 120% kõigi töökatelde nominaalsest tootlikkusest.

1022. Aurukatlaid võivad teenindada vähemalt 18 aasta vanused isikud, kes on käinud meditsiinilisel läbivaatusel, saanud vastava väljaõppe ja kellele on ettevõtte või õppusi läbiviinud organisatsiooni kvalifikatsioonikomisjoni poolt välja antud tunnistus kinnitatud programmi kohaste eksamite õiendamise kohta.

1023. Ettevõtte administratsioon peab vähemalt kord aastas läbi viima katlamaja personali teadmiste korduskontrolli. Insener-kontrolöri (inspektori) kohalolek ei ole seejuures kohustuslik.

1024. Katlamaja personali teadmiste kontrolli tulemused tuleb vormistada protokolliga, millele kirjutavad alla kvalifikatsioonikomisjoni esimees ja liikmed. Katsed õiendanud isikutele tuleb välja anda vastavad tunnistused.

1025. Katla töö ajal on keelatud jätta katelt teenindava kütja hooleks mistahes teisi töid, mis ei ole otseselt seotud katla eest hoolitsemisega, näiteks tuua katlamajja kütet, teha remonttöid jm.

1026. Katlad (auruülekuumendajad, ökonomaiserid), mille kohta kehtivad katlajärelevalve eeskirjad, peavad enne käikulaskmist olema registreeritud Riiklikus Mäetehnilises Järelevalves.

1027. Registreerimiseks tuleb esitada Riikliku Mäetehnilise Järelevalve organitele dokumentatsioon vastavalt «Aurukatelde ehituse ja ohutu ekspluateerimise eeskirjadele».

XIV. SURVE ALL TÖÖTAVAD ANUMAD

1028. Surve alla töötavate anumate konstruktsioon, valmistamine, paigaldamine, korrashoid ja järelevaatatus peavad vastama NSV Liidu Riikliku Mäetehnilise Järelevalve poolt kinnitatud «Surve all töötavate anumate ehituse ja ohutu ekspluatatsiooni eeskirjadele».

1029. Anumate paigutus peab kindlustama juurdepääsu kõigile osadele, samuti ülevaatuse, remondi ja seest ning väljast puhastamise võimaluse.

1030. Anummahuteid võib maasse kaevata juhul, kui nende seinad on kaetud sobiva korrosioonivastase kattega ja kui on kindlustatud juurdepääs armatuurile.

1031. Terasanumate välispind peab olema kaitstud korrosiooni eest.

1032. Pärast paigaldamist ja registreerimist tuleb kanda värviga anumale nähtavale kohale või spetsiaalsele tahvile, mille formaat on vähemalt 200×150 mm, järgmised andmed:

registreerimise number;

lubatud rõhk;

järgmise sisemise ülevaatuse ja hüdraulilise katsetuse tähtaeg (kuu ja aasta).

1033. Registreerida katlajärelevalve organites pole vaja statsionaarseid ja mittestatsionaarseid anumaid, mille töö rõhk ei ületa 16 atü ning seinte temperatuur 200° C ning mille mahu (liitrites) korrutis ülerõhuga (atmosfäärides) ei ületa 500.

1034. Anumate sisemine ülevaatatus peab toimuma vähemalt iga kolme aasta järel ja hüdrauliline katsetamine mitte harvem kui iga kuue aasta järel.

1035. Surve all töötavate anumate perioodiliste tehniliste järelevaatuste tähtaegasid võib pikendada ainult järelevalveorgani loal.

1036. Kui insener-kontrolör (inspektor) ei ilmunud registreeritud anuma järelevaatusele, on ettevõtte admi-

nistratsioonil õigus oma vastutusel käskkirjaga määrata komisjon, kes viib järelevaatuse läbi.

1037. Tööstusliku järelevaatuse tulemused ja järgmise järelevaatuse tähtaeg kantakse anuma passi, neile andmete kirjutavad alla komisjoni koosseisus olnud isikud. Mitte hiljem kui viis päeva pärast järelevaatust saadetakse selle sissekande koopia kohalikule järelevalveorganile.

1038. Anumate teenindamise võib usaldada vähemalt 18 aasta vanustele isikutele, kes on läbi teinud tööstuslikud õppused, kelle teadmisi on kontrollitud ettevõtte poolt organiseeritud kvalifikatsioonikomisjonis ning kellele on õpetatud anumate ohutut teenindamist.

Anumaid teenindava personali teadmisi tuleb kontrollida perioodiliselt, vähemalt iga 12 kuu järel.

1039. Anumate töö lõpetatakse järgmistel juhtudel:

- a) kui surve anumas tõuseb üle lubatava, vaatamata kõigi teenindamisinstruktsioonis toodud nõuete täitmisele;
- b) kui kaitseklapid pole korras;
- c) kui anuma põhilistes elementides avastatakse pragusid, väljapaisumisi, märgatavat seina õhenemist; läbilaskmist või higistamist keevisõmblustes, läbivoolu neet- või külghendustest, tihendite katkemisi;
- d) tulekahju tekkimisel, mis vahetult ohustab surve all olevat anumaid;
- e) manomeetri rikke korral, kui pole võimalust määrata survet teiste riistadega.

Veskite, kruubitehaste, jõusöödatehaste, maisi hübrid- ja sordiseemnete töötlemise tehaste ja tsehhide, ladude, taararemondi töökodade ning elevaatorite tootmis- ja abiruumide kunstliku valgustuse normid

Valgustusnormid ja varutegurid sisevalgustusseadmetele

Jrk. nr.	Ruumide ja töökohade nimetused	Kõrgustase meetrites, mille kohta käivad valgustusnormid	Tööjark «Sani-taarnormide ja eeskirjade» järgi	Minimaalne valgustus luksides	Varutegur	Märkused
1	2	3	4	5	6	7

Elevaatorid ja mehhaniseeritud teraviljahoidlad

Töötorn						
1.	Esimesed ja teised korrused	Põrand, elektrimootorid	VI	20	1,5	
2.	Separatori, pöördtorude ja koppelevaatorite peade korrused	0,8	VI	20	1,5	
3.	Jaotuskorrus	Põrand	VI	10	1,5	
4.	Kaalukorrus	Põrand	VI	10	1,5	
5.	Trepikoda	Kaalude skaala, põrand	IV, d	50	1,5	
6.	Elektrijaotuspunktide kabiinid	0	VI	10	1,3	
7.	Dispetšeriruum	1,5 Pult	VI, a III, b	50 100	1,3 1,3	
Silode korpused						
8.	Silopealsed ja -alused korrused	Põrand	VI	10	1,5	
9.	Auto- ja raudteetranspordi vastuvõtukohad	Pingutusjaamad ja siibrid	VI	20	1,5	
10.	Maapealne osa (katusealune) ja mehhaaniliste labidate platvorm Kelder ja maa-alused galeriid	0,5	VI	20	1,5	
		0	VI	10	1,5	
Teraviljakuivatid						
11.	Kolderuum	0,8	VI	20	1,5	
12.	Ventilaatorite ruum	Mööteriistad	III, d	50	1,5	
		0,8	VI	20	1,5	

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Jahu- ja kruubitehased

13.	A. Jahvatusosakond Valtside, kriisimasinate ja sõelte korrused	Vaateavad	IV, d	30	1,5
14.	Ülejäänud jahvatusosakonna korrused	Ajamid	VI	20	1,5
	Koorimisosakond kruubitehastes				
15.	Ruumid, kuhu on paigutatud mitmesugused masinad	Vaateavad	IV, d	30	1,5
		Ajamid	VI	20	1,5
	B. Jahu- ja kruubitehaste viljapuhastamise jaoskonnad				
16.	Kõik ruumid, kuhu on paigutatud mitmesugused masinad	Vaateluugid	IV, d	30	1,5
		Ajamid	VI	20	1,5
	Jahu- ja kruubitehaste pakkimisosakonnad				
17.	Ruumid, kus täidetakse, kaalutakse ja õmmeldakse kotte	Kaalude skaala ja õmblusmasina õmbluspea	III, d	50	1,5
18.	Muud ruumid	Läbikäigud põrandal	VI	10	1,5
		Ajamid	VI	20	1,5

Maisi hübriid- ja sordiseemnete töötlemise tehased ja kombineeritud sööda valmistamise tsehhid

19.	Kõik ruumid, kuhu on paigutatud mitmesugused masinad	Ajamid	VI	20	1,5
		Põrand	VI	10	1,5

Jäätmete tsehh

20.	Tolmu ja jäätmete kambrid	Põrand	VI	10	1,5
21.	Autode kaalumine	Kaalude skaala	III, d	50	1,5
22.	Muud ruumid	Analoogiliselt teraviljapuhastamise jaoskonnaga			

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Vilja, valmistoodangu ja taara laod

23.	Vilja hoidmise laoruumid	Põrand ja läbikäigud	VI	10	1,5	
24.	Taara hoidmise ruumid ja veskite mehhaniseeritud laod	1 m põrandast	VI	20	1,5	
25.	Ladude katusealused	Põrand	VI	10	1,5	
26.	Taara puhastamise ruumid	Aparaatide ajamid	VI	20	1,5	
27.	Kottide sorteerimise ruum	1 m	VI	20	1,5	
28.	Kottide parandamise ruum	Masina pea	III, d	75	1,5	
		Põrand	VI	20	1,5	
29.	Pesemiskambrid	Põrand	VI	10	1,5	

Töökodajad, katlamajad, jõujaamad ja muud abinõu- ning elukondlikud ruumid

30.	Mehaanilised töökodajad	Ajamid	III, d	50	1,3	Kohalik valgustus
		Terad	II, b	150	1,3	
		Töölaud	II, b	150	1,3	
31.	Elektromehaanikatöökodajad	Töölaud	II, b	150	1,3	"
		Mööteriistad	III, d	50	1,5	
32.	Plekkseptatöökodajad	0,8	III, d	50	1,5	"
		Töölaud	II, b	150	1,3	
33.	Sepikoda	Alasi	III, d	50	1,5	Kohalik valgustus
34.	Keevitustöökodajad	0	III, d	50	1,5	
35.	Puidutöötlemis-töökodajad	Ajam	III, d	50	1,3	
36.	Katlamajad	Terad	II, b	150	1,3	
		Katelde front	VI	30	1,5	
		Mööteriistad	III, d	150	1,5	
37.	Elektrijaamade ruumid	Läbikäik katelde taga ja kateldepealsed platvormid	VI	10	1,5	
		Masinate tööpind	IV, a	50	1,3	
		Mööteriistad	III, d	75	1,3	
38.	Transformaatorala-jaamad: a) transformaatrite kambrid b) kõrgepinge jaotusseadmed põrandal c) mööteriistad kilbil	Seadmed	IV, d	30	1,3	
		Mööteriistad	III, c	75	1,3	
		Mööteriistad	III, c	75	1,3	
39.	Pumba- ja kompressorijaamad	Seadmed	IV, d	30	1,3	

1	2	3	4	5	6	7
40.	Laboratooriumid	Üldine Lauad	III, c II, b	75 150	1,3 1,3	Kohalik valgustus
41.	Administratiiv-kontoriruumid, punanurgad, lugemissaalid, õppekombinaadid, ühiskondlike organisatsioonide ruumid	Lauad	III, c	75	1,3	Kohalik valgustus
42.	Toidu valmistamise ja einetamise ruumid (köögid, puhvetid, sööklad)	Lauad	III, c	75	1,3	
43.	Duširuumid, garderoobid, pesemisruumid, klosetid	Põrand	V	30	1,3	
44.	Peatrepid	„	VI	20	1,3	
45.	Muud läbikäigud, koridorid ja platvormid	„	VI	10	1,3	

Välisvalgustusseadmete valgustusnormid ja varutegurid

46.	Pealäbikäigu- ja läbisõidukohad: a) intensiivse inim- ja kaubavoolu puhul	Maapind	«Elekt-ri-seadmete ehituse eeskirjade» tabel VI-3-2	3	1,3	
	b) keskmise intensiivsusega inim- ja kaubavoolu puhul	Maapind	tabel VI-3-2	1	1,3	
	c) muud läbikäigu- ja läbisõidukohad	Maapind	tabel VI-3-2	0,5	1,3	
47.	Lao ja tehase territooriumi piirjoonel (kaitsevalgustus)	Maapind	tabel VI-3-2	0,5	1,3	
48.	Trepid ja ülekäigukohad (sillad väljaspool hoonet)	Trepp-ülekäikude pind	tabel VI-3-2	3	1,3	
49.	Raudteed	Maapind	tabel VI-3-2	2	1,3	
50.	Mehhaniseeritud laadimisplatvormid	Ajamid	VI-3-1	10	1,3	
		Maapind	VI-3-1	2	1,3	
51.	Mehhaniseerimata laadimisplatvormid	Maapind	VI-3-1	2	1,3	

Kinnitatud Üleliidulise Ametiühingute
Kesknoukogu Presiidiumi poolt 1941.
aasta 5. veebruaril, protokoll nr. 154

TRANSMISSIOONIDE OHUTU E HITUSE JA EKSPLUATATSIOONI EESKIRJAD

I. ÜLDOSA

1. Transmissiooniks nimetatakse seadet, mis annab liikumise edasi mootorivõllilt töömehhanismisse sisenevale võllile.
2. Koostatud võllide puhul peab igal võllilõigul olema vähemalt kaks laagrit.
3. Kõik rihmaseibid peavad olema balanseeritud ja tugevasti kinnitatud võllile.
4. Pragude ja lohku dega rihmaseibe kasutada ei tohi.
5. Transmissioonivõllidel peavad olema kompensatsioonidurid, et vältida võimalikke temperatuurimuutustest tingitud deformatsioone.
6. Iga rihmaseibi juures peab olema rihmapaigaldaja või -tugi (konks), mis on ehitatud nii, et seibilt toele heidetud rihm ei puutuks kokku võlli või transmissiooni teiste väljaulatuvate osadega.
7. Puust rihmaseibid peavad olema kaetud veekindla laki kihiga.
8. Puust rihmaseibide kasutamine on keelatud:
 - a) löökkoomuse puhul;
 - b) kui ringkiirus on üle 20 m sekundis;
 - c) ruumides, kus suhteline niiskus on üle 75%;
 - d) kütmata ruumides;
 - e) ruumides, kus temperatuur on üle 40° C.
9. Rihmülekannete paigutamisel plahvatusohtlikesse ruumidesse tuleb ette näha elektrilaengu maasse juhtimise võimalus.
10. Transmissiooni seisukorra üle tuleb organiseerida igapäevane järelevaatus ja vähemalt kaks korda aastas peab toimuma transmissiooni hoolikas ülevaatus koos akti koostamisega.

II. TRANSMISSIOONI VARJESTUS

11. Transmissiooni pöörlevate osade väljaulatuvad mutrid, poldid, liistud ja muud sellised elemendid peavad olema kaetud ümmarguste ja silendate katetega.

12. Laagrist või hoone seinast väljaulatuv horisontaalse võlli ots peab olema varjestatud täiesti kinnise kattega.

13. Tööruumi, tunneli, tööplatvormi, galerii, silla jm. põrandast vähem kui 2 meetri kõrgusel asuvad transmissiooni liikuvad osad, nagu võllid, hammasrattad, rihmaseibid, sidurid, friktsioonkettad jt., peavad olema varjatud täiesti kinnise või võrkkattega

Märkus: Transmissiooni ja selle osade varjestamine ainult üldiste käsipuudega on keelatud.

14. Läbi põranda minevad transmissiooni osad, nagu rihmad, trosid, ketid, võllid ja muud, peavad olema varjestatud vähemalt 2 meetri kõrguseni põrandast. Metallvarjestus peab olema alt vähemalt 10 cm kõrguseni täiesti kinnine, puitvarjestus alt vähemalt 20 cm kõrguseni kinnine.

15. Vähem kui 2 m kõrgusele põrandast või tööplatvormist paigutatud horisontaalsed rihmad, vaatamata nende laiuzele ja liikumiskiirusele, peavad olema igast küljest varjestatud.

16. Üle 2 m kõrgusele põrandast või tööplatvormist paigutatud horisontaalsed rihmad peavad olema varjestatud järgmistel juhtudel:

a) kui rihma liikumise kiirus on üle 5 m sekundis (olenemata rihma laiusest);

b) kui rihma laius on üle 100 mm (olenemata rihma liikumiskiirusest).

17. Kõik vertikaalsed ja kaldsed rihmad, sõltumata nende laiusest ja liikumiskiirusest, peavad olema varjestatud igast küljest 2 meetri kõrguseni põrandast või tööplatvormist.

18. Madalamale kui 2 m põrandast või tööplatvormist paigutatud kald- ja vertikaalsete rihmade ülevalt alla liikuv vedav haru peab olema varjestatud kogu pikkuses järgmistel juhtudel:

a) kui rihma liikumiskiirus on üle 5 m sekundis (olenemata rihma laiusest);

b) kui rihma laius on üle 50 mm (olenemata rihma liikumiskiirusest).

19. Kõik üle 150 mm laiused vertikaalsed ja kaldsed rihmad peavad olema varjestatud kogu pikkuses igast küljest, olenemata nende asetuskõrgusest ja liikumiskiirusest.

20. Kõik rihmade varjestused peavad olema paigutatud võimalikult nende lähedale. Varjestused peavad olema vähemalt 50 mm laiemad kui rihmad ja nende käsitsemine peab olema mugav.

21. Tross-, hammas- ja kettülekanDED, samuti teraslindid peavad olema tiheda varjestusega kõigi kiiruste ja mootude puhul, olenemata nende asendi kõrgusest.

22. Kui transmissioon asub spetsiaalses tunnelis või koridoris, siis viimaste kõrgus peab olema vähemalt 2 meetrit. Piki transmissiooni peab olema kindlustatud vähemalt 0,8 meetri laiune vaba läbipääs.

23. Spetsiaalsetesse põrandaalustesse kanalitesse paigutatud ülevalt teenindatavad transmissioonid peavad olema kaetud põranda tasapinnas tiheda kattega. Katte mahavõtmine enne transmissiooni täielikku peatamist on keelatud.

24. Juhul kui transmissiooni ajamitena kasutatakse elektrimootoreid, peavad viimastel olema distantslülitid (väljalülitamiseks), mis on paigutatud tööruumide hõlpsasti läbipääsetavatesse kohtadesse, arvestusega üks nupp iga 20 m transmissiooni kohta.

25. Kui transmissiooni ajamitena kasutatakse muid mootoreid, siis transmissiooni peavõllil peavad igas ruumis olema ühendust katkestavad seadised.

Katkestusseadised peavad olema kergesti juurdepääsetavad ja iseneslik liikumise taastumine peab olema võimatu.

26. Et hoiatada tsehhe transmissiooni käikulaskmise puhul, peavad kõik mootorid ja teenindatavad tsehhid olema ühenduses kahepoolse signalisatsiooniga.

27. Transmissioonide juurde, mis asuvad põrandast 5 ja rohkem meetrit kõrgemal ning mis nõuavad pidevat jälgimist ja teenindamist, tuleb ehitada platvormid, mille 1 meetri kõrgused käsipuud on alt kinniste äärtega:

a) metallist katte puhul vähemalt 10 cm kõrguseni;

b) puidust katte puhul vähemalt 20 cm kõrguseni.

Piki platvormi peab jääma vähemalt 0,8 m laiune läbikäik.

28. Ülekäigud ja sillad üle madalal asetsevate transmissioonide peavad katma nii võllid kui ka kõik pöörlevad osad.

Ülekäikudel peavad olema 1 meetri kõrgused käsipuud, mis on alt kinniste äärtega:

a) metallist katte puhul vähemalt 10 cm kõrguseni;

b) puidust katte puhul vähemalt 20 cm kõrguseni.

III. TRANSMISSIOONIDE TEENINDAMINE

29. Laagrite ja õlikarpide täitmine transmissiooni käigu ajal on lubatud ainult eriliste, õnnetusjuhtumeid vältivate abinõude ja varjestuste olemasolul.

30. Kampoli, pulbrite, pastade ja mitmesuguste muude ainete kasutamine transmissiooni liikumise ajal rihma hõõrdumise vähendamiseks on keelatud.

31. Transmissiooni käigu ajal rihmade käsitsi, ilma vastava abinõuta, pealepanemine ja mahavõtmine on keelatud.

32. Kitsamaid kui 75-mm rihmu võib transmissiooni käigu ajal käsivahendi abil peale panna. Käsivahendi kang peab olema sirge, sile, ilma oksteta ja sellise pikkusega, et rihma pealepanemisel kangi alumine ots ei jääks põrandast kõrgemale kui 50 cm.

33. Üle 75 mm laiuseid rihmu võib peale panna ainult mehhaaniliste abinõudega.

34. Rihmaotste ühendus peab olema tugev, sile ja paindub ning mitte kaasa haarama riideid.

35. Transmissiooni osade parandamine, trosside ühendamine ja keti lülide asendamine enne transmissiooni lõplikku seiskamist on keelatud.

36. Rihma õmblemine transmissiooni käigu ajal on lubatud ainult siis, kui rihm on heidetud rihmapaigaldajale või konksule ega saa kokku puutuda transmissiooni liikuvate osadega.

37. Remont-, montaaž- ja ehitustööde tegemisel transmissiooni pöörlevate osade vahetus läheduses peavad viimased olema hästi varjestatud, kusjuures nimetatud töid võib teha alles pärast administratsiooni luba ja tööliste spetsiaalset instrueerimist.

38. Transmissiooni teenindamiseks ettenähtud mittestatsionaarsed trepid peavad olema tugevad, kerged ja ülemistel otstel olgu konksud ümber võlli haaramiseks. Trepil alumistel otstel peavad libisemise vältimiseks olema teraskoonused või kummist alused. Trepiastmed peavad olema tugevasti kinnitatud külglattide külge. Astmete vahekaugus ei tohi olla üle 300 mm. Ülemises osas 50 cm pikkuselt (kuni konksude kõveruseni) peab trepp olema kaetud kerge kilbiga.

39. Üle kolme meetri kõrgustel mittestatsionaarsetel treppidel peavad olema vähemalt kaks traadist tõmmitsat. Trepil külglattide alumisi

sed pooled peavad kogu pikkuses olema mähitud 3—5 mm jämeduse traadiga.

40. Mittestatsionaarse trepi pikkus peab olema selline, et selle kasutamisel kalle oleks keskmiselt 60°.

41. Kantavate (mittestatsionaarsete) treppide hoidmiseks peab tsehhis olema kindel koht. Treppide arvu määramisel lähtutakse sellest, et trepi kandmise kaugus ei ületaks 25 meetrit.

42. Transmissiooni võivad teenindada isikud, kes on õppinud ohutuid töövõtteid, tunnevad hästi käesolevaid eeskirju ning transmissioonide teenindamise instruktsioone.

43. Alla 18 aasta vanused isikud transmissiooni teenindada ei tohi.

44. Transmissiooni teenindades peavad töölised kandma kindlaks määratud spetsiaalriietust.

45. Transmissiooni on lubatud paigaldada ehitatavatesse ja rekonstrueeritavatesse tsehhidesse ainult siis, kui individuaalajamite kasutamine pole võimalik.

46. Käesolevate eeskirjade rikkumises süüdi olevad isikud kannavad vastutust administratiiv- või kohtu korras vastavalt kehtivale seadusandlusele.

47. Käesolevad eeskirjad kehtivad kõigis NSV Liidu rahvamajanduse ettevõtetes.

48. Kõik varem väljaantud transmissioonide ohutu ehitamise ja ekspluateerimise eeskirjad kaotavad kehtivuse.

SISUKORD

I. Üldeeskirjad	3
II. Ettevõtte territoorium	6
III. Tootmis- ja laohoonete ning ruumide korraldus ja korras- hoid	11
IV. Elukondlikud ruumid	24
V. Tootmiseseadmed	35
VI. Töötamine silodes ja punkrites	64
VII. Peale- ja mahalaadimis- ning laotööd	67
VIII. Mürkainete kasutamisega seotud tööd	82
IX. Elektriõhutus	92
X. Remont	102
XI. Tõstemehhanismid	115
XII. Sisepõlemismootorid, aurumasinad, lokomobiilid ja kompres- sorid	120
XIII. Aurukatlad	124
XIV. Surve all töötavad anumad	128

Правила по технике безопасности
и производственной санитарии для
хлебоприемных пунктов и предприятий
системы снабжения

На эстонском языке

Бюро научно-технической информации
Министерства сельского хозяйства
Эстонской ССР

Таллин, ул. Техника, 24

Toimetaja J. Reinsalu

Tehniline toimetaja A. Tõnisson

Korrektorid L. Sallo ja E. Sarv

Ladumisele antud 7. X 1965. Trükkimisele
antud 30. III 1966. Paber 54×84, $\frac{1}{16}$. Trüki-
poognaid 8,75. Tingtrükipoognaid 7,18. Arves-
tuspoognaid 7,3. Tell. nr. 3289. MB-04101.
Tiraaž 500. Trükikoda «Punane Täht»,
Tallinn, Pikk t. 54/58.

Hind 18 kop.

18 kop.

A-27645

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00399394 8